

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE PEC

ÍNDEX

1) Introducció i consideracions generals.	pàg. 2
2) Història i trets d'identitat.	pàg. 3
3) Anàlisi i descripció del context escolar.	pàg. 4
4) Organització, coordinació i funcionament del centre.	pàg. 7
5) Valors i prioritats d'actuació.	pàg. 11
6) Objectius i àmbits.	pàg. 13
7) La participació de la comunitat educativa.	pàg. 17
8) La coordinació amb altres servicis i entitats.	pàg. 18
9) El disseny particular dels programes lingüístics del centre.	pàg. 19
10) El Projecte Curricular de Centre (PCC).	pàg. 20
11) El Pla d'Acció Tutorial (PAT).	pàg. 50
12) Avaluació del Pla de Normalització Lingüística (PNL).	pàg. 64
13) El Pla de Transició d'Educació Primària a Secundària.	pàg. 69
14) El Pla de Transició d'Educació Infantil a Primària.	pàg. 167
15) El Pla d'Igualtat i Convivència. (PIC)	pàg. 177
16) Annexos, apèndixs i models.	pàg. 220
17) El Reglament de Règim Intern del Centre (RRI).	pàg. 263
18) El Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (PADIE).	pàg. 284
19) El Pla d'Acollida al Nouvingut (PAN).	pàg. 290
20) El Pla de Foment de la Lectura (PFL).	pàg. 315
21) El Pla d'Actuació per a la Millora (PAM).	pàg. 337
22) El Projecte Lingüístic de Centre (PLC).	pàg. 343
23) La Proposta Anual de Formació permanent del professorat (PAF).	Pàg. 395
24) El Pla i Programa anual de Servici Complementari de Menjador.	pàg. 398
25) El Pla de Servici Complementari de Transport Escolar.	Pàg. 414
26) El Pla Digital de Centre (PDC).	Pàg. 418

1. INTRODUCCIÓ I CONSIDERACIONS GENERALS.

Un dels aspectes que garanteix la qualitat dels processos educatius és l'autonomia dels centres escolars. Convé, per això, que cada centre pugui gestionar els seus recursos humans i materials per donar la millor resposta educativa al seu alumnat, en funció de les característiques de la comunitat educativa que el compon.

Així doncs, els límits que tal autonomia comporta es deriven de la pròpia necessitat que els centres educatius i l'educació oferida en ells mantinguin una retroalimentació amb la societat i l'entorn en el qual s'insereixen.

És responsabilitat de l'administració educativa garantir la qualitat de les experiències d'aprenentatge que es duen a terme en tots els centres, supervisant que el major marge de maniobra que se'ls atorga es tradueixca en beneficis per a tots els estudiants.

Un centre escolar de qualitat ha de donar resposta al complex equilibri entre l'excel·lència, entesa com la posada en marxa de processos educatius encaminats a aconseguir que tots els alumnes i les alumnes amb inquietuds tinguen la possibilitat d'anar més enllà de la simple suficiència, i l'equitat, que trenca amb la falsa idea que l'equipara amb uniformitat, de manera que tot l'alumnat desenvolupi plenament i de manera integral la seua personalitat i tot el potencial de les seues capacitats.

És a dir, no s'ha d'entendre l'excel·lència com un procés de competitivitat, on l'aspecte primordial recau en els percentatges quantitatius, sinó més bé com a l'educació encaminada a aconseguir que tots els alumnes assolisquen una educació plural, d'acord amb les seues capacitats i interessos.

Assolir els màxims nivells d'excel·lència ha de ser la finalitat per la qual s'exercisca l'autonomia, la qual s'ha de formalitzar en documents que ordenen a mitjà i a llarg termini l'activitat dels centres educatius.

El Projecte Educatiu és, d'entre tots ells, el document referent per a donar resposta a la diversitat de les necessitats personals i educatives de l'alumnat derivades d'una societat plural. En ell, la comunitat educativa del centre (integrada pels sectors més directament afectats pel seu funcionament) ha d'expressar les seues necessitats i plantejar les seues prioritats de manera singular.

Així doncs, el seu contingut ha de ser clar i reflectir un compromís col·legiat de tota la comunitat escolar per oferir la millor resposta en clau educativa a la diversitat social, econòmica i cultural del context per al qual es defineix.

L'equip directiu coordina l'elaboració i és responsable de la redacció del projecte educatiu del centre i les seues modificacions, d'acord amb les directrius establertes pel consell escolar i amb les propostes realitzades pel claustre, l'associació de mares i pares d'alumnes i el consell de delegats d'alumnes.

El projecte educatiu serà aprovat pel director/a del centre segons estableix la normativa vigent, una vegada escoltats els diferents òrgans i estaments de la Comunitat Educativa.

2.- HISTÒRIA I TRETS D'IDENTITAT.

2.1.- Breu Història del Centre.

El centre va començar a funcionar el 15/09/79, i mesos després va ser inaugurat oficialment amb data 08/12/79. Fa pocs anys vam celebrar el seu 25é aniversari amb una gran festa. Es troba ubicat a l'entrada de la Vila Joiosa, venint des de Benidorm. Està situat en la zona d'horta del poble, per la qual cosa disposa d'edificacions baixes i zones no massificades, amb terres de cultiu i camins comarcals. Per tant, es tracta d'un centre que complirà 46 anys en setembre del 2025. Recentment, fa un parell d'anys va tindre lloc un Pla Edificant, que el va deixar renovat en quant a instal·lacions i dotacions, on destaca especialment la creació d'un gimnàs.

El col·legi està construït en una zona alta, des d'on podem distingir fàcilment la costa i la Serra d'Aitana i Puig Campana, cap a l'interior.

Al trobar-se allunyat del centre urbà, la majoria dels nostres alumnes són transportats. L'exterior del centre de primària compta amb dues pistes poliesportives, engronsadores i zones enjardinades, on destaquen els eucaliptus, palmeres, pins, ficus i garrofers. Als patis d'El tenim engronsadores i un gran porxo a l'edifici de 2 anys. Els 4 edificis estan fitant entre si i es troben comunicats per les seues respectives tanques. A l'interior del centre de primària disposem de Biblioteca, Aula d'Informàtica, Departament d'Orientació i Menjador Escolar.

2.2.- Trets d'Identitat.

Al nostre centre es promou el treball d'activitats específiques sobre temes relacionats amb: l'autoconeixement, millora de l'autoestima, resolució dialogada de conflictes, intel·ligència emocional, valoració de l'esforç i de la feina ben feta i la cooperació com a mètode de treball.

Al nostre centre, el que pretenem és:

- Fomentar a l'alumne una actitud curiosa i investigadora.
Per aconseguir-ho es parteix de l'activitat de l'alumne i se'l motiva, ajudant a realitzar el seu aprenentatge a través del descobriment i de l'observació.
- Aconseguir que els/les alumnes realitzen aprenentatges significatius i que aprenen a aprendre. Els aprenentatges són significatius ja que es parteix dels coneixements previs que té l'alumne sobre el que ha d'aprendre. També fem possible que els aprenentatges de l'alumne puguin extrapolar-se, quan les circumstàncies ho requereixen.
- Que els/les mestres més que ensenyants siguin coordinadors/es de l'aprenentatge. El/la mestre/a és un/a dinamitzador/a del grup i un/a estimulador/a dels aprenentatges i no un/a simple transmissor/a de coneixements.
- Desenvolupar l'actitud crítica, la capacitat de decisió i discussió, i la voluntat col·lectiva de transformació de la realitat social.
Ho aconseguirem si donem la possibilitat als alumnes de conèixer, de reflexionar i de debatre els aspectes reals que els envolten i els preocupen.
- Educar d'una manera integral i personalitzada, per a desenvolupar les dimensions intel·lectual, física, artística, moral i afectiva dels alumnes.

Educar d'una manera personalitzada, per a ajustar els aprenentatges al ritme evolutiu i a les capacitats intel·lectuals de cada alumne.

- Cercar estratègies d'aprenentatge en relació a la competència bàsica emocional per poder millorar els aprenentatges de les àrees instrumentals (intel·ligència emocional).
- Incentivar l'ús de les Noves tecnologies.
Volem que els/les alumnes siguin capaços de trobar, obtenir, processar i comunicar informació i transformar-la en coneixement.

Per a portar a terme tots aquests propòsits és necessària una dinàmica de treball flexible a l'aula i el compromís de tot l'equip de mestres.

Per tant, es faran distints tipus d'agrupaments com: gran grup, petit grup, desdoblaments, treball individual, grups homogenis, grups heterogenis, tallers, treball per racons, etc.

En definitiva, el nostre model educatiu es concreta en una proposta educativa pròpia al servei del creixement personal dels nostres alumnes. Entenem la diversitat i l'atenció personalitzada com a valors bàsics de la nostra metodologia i potenciem una escola integradora i plural.

La llengua de comunicació és el valencià en un alt percentatge d'ús vehiculat, el castellà en una proporció menor i l'anglès (PEPLI). Respecte a les comunicacions del Centre cap a les famílies sempre és bilingüe. Respecte a la llengua utilitzada en la retolació interna del col·legi, és el valencià i a la pàgina web, està disponible l'opció bilingüe. Com que al curs acadèmic 2024/25 s'ha procedit a les votacions de la llengua base en l'ensenyament, el PLC tindrà que ser modificat per a adaptar les proporcions de llengua vehicular als resultats de les votacions.

El Centre parteix d'una base de pensament, en la qual es confia en les possibilitats de l'oferta pública per a aconseguir formar persones competents, potenciant les seues qualitats, dins del respecte a les diferències ideològiques i utilitzant com a referència els valors i tradicions de la seua pròpia cultura.

El nostre model docent es pot entendre com una actuació que intenta aconseguir, en tot moment, que l'alumne siga autocrític, alhora que es promou la participació i l'autonomia personal. Pretenem que el nostre alumnat siga competent i dispose d'estratègies adients per a aprendre a aprendre, en qualsevol situació.

3.- ANÀLISI I DESCRIPCIÓ DEL CONTEXT ESCOLAR.

3.1.- Marc jurídic.

- Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, de millora de la qualitat educativa.
- Llei d'ús i ensenyament del valencià 4/1983 de 23 de novembre.
- Decret 233/1997 de 2 de setembre del Govern Valencià per el que s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de les Escoles d'Educació Infantil i dels Col·legis d'Educació Primària.
- Decret 39/2008, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutoors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis.
- Decret 7/2008 pel qual es regulen els permisos i llicències al personal docent no universitari.

- Ordre del 16 de juliol de 2001, per la qual es regula l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, escolaritzat en centres d'educació infantil i educació primària.
- Ordre 3 d'abril de 1998, per la qual es regula el procediment d'admissió de l'alumnat als centres d'Educació Infantil, Educació Primària i Educació Secundària de la Comunitat Valenciana sostinguts amb fons públics.
- Decret 188/1994 (DOGV 18/10/94) sobre finalitat de les Ampes.
- RESOLUCIÓ de 29 de juny de 2010, de les direccions generals d'Ordenació i Centres Docents, d'Avaluació, Innovació i Qualitat Educativa i Formació Professional i de Personal, per la qual es dicten i aproven instruccions per a l'organització i el funcionament en les escoles d'Educació Infantil de Segon Cicle i col·legis d'Educació Primària per al curs 2010-2011 (DOCV 09/07/2010)
- Decret 1513/2006, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims a l'Educación Primaria
- Decret 1630/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims del segon cicle d'Educació Infantil.
- Decret 111/2007, de 20 de juliol, del Consell, pel qual s'establix el currículum de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana (DOCV 24/07/2007) .
- Ordre de 28 d'agost de 2007, de la conselleria d'educació, per la qual es regula l'horari de l'educació primària.
- Ordre 25/2016, de 13 de juny, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport per la qual es regulen les condicions i el procediment de sol·licitud i d'autorització d'un pla específic d'organització de la jornada escolar.
- Resolució d'1 de juliol de 2016, de les direccions generals de Política Educativa i de Centres i Personal Docent, per la qual es dicten instruccions per a l'organització i funcionament en les escoles d'Educació Infantil de segon cicle i col·legis d'Educació Primària durant el curs 2016-2017.

3.2.- Anàlisi de l'entorn físic, social i econòmic.

La Vila Joiosa és un poble de tradició marinera, on destaquen les indústries relacionades amb la mar, com la venda de peix, la producció i reparació de xarxa i arts de pesca, el varader, els calafats, etc. També destaca com a indústria local la producció de xocolata, el turisme i en menor mesura l'agricultura.

El nostre poble té una població aproximada de 34.000 habitants, segons el cens dels últims anys. El Centre ha vist modificada la taxa d'immigració a partir del recent creixement immobiliari de meitat de la dècada dels 2000, i concretament en el desenvolupament del plans urbanístics de La Cala de La Vila Joiosa. És aquest creixement el que explica que en l'actualitat tinguem una bona part d'alumnat immigrant i dins d'aquest percentatge, la majoria són provinents dels països de l'Est d'Europa.

Tradicionalment el col·legi havia tingut un nivell majoritari de famílies de classe mitja amb un o dos membres en situació activa laboral, però amb la crisi dels últims anys, aquest percentatge general s'ha vist alterat, i hui en dia són majoria les famílies que tenen un sol membre en situació activa.

En els extrems estarien, per una part les famílies que tenen als dos membres en l'atur i un o els dos sense prestació suplementària, i en l'altre extrem estarien les famílies que tenen els

dos membres empleats i un dels dos en situació laboral ben remunerada. Eixos dos extrems no tenen la mateixa significació estadística, ja que mentre l'extrem representat pels dos membres empleats i ben remunerats ha anat minvant, l'altre extrem representat pels dos membres en l'atur o sols un d'ells amb salari discret, ha anat en augment.

Respecte al nivell cultural, podem constatar que la dedicació que les famílies dediquen als seus fills, alhora d'ajudar-los en l'estudi i promoure hàbits de treball diari, sol variar conforme al nivell socioeconòmic.

És a dir, es pot veure que hi ha més dedicació als fills en les famílies amb major nivell econòmic, que no pas al contrari. Per altra banda, també hi ha una diferència notable en els rendiments acadèmics de les famílies de parla valenciana, si els comparem amb els resultats dels alumnes castellanoparlants. Açò va ser palitat en certa mesura amb la incorporació del PEPLI, ja que es disposava d'un únic programa lingüístic per a tots els nivells, però ara amb la incorporació de la llengua base valenciana i castellana, és molt possible que es torne als resultats inicials, de fa anys, quan hi havien 2 línies lingüístiques.

3.3.- Ubicació i instal·lacions del centre.

El Centre està situat en la zona d'horta i regadiu de les afores del nucli urbà de la Vila Joiosa. Aquesta localitat, de poc més de 34.000 habitants, situada dins de la comarca de la Marina Baixa, s'encontra ubicada entre Benidorm i Campello. És una població costanera de 59'25 Km², que limita per l'interior amb les localitats d'Orxeta i Finestrat, amb la Serra Aitana i Puig Campana, com a teló de fons. Durant segles l'activitat econòmica principal de la localitat ha sigut el sector primari de la pesca i la indústria xocolatera. En les darreres dècades s'ha incorporat el sector immobiliari i el sector servicis, amb gran quantitat de comerços i quatre hotels que cobreixen les demandes turístiques de sol i platja.

El col·legi s'encontra en les coordenades 38.517408 (Latitud) i -0.218633 (Longitud), i té fàcil accés amb cotxe, per estar ben comunicat per carretera, malgrat que tinga difícil accés a peu per dificultats orogràfiques, tals com absència de voreres, el pas del tren amb barreres i el creuament no regulat de l'antiga carretera Nacional 332. Les construccions solen ser vivendes unifamiliars disperses, amb terreny propi de cultiu.

El centre es desglossa en quatre edificis diferents: el de primària, el d'educació infantil de 2 anys, el d'EI de 3 i 4 anys i el gimnàs de recent construcció. Tots 4 s'entremen connectats entre si i sols estan dividits per una tanca de ferro amb les corresponents portes. Els patis són independents, i tots compten amb gran extensió de terreny, zones de joc i varietat d'arbres d'ombra. Tant l'edifici de primària com el d'EI de 3 anys compten amb un porxo cobert exterior. L'edifici de primària i el d'EI de 3 i 4 anys tenen dues altures, mentre que el d'EI de 2 anys està construït amb una única altura. L'edificació més antiga pertany al de primària i al d'EI de 3 i 4 anys, mentre que el d'EI de 2 anys es va construir amb posterioritat, i el més modern és la construcció del gimnàs. Dins del col·legi de primària disposem de menjador escolar, amb cuina pròpia a la planta baixa, i biblioteca i aula d'informàtica, a la planta superior.

La resta de dependències del Centre són:

- 7 aules d'Educació Infantil.
- 12 aules d'Educació Primària (tutories)
- 1 aula d'anglès.
- 1 aula de música.
- 1 aula de religió.
- 2 pistes poliesportives descobertes.
- 1 tutoria d'orientació.
- 1 tutoria per al Banc de Llibres
- 2 tutories de PT.
- 1 tutoria d'AL.
- 1 despatx de direcció.
- 1 despatx de secretaria i caporalia.
- 1 consergeria.
- Lavabos per als alumnes.
- Lavabos per als professors.
- Vestuaris per a EF.
- 1 sala de reunions, per a claustres i consells.
- 1 estudi de ràdio escolar "Onda Hispanitat".

Respecte als plànols de les diferents dependències i instal·lacions, s'encontren detallats al PAE (Pla d'Autoprotecció i Evacuació).

Els 4 edificis disposen de calefacció amb caldera d'aigua i tendals automàtics per a protegir-se del sol. Tots els edificis disposen de connexió d'internet d'alta velocitat i dotació d'aules digitals interactives, amb panells tàctils i portàtils. A l'edifici de primària tenim des de març de 2025 instal·lació de plaques solar, que faciliten la sostenibilitat ambiental i eficiència energètica. A menys de 100 metres del nostre col·legi trobem el CEE El Secanet, amb el qual mantenim una estreta col·laboració, per al tractament i integració d'alumnes amb necessitats educatives especials. Aquesta proximitat i el fet de ser el centre de recursos específics de la zona, també permet l'educació combinada i l'aprofitament de les necessitats de fisioterapeuta per a aquells alumnes que ho necessiten.

El Centre compta amb pàrquing interior exclusiu per al personal laboral i pàrquing exterior, de gran capacitat, per a les famílies que porten els fills amb vehicle propi. Disposem de transport escolar col·lectiu subvencionat per Conselleria, concretament la ruta 307119, amb 4 autobusos, i també transport municipal, amb tres autobusos.

4.- ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL CENTRE.

4.1.- Criteris bàsics.

- ✓ Convivència basada en el respecte i la no violència: treball sistemàtic de les habilitats socials, autocontrol, bones formes, educació emocional, prevenció i gestió dels conflictes.

- ✓ Foment de l'autonomia i responsabilitat.
- ✓ L'atenció a la diversitat de l'alumnat, potenciant una perspectiva intercultural i l'atenció i suport a l'alumnat amb necessitats especials de suport educatiu, sense oblidar el desenvolupament d'actuacions relacionades amb la compensació de les desigualtats en l'educació.
- ✓ L'adquisició i desenvolupament de les competències bàsiques amb l'objectiu de formar persones competents, capaços de respondre a demandes complexes i dur a terme tasques diverses de forma adequada.
- ✓ L'impuls d'actuacions que desenvolupin la competència lecto escriptora i el foment de l'hàbit lector.
- ✓ L'educació per a la sostenibilitat (respecte i cura del medi ambient).
- ✓ Foment d'hàbits de vida saludables.
- ✓ Avaluació i autoavaluació dels processos d'ensenyament/aprenentatge.
- ✓ La participació i el compromís de la comunitat educativa en la vida i funcionament del centre docent.

4.2.- Personal docent.

El centre disposa en l'actualitat d'un claustre 32 professors.

La majoria del professorat és de destí definitiu i uns quants són interins. Açò fa que es pugui comptar amb molts d'ells per a poder encetar treballs i projectes, que tindran continuïtat a l'any següent, al temps que es compta amb les renovades idees dels nous, per a portar endavant noves formes de treballar. La majoria del professorat és receptiu a les noves tecnologies de la informació, i han anat formant-se al llarg dels darrers anys. Concretament, enguany s'està desenvolupant un curs de formació en el centre per a assolir la competència digital del B1. També són solidaris amb els futurs professors, i per a això tots els anys la majoria s'ofereix per a tutoritzar períodes de pràctiques, tant a EI com a Primària. També disposem des de fa anys de dotació d'auxiliar de conversa en llengua anglesa.

4.3.- Personal no docent i PAS.

El centre compta amb 17 persones no docents, distribuïdes de la següent manera:

- 1 conserge.
- 2 educadores (1 d'EEE i 1 D'EI).
- 1 orientadora.
- 12 monitores de menjador.
- 1 cuinera.
- 1 ajudant de cuina.

4.4.- Òrgans unipersonals.

Director.

Cap d'estudis.

Secretari.

4.5.- Òrgans col·legiats.

Pel que respecta al Consell Escolar, es va renovar recentment i tenim la sort de comptar amb una alta participació i podem dir que des dels diferents sectors que componen el Consell, s'involucren la majoria dels seus components. Segons l'última de les renovacions, el Consell Escolar compta amb:

- El Director, com a president.
- Secretari.
- Cap d'estudis.
- 6 representants del professorat.
- 6 representants dels pares i mares.
- 1 representant dels alumnes.
- 1 representant del personal d'administració i serveis.
- 1 representant de l'Administració Local.

Pel que respecta al Claustre de professors el formen 32 components. Les reunions solen ser sovint, preceptivament una al trimestre, i la manera de decidir en les mateixes pot ser sobrevinguda, en aquells temes que han sorgit d'imprevist, o consensuada prèviament.

La Comissió de Coordinació Pedagògica (Cocope) cobra una especial rellevància alhora d'establir els plans de treball inicial, i distribuir la informació als coordinadors de cicle, per a que després es treballi tant als equips de cicle com als equips docents. La composició de la Cocope és la següent:

- El/la Director/a del centre.
- El/la Cap d'estudis.
- Un/a mestre/a que actua com a secretari.
- Els coordinadors de cicle (EI, 1r, 2n i 3r cicle).
- Els especialistes de PT/AL/EEE.
- El/la orientador/a.

4.6.- Servici d'orientació.

Des de fa uns anys, ja no depenen dels Spes de referència i es disposa d'una orientadora a temps complet en el centre. El servei d'orientació compren l'atenció als alumnes amb recursos educatius especials com ara PT, AL i educadora, però no contempla l'atenció a problemes conductuals o de personalitat, propis de la psicologia clínica.

En aquest sentit, la tasca que més temps els ocupa és la d'actualitzar informes, revisar dictàmens d'escolarització, coordinar-se amb tutor/a i especialistes per a concretar horaris,

detectar possibles nous casos d'alumnes amb necessitats educatives especials, ajudar a les famílies en l'orientació de pautes de conducta i hàbits familiars adequats.

Assessorar en l'elaboració dels programes d'educació compensatòria, coordinar la confecció del Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (Padie), assessorar i proposar mesures alternatives a la comissió de convivència i coordinar-se amb la direcció del centre.

Ajudar a les famílies en la sol·licitud anual de les beques d'alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE).

També no hi ha que oblidar, que segons les instruccions de principi de curs, disposen de la funció d'assessorament i col·laboració amb el professorat tutor en la planificació i seguiment de l'acció tutorial.

4.7.- Alumnat i famílies.

En quant a l'alumnat, s'ha de dir que els darrers cursos hem vist disminuïda sensiblement la matrícula, per motiu de l'emigració provocada per la crisi econòmica del 2012.

També cal comentar que la majoria dels nostres alumnes son transportats i utilitzen en gran part el nostre servei de menjador escolar. També s'ha vist un increment notable, després del començament de la guerra d'Ucraïna.

Pel que fa a la immigració de l'alumnat, cal dir que tots s'han adaptat molt bé dins de l'escola, s'entenen integrats i respecten les normes cíviques i de convivència. Respecte a la distribució de les nacionalitats és d'allò més variada, però destaquen la matrícula de països de l'Europa de l'est.

Cal comentar que els últims anys hi ha hagut un increment en la matrícula de l'alumnat amb necessitats especials de suport educatiu. Açò ha contribuït a que el nostre centre compte en l'actualitat amb 3 mestres de PT, 1 AL i 1 EEE. També el comptar amb la proximitat del col·legi CEE El Secanet, ha ajudant a que puguem ofertar-se educacions combinades i atenció de fisioterapeuta. L'alumnat i les seues famílies compten amb un servei complementari d'orientació psicopedagògica, tres dies a la setmana.

Pel que fa a les famílies predominen els estudis primaris entre els pares i mares, però també hi ha una part considerable que compta amb estudis universitaris.

La immensa majoria de les famílies s'interessen per l'educació dels seus fills i són receptius quan es demana la participació en processos electorals, tallers escolars, reunions, programes de seguiment, etc. Malgrat això, també ocorre el procés contrari i es quan tenim l'obligació de detectar i sol·licitar la intervenció del departament de servicis de benestar social, per tal de solucionar o mitigar una possible situació de desprotecció.

Pel que respecta a les necessitats econòmiques, algunes famílies estan en unes circumstàncies tan precàries que es fa necessari la mediació del centre per buscar la intervenció i cooperació d'altres institucions que puguem servir d'ajuda.

La participació i afiliació de les famílies a l'Ampa del col·legi es significativa i denota l'interès de les mateixes en participar i col·laborar en la tasca educativa dels seus fills. També hem de destacar que el seguiment coordinat que es fa entre col·legi, famílies, servici complementari de transport, servici complementari de menjador i servici de benestar social, repercuteix en la resolució de conflictes, la millora de la qualitat de l'ensenyança i la protecció del menor.

5.- VALORS I PRIORITATS D'ACTUACIÓ.

5.1.- Valors.

- ✓ Pluralisme i valors democràtics.
- ✓ El Centre fomentarà els valors democràtics que configuren la nostra societat, rebutjant qualsevol tipus de discriminació i autoritarisme i potenciant el diàleg com la forma de resoldre les diferències entre las persones.
- ✓ Educació no sexista i igualitària.
- ✓ El Centre evitarà les conductes discriminatòries en allò referent a l'agrupament dels alumnes, en l'adjudicació de tasques escolars, en el llenguatge, en l'elecció de materials curriculars i en la redacció de documents oficials.
- ✓ Arrelada al medi i entorn proper de l'alumne.
- ✓ Es potenciarà l'obertura del centre a l'entorn escolar amb sortides, visites, excursions al poble, comarca, província o comunitat i participant en les festes, celebracions i activitats culturals.
- ✓ Compromesa amb la normalització lingüística.
- ✓ El centre usará com a llengua d'aprenentatge, com a llengua de relació dins del recinte escolar, en les seues relacions a l'exterior i en la vida quotidiana, el valencià i el castellà, procurant en tot moment la no discriminació per aquest motiu.
- ✓ Tractament de la desigualtat i foment de la inclusió educativa.
- ✓ El col·legi tindrà una especial consideració en realitzar les adaptacions que siguen necessàries per a la integració plena dels alumnes amb necessitats educatives específiques i per al tractament de les dificultats d'aprenentatge dels alumnes.
- ✓ Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
- ✓ El centre elaborarà projectes curriculars 'etapa adaptats al context i a les innovacions educatives proposades a la LOMQE.
- ✓ El centre fomentarà la incorporació de les noves tecnologies a la tasca d'ensenyar facilitant l'assoliment d'eines i materials.

5.2.- Prioritats d'actuació.

El nostre Projecte Educatiu té com a aspectes especialment positius, els quals seguirem potenciant prioritàriament, els que a continuació detallem:

- Els continguts curriculars, així com el tractament transversal en les àrees de l'educació en valors i altres ensenyaments.
- La formació continua del professorat, en els plans de formació del centre.
- L'Orientació i acció tutorial i l'atenció a la diversitat. El Centre assumeix la diversitat de l'alumnat com un fet i entén que tots els nens i nenes tenen unes capacitats que desenvolupar. Correspon, doncs, al Centre ajudar-los a descobrir, potenciar i desenvolupar aquestes capacitats. Es fa un especial èmfasi en l'atenció primerenca i en donar una resposta apropiada i adaptada a l'alumne de caràcter compensador i no discriminatori.
- És un centre d'integració i cooperació, on potenciem el que xiquets i xiquetes amb necessitats educatives especials s'integren en la nostra Comunitat Educativa, no sols des d'una simple perspectiva escolar, sinó també des d'una dimensió humana i social.
- Les relacions institucionals, on destaquem:
  - ✓ La participació de les famílies: educar amb els pares i mares. L'educació es contempla com una tasca compartida amb les famílies, on prima la participació i la implicació d'aquestes en la vida del centre.

No només a través de la seva representació d'acord amb la legislació vigent, sinó també, mitjançant la relació amb els tutors i tutores, la resta del professorat i amb l'equip directiu, les activitats complementàries i extraescolars i les actuacions de l'AMPA a l'escola, mitjançant unes relacions personals que propicien actituds de col·laboració, participació i formació en benefici dels seus propis fills.

  - ✓ La qualitat i millora dels rendiments escolars.
  - ✓ Els plans, projectes i programes que es desenvolupen, especialment, el pla de foment de la lectura i el pla de normalització lingüística.

En quant als aspectes a millorar, cal destacar:

- Actualització i/o modificació constant dels documents, per tal d'adaptar el seu contingut a la normativa actual i a les necessitats específiques del centre.
- Adaptació al nou context, a causa dels canvis en la realitat familiar i socioeconòmica actual i el nou perfil del professorat.
- Reunificació i reformulació en el Projecte Educatiu de Centre, dels objectius propis per a la millora del rendiment escolar i les línies generals d'actuació pedagògica.
- Convertir el PEC en un document més obert i menys dirigit, que possibiliti més varietat i diversitat en les Propostes Pedagògiques i en les Programacions d'Aula, així com en els criteris d'avaluació interna del centre, aportant major riquesa d'experiències a la pràctica educativa i que tot això no entre en contradicció amb les característiques del nostre alumnat i amb la normativa vigent en matèria educativa.

En definitiva, ha de constituir un document orientador de tota l'activitat escolar, basat en la participació, alhora que siga motivador i avaluable, per a poder ser millorat.

- Eliminar la pressió curricular sobre alumnat i professorat, que en moltes ocasions condiona fortament la dinàmica de l'aula i de l'escola. La sobrecàrrega en l'activitat docent sovint es produeix perquè les exigències de l'organització són excessives, té massa fronts oberts i no s'adequa a la realitat. És fonamental dissenyar projectes i programes realistes que s'adaptin al temps d'aplicació i a les capacitats del nostre alumnat, que donen resposta a un conjunt de inquietuds i aspiracions factibles a curt o llarg termini, amb un propòsit creatiu i il·lusionant, en el qual cada docent pugui aportar les seves idees i projectes amb mires de futur.

- Coherència en el desenvolupament del PEC entre els principis bàsics reflectits en ell i la pràctica diària, fonamentalment, en el referent a l'aplicació d'alguns programes a l'aula, la participació democràtica, la planificació i coordinació dels recursos humans, la gestió dels recursos materials, la gestió i difusió de la informació, l'execució de la planificació, la presa de decisions i l'autoavaluació del centre. Sol generar-se així un desajust entre el model que es proposa al PEC i el que realment s'aplica.

- El Pla d'Autoprotecció i Evacuació pel que fa a la manera de realització dels simulacres, la senyalització de la localització dels extintors i l'actualització del plànols a les noves circumstàncies físiques i les noves construccions.

- L'organització d'alguns espais, instal·lacions i recursos materials del centre, amb especial referència a la manca d'un espai per a gimnàs escolar i l'aprofitament dels corredors com a llocs de activitat d'exposició.

- El programa de transició ha de ser més realista i viable, adaptant-se a les característiques del nostre alumnat, per a establir un marc de treball comú, materialitzat en els plans de transició d'EI a Primària i de Primària a ESO.

- L'adaptació de tot el maquinari TIC a les noves exigències de l'Administració en quant al sistema operatiu no privatiu: Lliurex. Si bé l'estalvi de llicències amb programari de lliure distribució, com ara Lliurex, és un aspecte a considerar, junt a la seua estabilitat i absència de virus, també és cert que té un principal obstacle, de vegades insalvable: l'adaptació del maquinari en quant a drivers, per a que funcione tot correctament. De qualsevol manera, la dotació al curs 2024-25 d'aules digitals interactives i connexió wifi d'escoles connectades, als 4 edificis, ha permès junt a la dotació de carros amb tauletes i portàtils, que no haja excusa per a incorporar les noves tecnologies dins del procés educatiu.

6.- OBJECTIUS I ÀMBITS.

6.1.- Àmbit Pedagògic.

- Formar persones i ciutadans responsables, amants de la convivència democràtica i el respecte a les llibertats, drets aliens i propis.

- Educar els alumnes i les alumnes en un ambient respectuós cap a les diferents idees, creences i valors.

- Potenciar, especialment des de l'acció tutorial i des del tractament de cada àrea

curricular, un règim de coeducació en el qual no es produeixi cap tipus de discriminació per raó de sexe, raça o creences.

- Seleccionar llibres i materials didàctics lliures d'aquests estereotips.
- Establir mesures i propostes que permetin que els diferents grups d'edat i sexe ocupin i gaudeixin dels espais igualment.
- Garantir la inserció del centre en el seu context sociocultural, de localitat, de comarca i de comunitat autònoma pròpia.
- Desenvolupar actituds positives en l'ús de les dues llengües.
- Promocionar l'ús i ensenyament del valencià recolzant qualsevol tipus d'activitat tendent a normalitzar l'ús d'aquesta llengua.
- Fomentar la integració en tots els àmbits dels alumnes / as amb Nese des d'una actitud de comprensió, acceptació i respecte de les diferències.
- Elaborar els projectes curriculars d'etapa adaptats al context i a les innovacions educatives proposades.
- Fomentar la incorporació de les noves tecnologies a la tasca d'ensenyar facilitant l'adquisició de mitjans i materials, i introduint la informàtica i les Tics com a instruments de treball al servei d'alumnes i professors.
- Fomentar una metodologia activa, adaptada, constructiva, participativa, integradora i propera a la realitat de l'alumne/a.
- Adaptar el currículum del centre a les diferències individuals de l'alumnat, tant les que es realitzen dins de l'aula com les més significatives.
- Desenvolupar estratègies de coordinació de l'equip docent per a la intervenció del professorat de suport, organitzant grups de reforç i agrupaments flexibles.
- Preveure suports, elaborar Acis i potenciar l'assessorament psicopedagògic des d'un marc sistemàtic de col·laboració.
- Desenvolupar una tasca coordinada entre els tutors/es, els professors especialistes i orientadors en l'atenció a alumnes amb necessitats educatives especials.

6.2. Àmbit Institucional.

- Coordinar-se per a treballar conjuntament amb altres entitats educatives del poble per a evitar que l'escola quede desvinculada de la societat.
- Col·laborar amb entitats culturals, esportives i sanitàries en campanyes de sensibilització en temes educatius o culturals.

6.3.- Àmbit de Convivència.

- Aconseguir la implantació i el respecte de les normes del RRI.
- Fomentar la convivència i el desenvolupament de totes les facetes de la personalitat, donant a conèixer el Pla de Convivència i Igualtat i el Pla del nou vintut (PAN).
- Estimular un ús adequat de totes les instal·lacions del centre.
- Facilitar i potenciar la participació de professors, pares i alumnes en els òrgans col·legiats.
- Impulsar la gestió col·legiada com a instrument bàsic de direcció i control de l'activitat del centre i aconseguir la implantació i el respecte de les normes del Reglament de Règim Intern.

6.4.- Àmbit Econòmic/Administratiu.

- ✓ Potenciar i perfeccionar els procediments d'informació entre el professorat com a base per a generar actituds de confiança i col·laboració.
- ✓ Aconseguir que professors, pares i mares, alumnes i personal de servicis del centre participen en el control i gestió del mateix de forma adequada a les seues capacitats i competències.
- ✓ Afavorir i potenciar la presència de càrrecs directius d'ambdós sexes.

6.5.- Àmbit de Continguts.

6.5.1- Objectius generals d'EI.

- ✓ Conèixer i controlar el seu cos, valorant les capacitats i limitacions d'acció mitjançant actituds de cura i higiene i adquirint hàbits bàsics de salut i benestar.
- ✓ Actuar cada vegada de manera més autònoma en les activitats diàries, satisfent així les necessitats bàsiques de salut i benestar personal, de joc i de realització, adquirint de forma progressiva seguretat afectiva i emocional, desenvolupant d'aquesta manera les seues capacitat d'iniciativa i autoconfiança.
- ✓ Establir relacions socials en un àmbit cada vegada més ampli i participar en els diversos grups amb els que es relaciona, responent als sentiments d'afecte que li expressen, respectant la diversitat i desenrotllant actituds d'ajuda i col·laboració.
- ✓ Observar i explorar l'entorn, identificant-hi les característiques i propietats més significatives i les relacions que s'establisquen en ell, manifestant una actitud de curiositat i cura pel medi.
- ✓ Apreciar i gaudir de les manifestacions culturals de l'entorn mostrant actituds de respecte, interès i participació cap a elles.

- ✓ Representar i evocar aspectes diversos de la realitat: viscuts, coneguts o imaginats; expressant-los mitjançant les possibilitats simbòliques que ofereix el joc i d'altres formes de representació i expressió.
- ✓ Utilitzar el llenguatge verbal ajustant-lo als diferents contextos i situacions comunicatives habituals amb l'objectiu d'entendre i ser entès pels altres; expressar les pròpies idees, sentiments, experiències i desitjos i avançar en la formació dels significats.
- ✓ Adonar-se'n de l'existència de les dues llengües de contacte en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, ser conscients de la pertinença a dita Comunitat en la que interactuen ambdues llengües que han d'usar i respectar per igual.
- ✓ Enriquir i diversificar les pròpies possibilitats expressives emprant recursos i tècniques que es troben al seu abast, així com prendre contacte i apreciar les diverses manifestacions artístiques pròpies i dels seus companys.

6.5.2.- Objectius generals de Primària.

- ✓ Comprendre i produir missatges orals i escrits en valencià i castellà, atenent a diferents intencions i contextos de comunicació, així com comprendre i elaborar missatges orals i escrits senzills i contextualitzats en una llengua estrangera.
- ✓ Comunicar-se mitjançant sistemes d'expressió verbal, corporal, visual, plàstic, musical, matemàtica i desenvolupar la sensibilitat estètica, la creativitat i la capacitat de disfrutar d'obres i manifestacions artístiques.
- ✓ Utilitzar, en la resolució de problemes senzills, els procediments adients per obtenir la informació pertinent i representar-la mitjançant codis, tenint presents les condicions necessàries per a la seua solució.
- ✓ Identificar i plantejar interrogants, qüestions i problemes a partir de l'experiència diària, utilitzant tant els coneixements i recursos materials disponibles com la col·laboració d'altres persones per a resoldre-les de manera creativa.
- ✓ Treballar de manera autònoma en activitats individuals i grupals, tot i graduant les indicacions del professor i els materials inicialment proposats per ell, amb metodologies que estimulen l'aprenentatge i creativitat i permetesquen reduir les tasques rutinàries.
- ✓ Participar i estimular la realització d'activitats en grup, acceptar les normes que democràticament s'establisquen, respectant els punts de vista dels altres companys i companyes i assumint les tasques que se'ls encomanen.
- ✓ Establir relacions de respecte i col·laboració amb totes les persones en un clima de confiança, tolerància i ment oberta, comportant-se de manera solidària, rebutjant les discriminacions per diferència de sexe, classe social, raça, creences, malaltia o altres característiques individuals, socials i culturals.
- ✓ Descobrir i apreciar la importància dels valors bàsics: pau i no violència, solidaritat, família, valors democràtics, respecte a les altres persones i les seues peculiaritats, que regeixen la convivència humana i actuar d'acord amb ells.

- ✓ Comprendre i establir relacions entre fets i fenòmens, entre actuacions humanes i les seues conseqüències en l'entorn natural i social i contribuir activament a la defensa, conservació i millora del medi i de les relacions humanes afavorint el contacte directe amb el medi.
- ✓ Conèixer i valorar el patrimoni cultural, participar en la seua conservació i millora i respectar la diversitat històrica, lingüística i cultural com un dels drets dels pobles i dels individus, i desenrotllar una actitud d'interès i respecte vers l'exercici d'aquest dret i progressar en el sentiment de pertinença a un poble.
- ✓ Conèixer i acceptar el propi cos i contribuir al seu desenvolupament adoptant hàbits de salut i benestar i valorant les repercussions de determinades conductes individuals i grupals sobre la salut i qualitat de vida.

7.- LA PARTICIPACIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA.

- ✓ Es fomentarà la participació de professors i alumnes en activitats lúdiques comunes del centre tant en horari lectiu como en horari extraescolar.
- ✓ Impulsar la presa de decisions pedagògiques a nivell d'equips de nivell, de cicle o de comissions, creades a partir del claustre.
- ✓ Potenciar la formació d'equips de professors com a òrgans pedagògics de debat que estiguen capacitats per a elaborar propostes d'innovació educativa.
- ✓ Avaluar l'activitat pedagògica del centre, utilitzant els instruments adequats.
- ✓ Fomentar la implicació efectiva de les famílies en el centre, especialment en aquells aspectes que repercuteixquen en la millora de l'aprenentatge escolar i del rendiment dels seus fills, mitjançant actuacions de col·laboració i suport.
- ✓ Buscar pautes educatives comunes entre les famílies i el centre per a afrontar de manera adequada el procés de formació i el desenvolupament educatiu, afectiu i social de l'alumnat.
- ✓ Millorar la valoració del centre per part de les famílies.
- ✓ Establir canals de comunicació sistemàtica i periòdica entre les famílies i el centre per a donar a conèixer les activitats acadèmiques del centre, així com totes aquelles d'interès per al desenvolupament personal de l'alumnat.
- ✓ Impulsar la participació de les famílies del centre amb la creació d'una pàgina web.

8.- LA COORDINACIÓ AMB ALTRES SERVICIS I ENTITATS.

El foment d'una bona convivència en els centres educatius s'ha d'entendre com la necessitat de millorar les relacions interpersonals, grupals, comunitàries i institucionals de la comunitat educativa i per tant de la societat.

El centre educatiu no sempre pot solucionar per si sol tots els problemes relacionats amb la convivència, pel que és totalment imprescindible la col·laboració amb agents externs (administracions locals, institucions públiques, organismes independents, forces de seguretat ...) que poden donar suport als centres educatius, tant en tasques preventives com en la intervenció directa davant els problemes de convivència.

L'eficaç coordinació entre els centres educatius i els agents externs és, doncs, un element bàsic a tenir en compte en la concepció del Pla de Convivència, per tal de garantir la millor de les solucions als problemes, des d'un enfocament multidisciplinari.

8.1.- Benestar Social.

Representa l'organisme públic amb que mantenim una major col·laboració, ja que és mantenen reunions bimensuals amb els seus representants.

En aquestes reunions podem consensuar mesures per tal de tractar els casos d'absentisme, manca de llibres i possibles casos d'abandó infantil i/o desprotecció del menor.

Els indicadors que des de Benestar Social, ens suggereixen que s'han de valorar per a considerar un possible cas de desprotecció són els següents:

Faltes d'assistència no justificades.

Canvis bruscos en la continuïtat de l'escolaritat (llargues estades fora de l'escola)

Manca de puntualitat reiterada i injustificada.

Manca continuada d'higiene en l'alumne/a.

Canvis bruscos de comportament, o d'estat d'ànim, o altres signes que puguin indicar un possible cas de maltractament o abandó familiar.

Si constatem qualsevol d'aquests indicadors, utilitzarem l'Annex que hi consta al Pla de Convivència, com a full de desprotecció del menor, per a emplenar i remetre a BS.

8.2.- Altres institucions.

Si bé no són tant representatives, també mantenim col·laboracions puntuals amb altres entitats i organismes tals com les següents:

Apsa.

Spe.

Cdiat.

Usmi.

Càritas.

Creu Roja.

Gabinets psicopedagògics.

Centre de Recursos El Secanet.

Centre de Salut.

Seafi.

Policia Local.

Guàrdia Civil.

9.- EL DISSENY PARTICULAR DELS PROGRAMES LINGÜÍSTICS DEL CENTRE.

El nostre centre, en el curs 2024/25, disposa d'un únic programa lingüístic (PEPLI), però a partir de les votacions de la llengua base en l'ensenyament, haurà de modificar-se el PLC del centre per a adaptar-ho, de cara al curs vinent (2025/26), a les noves proporcions d'ús del valencià i castellà.

Pel que respecta als recursos que promocionen la llengua valenciana destaquem el programa de ràdio escolar "Onda Hispanitat", que vam encetar fa uns anys i que té com a objectiu principal promocionar l'ús del valencià i la millora de l'expressió i comprensió oral en tot l'alumnat del centre.

PROJECTE CURRICULAR DE CENTRE

CEIP HISPANITAT

OBJECTIUS DE L'ETAPA

L'educació primària ha de contribuir a desenrotllar en l'alumnat les capacitats que li permeten:

a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb estes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania, respectant i defenent els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.

b) Desenrotllar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, amb els quals descobrir la satisfacció de la tasca ben feta.

c) Desenrotllar una actitud responsable i de respecte pels altres que afavorisca un clima propici per a la llibertat personal, l'aprenentatge i la convivència, així com fomentar actituds que promoguen la convivència en els àmbits escolar, familiar i social.

d) Conèixer, comprendre i respectar els valors de la nostra civilització, les diferències culturals i personals, la igualtat de drets i oportunitats d'hòmens i dones, i la no-discriminació de persones amb discapacitat.

e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada el valencià i el castellà, oralment i per escrit. Valorar les possibilitats comunicatives del valencià com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i com a part fonamental del seu patrimoni cultural, així com les possibilitats comunicatives del castellà com a llengua comuna de totes les espanyoles i els espanyols i d'idioma internacional. Desenrotllar, així mateix, hàbits de lectura com a instrument essencial per a l'aprenentatge de la resta de les àrees.

f) Adquirir, almenys en una llengua estrangera, la competència

comunicativa bàsica que permeta a l'alumnat expressar i comprendre missatges senzills i moure's en situacions quotidianes.

g) Desenrotllar les competències matemàtiques bàsiques i iniciarse en la resolució de problemes que requerisquen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seua vida quotidiana.

h) Conéixer els fets més rellevants de la història d'Espanya, amb especial referència als relatius a la Comunitat Valenciana, així com de la història universal.

i) Conéixer i valorar l'entorn natural, social, econòmic i cultural de la Comunitat Valenciana, situant-lo sempre en el seu context nacional, europeu i universal, així com les possibilitats d'acció i cura d'este. Iniciar-se, així mateix, en el coneixement de la geografia de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i universal.

j) Iniciar-se en les tecnologies de la informació i la comunicació, i desenrotllar un esperit crític davant dels missatges que reben i elaboren.

k) Valorar la higiene i la salut, conéixer i respectar el cos humà, i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per a afavorir el desenrotllament personal i social.

l) Comunicar-se a través dels mitjans d'expressió verbal, corporal, visual, plàstica, musical i matemàtica; desenrotllar la sensibilitat estètica, la creativitat i la capacitat per a disfrutar de les obres i les manifestacions artístiques.

m) Conéixer el patrimoni cultural d'Espanya, participar en la seua conservació i millora, i respectar-ne la diversitat lingüística i cultural.

n) Conéixer i valorar el patrimoni natural, social i cultural de la

Comunitat Valenciana, dins del context històric, social i lingüístic propi, així com participar en la seua conservació i millora.

o) Desenrotllar tots els àmbits de la personalitat, així com una actitud contrària a la violència i als prejudis de qualsevol tipus.

p) Conèixer i valorar els animals i les plantes, i adoptar maneres de comportament que n'afavorisquen l'atenció.

q) Fomentar l'educació viària i el respecte a les normes per a previndre els accidents de trànsit.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

La incorporació de competències bàsiques al currículum permet posar l'èmfasi en aquells aprenentatges que es consideren imprescindibles, des d'un plantejament integrador i orientat a l'aplicació dels sabers adquirits. D'ací el seu caràcter bàsic. Són aquelles competències que ha d'haver desenvolupat un jove o una jove al finalitzar l'ensenyança obligatòria per a poder aconseguir la seua realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i ser capaç de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

La inclusió de les competències bàsiques en el currículum té diverses finalitats. En primer lloc, integrar els diferents aprenentatges, tant els formals, incorporats a les diferents àrees o matèries, com els informals i no formals. En segon lloc, permetre a tots els estudiants integrar els seus aprenentatges, posar-los en relació amb distints tipus de continguts i utilitzar-los de manera efectiva quan els resulten necessaris en diferents situacions i contextos. I, finalment, orientar l'ensenyança, al permetre identificar els continguts i els criteris d'avaluació que tenen caràcter imprescindible i, en general, inspirar les distintes decisions relatives al procés d'ensenyança i d'aprenentatge.

Amb les àrees i matèries del currículum es pretén que tots els alumnes i les alumnes aconseguixen els objectius educatius i, conseqüentment, també que adquirisquen les competències bàsiques. Però, no hi ha una relació unívoca entre l'ensenyança de determinades àrees o matèries i el desenvolupament de certes competències. Cada una de les àrees contribuïx al desenvolupament de diferents competències i, al seu torn, cada una de les competències bàsiques s'aconseguirà com a conseqüència del treball en diverses àrees o matèries.

El treball en les àrees i matèries del currículum per a contribuir al desenvolupament de les competències bàsiques ha de complementar-se amb diverses mesures organitzatives i funcionals, imprescindibles per al seu desenvolupament. Així, l'organització i el funcionament dels centres i les aules, la participació del alumnat, les normes de règim intern, l'ús de determinades metodologies i recursos didàctics, o la concepció, organització i funcionament

de la biblioteca escolar, entre altres aspectes, poden afavorir o dificultar el desenvolupament de competències associades a la comunicació, l'anàlisi de l'entorn físic, la creació, la convivència i la ciutadania, o l'alfabetització digital. Igualment, l'acció tutorial permanent pot contribuir de mode determinant a l'adquisició de competències relacionades amb la regulació dels aprenentatges, el desenvolupament emocional o les habilitats socials. Finalment, la planificació de les activitats complementàries i extraescolars pot reforçar el desenvolupament del conjunt de les competències bàsiques.

En el marc de la proposta realitzada per la Unió Europea, s'han identificat huit competències bàsiques:

1. Competència en comunicació lingüística
2. Competència matemàtica
3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
4. Tractament de la informació i competència digital
5. Competència social i ciutadana
6. Competència cultural i artística
7. Competència per a aprendre a aprendre
8. Autonomia i iniciativa personal

El currículum s'estructura entorn d'àrees de coneixement, és en elles en les que han de buscar-se els referents que permetran el desenvolupament de les competències en esta etapa. Així, en cada àrea se inclouen referències explícites sobre la seua contribució a aquelles competències bàsiques a les

s'orienta en major grau. D'altra banda, tant els objectius com la pròpia selecció dels continguts busquen assegurar el desenvolupament de totes elles.

Els criteris d'avaluació, servixen de referència per a valorar el progrés en la seua adquisició.

1. Competència en comunicació lingüística

Esta competència es referix a la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta. Els coneixements, destreses i actituds propis d'esta competència permeten expressar pensaments, emocions, vivències i opinions, així com dialogar, formar-se un juí crític i ètic, generar idees, estructurar el coneixement, donar coherència i cohesió al discurs i a les pròpies accions i tasques, adoptar decisions, i disfrutar escoltant, llegint o expressant-se de forma oral i escrita, tot això contribueix a més al desenvolupament de l'autoestima i de la confiança en si mateix.

Comunicar-se i conversar són accions que suposen habilitats per a establir vincles i relacions constructives amb els altres i amb l'entorn, i acostar-se a noves cultures, que adquirixen consideració i respecte en la mesura que es coneixen. Per això, la competència de comunicació lingüística està present en la capacitat efectiva de conviure i de resoldre conflictes. El llenguatge, com a ferramenta de comprensió i representació de la realitat, ha de ser instrument per a la igualtat, la construcció de relacions iguals entre hòmens i dones, l'eliminació d'estereotips i expressions sexistes. La comunicació lingüística ha de ser motor de la resolució pacífica de conflictes en la comunitat escolar.

Escoltar, exposar i dialogar implica ser conscient dels principals tipus d'interacció verbal, ser progressivament competent en l'expressió i comprensió en situacions comunicatives diverses i adaptar la comunicació al context.

Suposa també la utilització activa i efectiva de codis i habilitats lingüístiques i no lingüístiques i de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu en diferents situacions, per a produir textos orals adequats a cada situació de comunicació.

Llegir i escriure són accions que suposen i reforcen les habilitats que permeten buscar, recopilar i processar informació, i ser competent a l'hora de comprendre, compondre i utilitzar distints tipus de textos amb intencions comunicatives o creatives diverses. La lectura facilita la interpretació i comprensió del codi que permet fer ús de la llengua escrita i és, a més, font de plaer, de descobriment d'altres entorns, idiomes i cultures, de fantasia i de saber, tot això contribuïx al seu vegada a conservar i millorar la competència comunicativa.

L'habilitat per a seleccionar i aplicar determinats propòsits o objectius a les accions pròpies de la comunicació lingüística (el diàleg, la lectura, l'escriptura, etc.) està vinculada a alguns trets fonamentals d'esta competència com les habilitats per a representar-se mentalment, interpretar i comprendre la realitat, i organitzar i autoregular el coneixement i l'acció dotant-los de coherència.

Comprendre i saber comunicar són sabers pràctics que han de recolzar-se en el coneixement reflexiu sobre el funcionament del llenguatge i les seues normes d'ús, i impliquen la capacitat de prendre el llenguatge com a objecte d'observació i anàlisi. Expressar i interpretar diferents tipus de discurs acords a la situació comunicativa en diferents contextos socials i culturals, implica el coneixement i aplicació efectiva de les regles de funcionament del sistema de la llengua i de les estratègies necessàries per a interactuar lingüísticament d'una manera adequada.

Disposar d'esta competència comporta tindre consciència de les convencions socials, dels valors i aspectes culturals i de la versatilitat del llenguatge en funció del context i la intenció comunicativa. Implica la capacitat empàtica de posar-se en el lloc d'altres persones; de llegir, escoltar, analitzar i tindre en compte opinions diferents de la pròpia amb sensibilitat i esperit crític; d'expressar adequadament –en fons i forma- les pròpies idees i emocions, i d'acceptar i realitzar crítiques amb esperit constructiu.

Amb distint nivell de domini i formalització -especialment en llengua escrita- esta competència significa, en el cas de les llengües estrangeres, poder comunicar-se en algunes d'elles i, amb això, enriquir les relacions socials i. Així mateix, s'afavorix l'accés a més i diverses fonts d'informació, comunicació i aprenentatge. En síntesi, el desenvolupament de la competència lingüística al final de l'educació obligatòria comporta el domini de la llengua oral i escrita en múltiples contextos, i l'ús funcional de, almenys, una llengua estrangera.

2. Competència matemàtica

Consistix en l'habilitat per a utilitzar i relacionar els nombres, les seues operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant per a produir i interpretar distints tipus de informació, com per a ampliar el coneixement sobre aspectes quantitius i espacials de la realitat, i per a resoldre problemes relacionats amb la vida quotidiana i amb el món laboral.

Forma part de la competència matemàtica l'habilitat per a interpretar i expressar amb claredat i precisió informacions, dades i argumentacions, la qual cosa augmenta la possibilitat real de continuar aprenent al llarg de la vida, tant en l'àmbit escolar o acadèmic com fora d'ell, i afavorix la participació efectiva en la vida social.

Així mateix esta competència implica el coneixement i maneig dels elements matemàtics bàsics (distints tipus de nombres, mesures, símbols, elements geomètrics, etc.) en situacions reals o simulades de la vida quotidiana, i la posada en pràctica de processos de raonament que porten a la solució dels problemes o a l'obtenció d'informació. Estos processos permeten aplicar eixa informació a una major varietat de situacions i contextos, seguir cadenes argumentals identificant les idees fonamentals, i estimar i enjudiciar la lògica i validesa d'argumentacions i informacions. En conseqüència, la competència matemàtica suposa l'habilitat per a seguir determinats processos de pensament (com la inducció i la deducció, entre altres) i aplicar alguns algorismes de càlcul o elements de la lògica, la qual cosa conduïx a identificar la validesa dels raonaments i a valorar el grau de certesa associat als resultats derivats dels raonaments vàlids.

La competència matemàtica implica una disposició favorable i de progressiva seguretat i confiança cap a la informació i les situacions (problemes, incògnites, etc.) que contenen elements o suports

matemàtics, així com cap a la seua utilització quan la situació ho aconsella, basades en el respecte i el gust per la certesa i en la seua busca a través del raonament. Esta competència cobra realitat i sentit en la mesura que els elements i raonaments matemàtics són utilitzats per a enfrontar-se a aquelles situacions quotidianes que els precisen. Per tant, la identificació de tals situacions, l'aplicació d'estratègies de resolució de problemes, i la selecció de les tècniques adequades per a calcular, representar i interpretar la realitat a partir de la informació disponible estan incloses en ella . En definitiva, la possibilitat real d'utilitzar l'activitat matemàtica en contextos tan variats com siga possible. Per això, el seu desenvolupament en l'educació obligatòria s'aconseguirà en la mesura que els coneixements matemàtics s'apliquen de manera espontània a una àmplia varietat de situacions, provinents d'altres camps de coneixement i de la vida quotidiana.

El desenvolupament de la competència matemàtica al final de l'educació obligatòria, comporta utilitzar espontàniament -en els àmbits personal i social- els elements i raonaments matemàtics per a interpretar i produir informació, per a resoldre problemes provinents de situacions quotidianes i per a prendre decisions. En definitiva, suposa aplicar aquelles destreses i actituds que permeten raonar matemàticament, comprendre una argumentació matemàtica i expressar-se i comunicar-se en el llenguatge matemàtic, utilitzant les ferramentes de suport adequades, i integrant el coneixement matemàtic amb altres tipus de coneixement per a donar una millor resposta a les situacions de la vida de distint nivell de complexitat.

3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

És l'habilitat per a interactuar amb el món físic, tant en els seus aspectes naturals com en els generats per l'acció humana, de tal manera que es possibilita la comprensió de successos, la predicció de conseqüències i l'activitat dirigida a la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, de les altres persones i de la resta dels sers vius. En definitiva, incorpora habilitats per a relacionar-se adequadament, amb autonomia i iniciativa personal en àmbits de la vida i del coneixement molt diversos (salut, activitat productiva, consum, ciència, processos tecnològics, etc.) i per a interpretar el món, la qual cosa exigeix l'aplicació dels conceptes i principis bàsics que permeten l'anàlisi dels fenòmens des dels diferents camps de coneixement científic involucrats. Així, forma part d'esta competència l'adequada percepció de l'espai físic en què es desenvolupen la vida i l'activitat humana, tant a gran escala com en l'entorn immediat, i l'habilitat per relacionar-se amb l'espai circumdant: moure's en ell i resoldre problemes en què intervinguen els objectes i la seua posició.

Així mateix, la competència d'interactuar amb l'espai físic porta implícit ser conscient de la influència que té la presència de les persones en l'espai, el seu assentament, la seua activitat, les modificacions que introduïxen i els paisatges resultants, així com de la importància que tots els sers humans se beneficien del desenvolupament i que este procure la conservació dels recursos i la diversitat natural, i es mantinga la solidaritat global i intergeneracional. Suposa així mateix demostrar esperit crític en la observació de la realitat i en l'anàlisi dels missatges informatius i publicitaris, així com uns hàbits de consum responsable en la vida quotidiana.

Esta competència, i partint del coneixement del cos humà, de la naturalesa i de la interacció dels hòmens i dones amb ella, permet argumentar racionalment les conseqüències d'uns o altres formes de vida, i adoptar una disposició a una vida física i mental saludable en un entorn natural i

social també saludable. Així mateix, suposa considerar la doble dimensió – individual i col·lectiva- de la salut, i mostrar actituds de responsabilitat i respecte cap als altres i cap a un mateix.

Esta competència fa possible identificar preguntes o problemes i obtenir conclusions basades en proves, amb la finalitat de comprendre i prendre decisions sobre el món físic i sobre els canvis que l'activitat humana produïx sobre el medi ambient, la salut i la qualitat de vida de les persones. Suposa l'aplicació d'estos coneixements i procediments per a donar resposta al que es percep com a demandes o necessitats les persones, de les organitzacions i del medi ambient. També incorpora l'aplicació d'algunes nocions, conceptes científics i tècnics, i de teories científiques bàsiques prèviament compreses. Açò implica l'habilitat progressiva per a posar en pràctica els processos i actituds propis de l'anàlisi sistemàtica i d'indagació científica: identificar i plantejar problemes rellevants; realitzar observacions directes i indirectes amb consciència del marc teòric o interpretatiu que les dirigeix; formular preguntes; localitzar, obtenir, analitzar i representar informació qualitativa i quantitativa; plantejar i contrastar solucions temptatives o hipòtesis; realitzar prediccions e inferències de distint nivell de complexitat; i identificar el coneixement disponible, teòric i empíric) necessari per a respondre a les preguntes científiques, i per a obtenir, interpretar, avaluar i comunicar conclusions en diversos contextos (acadèmic, personal i social). Així mateix, significa reconèixer la naturalesa, fortaleses i límits de l'activitat investigadora com a construcció social del coneixement de la història.

Proporciona, a més, destreses associades a la planificació i maneig de solucions tècniques, seguint criteris d'economia i eficàcia, per a satisfer les necessitats la vida quotidiana i del món laboral.

En definitiva, esta competència suposa el desplegament i aplicació del pensament científicotècnic per a interpretar la informació que es rep i per a predir i prendre decisions amb iniciativa i autonomia personal en un món en què els avanços que es van produint en els àmbits científic i tecnològic tenen una influència decisiva en la vida personal, la societat i el món natural. Així

mateix, implica la diferenciació i valoració del coneixement científic al costat d'altres formes de coneixement, i la utilització de valors i criteris ètics associats a la ciència i al desenvolupament tecnològic.

En coherència amb les habilitats i destreses relacionades fins aquí, són part d'esta competència bàsica l'ús responsable dels recursos naturals, l'atenció del medi ambient, el consum racional i responsable, i la protecció de la salut individual i col·lectiva com a elements clau de la qualitat de vida de les persones.

4. Tractament de la informació i competència digital

Esta competència consistix a disposar d'habilitats per a buscar, obtindre, processar i comunicar informació, i per a transformar-la en coneixement.

Incorpora diferents habilitats, que van des del accés a la informació fins a la seua transmissió en distints suports una vegada tractada, incloent la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com a element essencial per a informar-se, aprendre i comunicar-se.

Està associada amb la busca, selecció, registre i tractament o anàlisi de la informació, utilitzant tècniques i estratègies diverses per a accedir a ella segons la font a què s'acudisca i el suport que se utilitze (oral, imprés, audiovisual, digital o multimèdia). Requerix el domini de llenguatges específics bàsics (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) i de les seues pautes de descodificació i transferència, així com aplicar en distintes situacions i contextos el coneixement dels diferents tipus d'informació, les seues fonts, les seues possibilitats i la seua localització, així com els llenguatges i suports més freqüents en els que esta sol expressar-se.

Disposar d'informació no produïx de forma automàtica coneixement. Transformar la informació en coneixement exigix de destreses de raonament per a organitzar-la, relacionar-la, analitzar-la, sintetitzar-la i fer inferències i deduccions de distint nivell de complexitat; en definitiva, comprendre-la i integrar-la en els esquemes previs de coneixement. Significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits emprant recursos expressius que incorporen, no sols diferents llenguatges i tècniques específiques, sinó també les possibilitats que oferixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

Ser competent en la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument de treball intel·lectual inclou utilitzar-les en la seua doble funció de transmissores i generadores d'informació i coneixement. S'utilitzaran en la seua funció generadora a l'emprar-les, per exemple, com a

ferramenta en el ús de models de processos matemàtics, físics, socials, econòmics o artístics. Així mateix, esta competència permet processar i gestionar adequadament informació abundant i complexa, resoldre problemes reals, prendre decisions, treballar en entorns de col·laboració ampliant els entorns de comunicació per a participar en comunitats d'aprenentatge formals i informals, i generar produccions responsables i creatives.

La competència digital inclou utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació extraient el seu màxim rendiment a partir de la comprensió de la naturalesa i mode d'operar dels sistemes tecnològics, i de l'efecte que eixos canvis tenen en el món personal i sociolaboral. Així mateix suposa manejar estratègies per a identificar i resoldre els problemes habituals de programari i maquinari que vagen sorgint. Igualment permet aprofitar la informació que proporcionen i analitzar-la de forma crítica per mitjà del treball personal autònom i el treball de col·laboració, tant en el seu vessant sincrònic com diacrònic, coneixent i relacionant-se amb entorns físics i socials cada vegada més amplis. A més d'utilitzar-les com a ferramenta per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la per a aconseguir objectius i fins d'aprenentatge, treball i oci prèviament establits.

En definitiva, la competència digital comporta fer ús habitual dels recursos tecnològics disponibles per a resoldre problemes reals de manera eficient. Al mateix temps, possibilita avaluar i seleccionar noves fonts d'informació i innovacions tecnològiques a mesura que van apareixent, en funció de la seua utilitat per a escometre tasques o objectius específics.

En síntesi, el tractament de la informació i la competència digital impliquen ser una persona autònoma, eficaç, responsable, crítica i reflexiva al seleccionar-les distintes ferramentes tecnològiques; també tindre una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan és necessari, i respectar les normes de conducta acordades socialment per a regular l'ús de la informació i les seues fonts en els distintes suports.

5. Competència social i ciutadana

Esta competència fa possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar, conviure i exercir la ciutadania democràtica en una societat plural, així com comprometre's a contribuir a la seua millora. En ella estan integrats coneixements diversos i habilitats complexes que permeten participar, prendre decisions, triar com comportar-se en determinades situacions i responsabilitzar-se de les eleccions i decisions adoptades.

Globalment suposa utilitzar, per a desembolicar-se socialment, el coneixement sobre l'evolució i organització de les societats i sobre els trets i valors del sistema democràtic, així com utilitzar el juí moral per a triar i prendre decisions, i exercir activament i responsablement els drets i deures de la ciutadania. Esta competència afavorix la comprensió de la realitat històrica i social del món, la seua evolució, els seus èxits i els seus problemes. La comprensió crítica de la realitat exigix experiència, coneixements i consciència de l'existència de distintes perspectives a l'analitzar eixa realitat. Comporta recórrer a l'anàlisi multicausal i sistèmic per a enjudiciar els fets i problemes socials i històrics i per a reflexionar sobre ells de forma global i crítica, així com realitzar raonaments crítics i lògicament vàlids sobre situacions reals, i dialogar per a millorar col·lectivament la comprensió de la realitat.

Significa també entendre els trets de les societats actuals, la seua creixent pluralitat i el seu caràcter evolutiu, a més de demostrar comprensió de l'aportació que les diferents cultures han fet a la evolució i progrés de la humanitat, i disposar d'un sentiment comú de pertinença a la societat que es viu. En definitiva, mostrar un sentiment de ciutadania global compatible amb la identitat local.

Així mateix, formen part fonamental d'esta competència aquelles habilitats socials que permeten saber que els conflictes de valors i interessos

formen part de la convivència, resoldre'ls amb actitud constructiva i prendre decisions amb autonomia emprant, tant els coneixements sobre la societat com una escala de valors construïda per mitjà de la reflexió crítica i el diàleg en el marc dels patrons culturals bàsics de cada regió, país o comunitat. La dimensió ètica de la competència social i ciutadana comporta ser conscient dels valors del entorn, avaluar-los i reconstruir-los afectiva i racionalment per a crear progressivament un sistema de valors propi i comportar-se en coherència amb ells a l'afrontar una decisió o un conflicte. Això puposa entendre que no tota posició personal és ètica si no està basada en el respecte a principis o valors universals com els que tanca la Declaració dels Drets Humans.

En conseqüència, entre les habilitats d'esta competència destaquen conèixer-se i valorar-se, saber comunicar-se en distints contextos, expressar les pròpies idees i escoltar les alienes, ser capaç de posar-se en el lloc de l'altre i comprendre el seu punt de vista encara que siga diferent del propi, i prendre decisions en els distints nivells de la vida comunitària, valorant conjuntament els interesaos individuals i els del grup. A més implica, la valoració de les diferències al mateix temps que el reconeixement de la igualtat de drets entre els diferents col·lectius, en particular, entre hòmens i dones. Igualment la pràctica del diàleg i de la negociació per a arribar a acords com a forma de resoldre els conflictes, tant en l'àmbit personal com en el social.

Finalment, forma part d'esta competència l'exercici d'una ciutadania activa i integradora que exigix el coneixement i comprensió dels valors en què s'assenten els estats i societats democràtiques, dels seus fonaments, modes d'organització i funcionament. Esta competència permet reflexionar críticament sobre els conceptes de democràcia, llibertat, igualtat, solidaritat, coresponsabilitat, participació i ciutadania, amb particular atenció als drets i deures reconeguts en les declaracions internacionals, en la Constitució espanyola i en la legislació autonòmica, així com a la seua aplicació per part de diverses institucions; i mostrar un comportament coherent amb els valors democràtics, que al seu torn comporta disposar d'habilitats com la presa de consciència dels propis pensaments, valors, sentiments i accions, i el control i autoregulació dels mateixos.

En definitiva, l'exercici de la ciutadania implica disposar d'habilitats per a participar activa i plenament en la vida cívica. Significa construir, acceptar i practicar normes de convivència acords amb els valors democràtics, exercitar els drets, llibertats, responsabilitats i deures cívics, i defensar els drets dels altres.

En síntesi, esta competència suposa comprendre la realitat social en què es viu, afrontar la convivència i els conflictes emprant el judici ètic basat en els valors i pràctiques democràtiques, i exercir la ciutadania, actuant amb criteri propi, contribuint a la construcció de la pau i la democràcia, i mantenint una actitud constructiva, solidària i responsable davant del compliment dels drets i obligacions cíviques.

6. Competència cultural i artística

Esta competència suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i considerar-les com a part del patrimoni dels pobles.

Apreciar el fet cultural en general, i el fet artístic en particular, porta implícit disposar d'aquelles habilitats i actituds que permeten accedir a les seues distintes manifestacions, així com habilitats de pensament, perceptives i comunicatives, sensibilitat i sentit estètic per a poder comprendre-les, valorar-les, emocionar-se i gaudir-les.

Esta competència implica posar en joc habilitats de pensament divergent i convergent, lloc que comporta reelaborar idees i sentiments propis i aliens; trobar fonts, i formes de comprensió i expressió; planificar, avaluar i ajustar els processos necessaris per a aconseguir uns resultats, ja siga en l'àmbit personal o acadèmic. Es tracta, per tant, d'una competència que facilita tant expressar-se i comunicar-se com percebre, comprendre i enriquir-se amb diferents realitats i produccions del món de l'art i de la cultura.

Requerix posar en funcionament la iniciativa, la imaginació i la creativitat per a expressar-se per mitjà de codis artístics i, en la mesura que les activitats culturals i artístiques suposen en moltes ocasions un treball col·lectiu, és necessari disposar d'habilitats de cooperació per a contribuir a la consecució d'un resultat final, i tindre consciència de la importància de recolzar i apreciar les iniciatives i contribucions alienes.

La competència artística incorpora així mateix el coneixement bàsic de les principals tècniques, recursos i convencions dels diferents llenguatges artístics, així com de les obres i manifestacions més destacades del patrimoni cultural. A més suposa identificar les relacions existents entre eixes

manifestacions i la societat -la mentalitat i les possibilitats tècniques de l'època con la persona o col·lectivitat que les crega. Açò significa també tindre consciència de l'evolució del pensament, dels corrents estètiques, les modes i els gustos, així com de la importància representativa, expressiva i comunicativa que els factors estètics han exercit i exercixen en la vida quotidiana de la persona i de les societats. Suposa igualment una actitud d'estima de la creativitat implícita en l'expressió d'idees, experiències o sentiments a través de diferents mitjans artístics, com la música, la literatura, les arts visuals i escèniques, o de les diferents formes que adquirixen les crides arts populars.

Exigix així mateix valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, la importància del diàleg intercultural i la realització d'experiències artístiques compartides.

En síntesi, el conjunt de destreses que configuren esta competència es referix tant a l'habilitat per a apreciar i disfrutar amb l'art i altres manifestacions culturals, com a aquelles relacionades amb el ocupació d'alguns recursos de l'expressió artística per a realitzar creacions pròpies; implica un coneixement bàsic de les distintes manifestacions culturals i artístiques, l'aplicació d'habilitats de pensament divergent i de treball en equip, una actitud oberta, respectuosa i crítica cap a la diversitat d'expressions artístiques i culturals, el desig i voluntat de cultivar la pròpia capacitat estètica i creadora, i un interès per participar en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la pròpia comunitat, com d'altres comunitats.

7. Competència per a aprendre a aprendre

Aprendre a aprendre suposa disposar d'habilitats per a iniciar-se en l'aprenentatge i ser capaç de continuar aprenent de manera cada vegada més eficaç i autònoma d'acord amb els propis objectius i necessitats. Esta competència té dos dimensions fonamentals. D'una banda, l'adquisició de la consciència de les pròpies capacitats (intel·lectuals, emocionals, físiques), del procés i les estratègies necessàries per a desenvolupar, així com del que es pot fer per un mateix i del que es pot fer amb ajuda d'altres persones o recursos. D'altra banda, disposar d'un sentiment de competència personal, que redunda en la motivació, la confiança en un mateix i el gust per aprendre.

Significa ser conscient del que se sap i del que és necessari aprendre, de com s'aprén, i de com es gestionen i controlen de forma eficaç els processos d'aprenentatge, optimitzant-los i orientant-los a satisfer objectius personals.

Requerix conèixer les pròpies potencialitats i carències, traient profit de les primeres i tenint motivació i voluntat per a superar les segones des d'una expectativa d'èxit, augmentant progressivament la seguretat per a afrontar nous reptes de aprenentatge.

Per això, comporta tindre consciència d'aquelles capacitats que entren en joc en l'aprenentatge, com l'atenció, la concentració, la memòria, la comprensió i l'expressió lingüística o la motivació de èxit, entre altres, i obtindre un rendiment màxim i personalitzat de les mateixes amb l'ajuda de distintes estratègies i tècniques: d'estudi, d'observació i registre sistemàtic de fets i relacions, de treball cooperatiu i per projectes, de resolució de problemes, de planificació i organització de activitats i temps de forma efectiva, o del coneixement sobre els diferents recursos i fonts per a la selecció i tractament de la informació, inclosos els recursos tecnològics. Implica així mateix la curiositat de plantejar-se preguntes, identificar i manejar la diversitat de

despostes possibles davant d'una mateixa situació o problema utilitzant diverses estratègies i metodologies que permeten afrontar la presa de decisions, racional i críticament, amb la informació disponible.

Inclou, a més, habilitats per a obtenir informació -ja siga individualment o en col·laboració- i, molt especialment, per a transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la pròpia experiència personal i sabent aplicar els nous coneixements i capacitats en situacions semblants i contextos diversos.

Fa necessària també la perseverança en l'aprenentatge, des de la seua valoració com un element que enriqueix la vida personal i social i que és, per tant, mereixedor de l'esforç que requerix. Comporta ser capaç d'autoavaluar-se i autoregular-se, responsabilitat i compromís personal, saber administrar el esforç, acceptar els errors i aprendre de i amb els altres.

En síntesi, aprendre a aprendre implica la consciència, gestió i control de les pròpies capacitats i coneixements des d'un sentiment de competència o eficàcia personal, i inclou tant el pensament estratègic, com la capacitat de cooperar, d'autoavaluar-se, i el maneig eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual, tot això es desenvolupa a través d'experiències de aprenentatge conscients i gratificants, tant individuals com col·lectives.

8. Autonomia i iniciativa personal

Esta competència es referix, d'una banda, a l'adquisició de la consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la capacitat de triar, de calcular riscos i d'afrontar els problemes, així com la capacitat de demorar la necessitat de satisfacció immediata, d'aprendre dels errors i d'assumir riscos.

D'altra banda, remet a la capacitat de triar amb criteri propi, d'imaginar projectes, i de portar avant les accions necessàries per a desenvolupar les opcions i plans personals -en el marc de projectes individuals o col·lectius- responsabilitzant-se d'ells, tant en l'àmbit personal, com social i laboral. Suposa poder transformar les idees en accions; és a dir, proposar-se objectius i planificar i dur a terme projectes. Requerix, per tant, poder reelaborar els plantejaments previs o elaborar noves idees, buscar solucions i portar-les a la pràctica. A més, analitzar possibilitats i limitacions, conèixer les fases de desenvolupament d'un projecte, planificar, prendre decisions, actuar, avaluar el que fa i autoavaluar-se, extraure conclusions i valorar les possibilitats de millora.

Exigix, per tot això, tindre una visió estratègica dels reptes i oportunitats que ajude a identificar i complir objectius i a mantindre la motivació per a aconseguir l'èxit en les tasques mampreses, amb una sana ambició personal, acadèmica i professional. Igualment ser capaç de posar en relació l'oferta acadèmica, laboral o d'oci disponible, amb les capacitats, desitjos i projectes personals.

A més, comporta una actitud positiva cap al canvi i la innovació que pressuposa flexibilitat de plantejaments, podent comprendre els dits canvis com a oportunitats, adaptar-se crítica i constructivament a ells, afrontar els

problemes i trobar solucions en cada un dels projectes vitals que es mamprenen. En la mesura que l'autonomia i iniciativa personal involucren sovint altres persones, esta competència obliga a disposar d'habilitats socials.

Una altra dimensió important d'esta competència, molt relacionada amb este vessant més social, està constituïda per aquelles habilitats i actituds relacionades amb el lideratge de projectes, que inclouen la confiança en un mateix, l'empatia, l'esperit de superació, les habilitats per al diàleg i la cooperació, l'organització de temps i tasques, la capacitat d'afirmar i defendre drets o la assumpció de riscos.

En síntesi, l'autonomia i la iniciativa personal suposen ser capaç d'imaginar, mamprendre, desenvolupar i avaluar accions o projectes individuals o col·lectius amb creativitat, confiança, responsabilitat i sentit crític.

ÀREES DE CONEIXEMENT

Les àrees que s'han de cursar en tots els cicles d'esta etapa són les següents:

a) Coneixement del medi natural, social i cultural

b) Educació artística

c) Educació física

d) Castellà: llengua i literatura

e) Valencià: llengua i literatura

f) Llengua estrangera

g) Matemàtiques

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

CEIP HISPANITAT

INDEX

1.- INTRODUCCIÓ – JUSTIFICACIÓ	3
2.- FUNCIONS DEL TUTOR	5
3.- OBJECTIUS I ACTUACIONS DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL	6
A.- Amb l'alumnat	6
B.- Amb el professorat	9
C.- Amb les famílies	11
4.- GUIÓNS ORIENTATIUS	13
Reunió famílies amb el grup-classe a principi de curs	
Reunió individual amb les famílies fi de curs	
Reunió amb les famílies del grup-classe, al finalitzar el primer i segon trimestre	
5.- INSTRUMENTS	15

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

1. INTRODUCCIÓ

El Pla d'Acció Tutorial és un instrument del Projecte Curricular i està constituït pel conjunt d'activitats planificades que es porten a terme al centre educatiu i que tenen per objecte l'orientació personalitzada dels alumnes, fonamentalment en els àmbits curriculars i de convivència. Aquesta orientació pot produir-se treballant directament amb el alumnat en grup o individualment, i indirectament, mitjançant el treball amb els pares per coordinar les tasques educatives.

Aquesta orientació ha de partir del coneixement de l'alumnat, de les seues característiques personals, motivacions i inclinacions, de les relacions amb els/les companys/nyes i professorat, i de la seua situació familiar.

En l'acció tutorial, que serà coordinada pel tutor. Estan implicats també la resta de mestres que atenen a l'alumne. Son un conjunt de pràctiques que impregnen l'acció docent de manera compartida i responsable.

El Pla d'acció Tutorial recull els compromisos dels Mestres per a atendre al seu alumnat i reuneix una serie de característiques:

- Es continua i es treballa al llarg de tota l'escolaritat.
- Implica de manera coordinada a tota la comunitat educativa: professorat, alumnat, família i entorn.
- Aten a les característiques individuals, ajustant l'aprenentatge a les necessitats educatives de cada alumne.
- Capacita a l'alumne per a la seua propia auto-orientació, creant una actitud cap a la presa de decisions d'una manera responsable.

Tutoria, orientació i intervenció psicopedagògica integren l'oferta educativa dirigida a tots els aspectes de l'aprenentatge i al desenvolupament de la personalitat dels nostres alumnes.

JUSTIFICACIÓ

L'acció tutorial ha d'entendre's com un procés:

- D'ajuda.
- Dirigit a tots els alumnes durant el procés d'ensenyança-aprenentatge.
- Que comprén totes les dimensions de la personalitat de l'individu: psíquiques, cognoscitives i afectiu-socials.
- Que serà personal escolar o professional en funció de les necessitats concretes dels alumnes.
- Que farà major insistència en els moments evolutius i educatius crítics:
  - Inici de l'escolarització.
  - Canvis de cicle educatiu.
  - Finalització de l'escolaritat.
- Inclòs dins de l'activitat educativa, i centrada en l'alumne.

I per tant la tutoria i orientació dels alumnes forma part de la funció docent.

Correspon als centres educatius la coordinació d'aquestes activitats.

A principi de curs s'organitzaran les tutories:

- Visita amb els pares.
- Coordinació amb altres professionals del centre (psicòloga, logopeda, mestra d'educació especial...).

2. FUNCIONS DEL TUTOR:

Els **tutors** que tenen a càrrec seu un grup d'alumnes tindran les **funcions següents**:

- Dur a terme el pla d'acció tutorial establert en el projecte curricular del nivell corresponent i aprovat pel claustre.
- Coordinar el procés d'avaluació de l'alumnat del seu grup i adoptar la decisió que procedisca sobre la promoció de l'alumnat, tenint en compte els informes dels altres professors del grup. Esta decisió requerirà la informació prèvia als pares, mares o tutors legals quan comporte que l'alumne o alumna no promoció al nivell següent.
- Si és el cas, adoptar amb l'equip docent les mesures educatives del procés de ensenyança i aprenentatge de l'alumnat que sigen necessaries.
- Facilitar la integració dels alumnes en el grup i fomentar en ells el desenvolupament de actituds participatives.
- Orientar l'alumnat en els seus processos d'aprenentatge.
- Col·laborar amb el servei psicopedagògic escolar per a la consecució dels objectius establerts en el pla d'acció tutorial.
- Si és el cas, desenvolupar en coordinació amb el professional del servei psicopedagògic escolar i amb el mestre o mestra d'educació especial, les adaptacions curriculars significatives i les mesures d'intervenció educativa per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Informar els pares, mares o tutors legals, professorat i alumnat del grup de tot allò que els correspon en relació amb les activitats docents i amb el procés d'ensenyança i aprenentatge dels seus alumnes.
- Fomentar la cooperació educativa entre el professorat i els pares i mares o tutors legals dels alumnes.
- Atendre i cuidar, junt amb la resta dels professors del centre, als alumnes en els períodes de recreació i en altres activitats no lectives.
- Detectar els possibles casos de NESE en el grup.

3. OBJECTIUS I ACTUACIONS DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL.

A.-Amb l'alumnat

1. Adquirir la informació precisa respecte a l'alumnat: situació personal, dades familiars, rendiment escolar...

Actuacions:

Recollir tota la informació possible dels aspectes familiars i acadèmics a través dels passos següents:

- a.- Quan l'alumne es matricula per primera vegada en E.I., el professor tutor realitzarà una entrevista amb els pares o tutors legals per a completar un qüestionari i arrebregar dades familiars, antecedents familiars, salut, evolució motriu i de llenguatge, hàbits en relació a la família i conducta emocional i social.
- b.- Quan el professor tutor comença el nivell amb un grup d'alumnes deurà arrebregar informació a través de la història educativa, la memòria del curs anterior i la comunicació oral amb el professor/a anterior.
- c.- En cas necessari es demanarà entrevistes personals amb els pares per a tractar aspectes concrets.
- d.- Organitzar activitats d'acollida recollides en el PAN.

2.- Informar els alumnes respecte als seus deures i drets, el reglament del centre i el de l'aula.

Actuacions:

A principi de curs es llegirà i comentara les normes de convivència en el centre, aclarint qualsevol dubte que sorgisca i contestant a les preguntes que formulen els alumnes. Es realitzaran unes Normes d'aula.

S'utilitzarà qualsevol situació conflictiva per a tornar a recordar la importància de complir les normes de convivència en el centre i de l'aula, intentant que l'alumne reflexione i arribe a la mateixa conclusió, reforçant sempre totes les conductes positives.

3.- Afavorir l'acceptació de les diferències individuals facilitant la integració de xiquets amb limitacions .

Actuacions:

- a.- D'acord amb els temes transversals s'estudiaren les diferències culturals de la població, els seus costums, diferències, fomentant l'acceptació de la diversitat.
- b.- Planificar o adequar les activitats escolars i extraescolars tenint en compte la diversitat d'alumnes per limitacions físiques o diferències socioculturals.

4.- Comentar els resultats de l'avaluació, buscant propostes de millora.

Actuacions:

- a.- El professor tutor presenta un resum dels resultats globalment i per matèries. S'estableix un torn de preguntes per a aclarir aspectes de la sessió d'avaluació.
- b.- El professor tutor donarà suggeriments al grup o individualment per a millorar el rendiment acadèmic.
- c.- Entrega del butlletí de notes

5.- Potenciar la participació i integració dels alumnes en la classe i en el centre

Actuacions:

- a.- Estimular la vida en grup, proporcionant oportunitat perquè es reunisquen, opinen, discuteixen i s'organitzen, aprofitant qualsevol circumstància que ocorregui en el centre i utilitzant com a mitjà l'assemblea, en la que el tutor siga un mediador i orientador de les reunions.

6.- Atendre a les diferències d'aprenentatge dels alumnes per a procedir a la adequació del currículum.

Actuacions:

- a.- Quan el professor-tutor observa que un dels seus alumnes no aconsegueix el nivell educatiu de l'aula, el proposarà per a un estudi psicològic per a major informació del problema que presenta i omplirà una sol·licitud d'intervenció o bé establirà les mesures de suport que siguin necessàries.
- b.- Una vegada elaborat l'informe psicològic s'orientarà al professor-tutor i als pares/mares sobre les mesures a adoptar.

c.- Si es considera apropiat es realitzarà una adaptació curricular i se li facilitaran els recursos i l'atenció adients.

7.- Orientar els alumnes sobre temes que es consideren importants per al seu aprenentatge (hàbits i tècniques d'estudi)

Actuacions:

a.- El professor-tutor donarà unes orientacions generals sobre els hàbits de treball i organització a casa insistint, segons l'edat de l'alumne, en els aspectes següents:

Rutines, lloc i temps d'estudi.

Forma d'estudiar (exercicis diaris, resum, esquema...).

b.- Al mateix temps haurà d'orientar sobre l'organització del temps lliure: esports, ús i temps de la t.v. i hores d'estudi diàries.

8.- Actuar en els conflictes d'orde disciplinar que afecten els alumnes del grup.

Actuacions:

a.- Actuar segons el R.R.I. del Centre.

9.- Assemblea com a mitjà de discussió i decisió per a debatre problemes i organitzar plans de treball: Carnestoltes...

Actuacions:

a.- El tutor explicarà als alumnes el treball a realitzar i demanarà suggeriments al mateix temps que intentarà aconseguir la màxima participació.

b.- Es dedicaren algunes hores d'acció tutorial per a realitzar els preparatius que sorgisquen en les festes: teatres, balls, decoracions... ; o bé resoldre els problemes que puguem sorgir.

10.- Organitzar activitats extraescolars i visites culturals.

Actuacions:

a.- Informar els alumnes sobre l'activitat a realitzar i els objectius que es plantegen aconseguir.

b.- Arreplegar i promoure suggeriments o propostes del grup.

11.- Atendre i cuidar, junt amb la resta de professors del centre, als alumnes en els períodes de recreació i en altres activitats no lectives.

Actuacions:

a.- Els professors del centre vigilaran els alumnes en els períodes del recreació i en aquelles activitats complementàries

12.- Seguiment de l'evolució del rendiment escolar, comportament, actituds, etc, de l'alumnat per mitjà de l'observació diària. Aquesta tasca correspon a tot el professorat en cada una de les àrees que imparteix.

Actuacions:

a.- Registre avaluació contínua del professor/a

B.-Amb el professorat

1. Facilitar el coneixement de l'alumnat individualment i com a grup.

Actuacions:

a.- Reunions periòdiques per nivell.

b.- *Coordinar actuacions.*

2. Possibilitar una col·laboració òptima entre tot el professorat.

Actuacions:

a.- Reunions de coordinació del professorat.

b.- *Resoldre problemes comuns.*

3. Destacar la importància de l'elaboració d'instruments de planificació i seguiment de la tasca educativa.

Actuacions:

a.- Programació d'aula.

b.- Registre de l'avaluació contínua.

c.- Actes de nivell.

4. Assegurar el pas d'informació d'un grup d'alumnat a un altre tutor/a.

Actuacions:

- a.-Registre del professorat.
- b.- Reunions a final de curs.

5. Contribuir a l'assentament de les habilitats i estratègies bàsiques en el alumnat.

Actuacions:

- a.- Reunions de coordinació del professorat.

6. Cuidar que en les respectives coordinacions de nivell i d'àrees es facen les corresponents adaptacions curriculars. Afavorir la reflexió sobre els factors personals i orientació a l' ESO.

Actuacions:

- a.- Adaptacions curriculars i recolzaments.

7. Aprofitar les sessions i els temps d'avaluació per a orientar l'evolució de l'alumnat en la consecució dels objectius i en la formació de la seua personalitat.

Actuacions:

- a.- Les sessions d'avaluació – trimestrals.

C.-Amb les famílies

1.- Reunions informatives (Principi , 2º i 3er trimestre)

A principi de curs (mesos Sep-Oct.) el professor tutor realitzarà una reunió amb els pares/mares de benvinguda.

Trimestralment es realitzarà una reunió grupal amb les famílies per informar-los de la marxa educativa.

A final de curs el professor tutor organitzarà reunions individuals amb els pares de alumnes que ho precisen per a informar-los dels resultats acadèmics dels seus fills/filles.

Actuacions:

- a.- Guions orientatius.

2. Quan siga necessari, i davant de conflictes puntuals, es realitzaran tantes entrevistes amb la família com siga necessari, assegurant sempre el tractament dels temes i el progrés de l'alumnat.

Actuacions:

- a.- Agenda o telèfon
- b.- Registre d'entrevistes

3. Les famílies seran informades individualment del rendiment dels seus fills/es per mitjà dels Informes d'avaluació contínua (Butlletins), reflectint no sols les qualificacions obtingudes en les diferents àrees, sinó també apreciacions sobre actituds, hàbits, problemes concrets d'aprenentatge, etc...

Actuacions:

- a.- Informe de l'avaluació contínua.

4. Implicar a les famílies en relació amb el treball personal dels seus fills/es.

Actuacions:

- a.- Orientar els pares sobre com poden cooperar en el programa educatiu, oferint les pautes concretes sobre aquells aspectes com ara: organització del temps d'estudi a casa, lloc apropiat, necessitat temps lliure...

5.- Entrevistes individuals amb famílies d'alumnes que ho sol·liciten o que es considere adequat.

Actuacions:

- a.- Entrevistes individuals.

6.- Rebre i canalitzar els suggeriments i reclamacions dels pares.

Actuacions:

- a.- Establir un horari de visita de pares.

7.- Enviar alguns suggeriments sobre el joc i el joguet, ús del temps lliure i de la t.v. i temes d'actualitat que afecten en l'educació dels xiquets/es.

Actuacions:

- a.- Asesorar als pares sobre distints temes, com ara la necessitat del joc i el joguet en el desenvolupament del xiquet/a, a més de planificar un horari per al seu temps lliure i l'ús de la televisió.

4.- GUIONS ORIENTATIUS

REUNIÓ FAMÍLIES AMB EL GRUP-CLASSE A PRINCIPI DE CURS

- 1.- Presentació dels tutors/es. Àrees que imparteix, funcions...
- 2.- Presentació de la resta del professorat que impartirà classe a eixe alumnat.
Àrees que impartixen, funcions,....
- 3.- Explicació del pla de treball per àrees:
  - Horaris
  - Objectius a aconseguir. Continguts programats per a aconseguir-los.
  - Metodologia i materials curriculars.
  - Criteris i forma d'avaluar. Butlletins. Les dates de les avaluacions i entrega de notes dels alumnes.
  - Tècniques de treball i estudi que emprarà.
  - Activitats extraescolars.
- 4.- Funcionament de la classe.
  - Organització general
  - Delegat/da
- 5.- Comportament de l'alumnat.
  - Full d'incidències. Decret de drets i deures.
  - Normativa per a la convivència. Normes de classe.
  - L'hora de tutoria grup-classe.
- 6.- Relació amb les famílies:
  - Informes, entrevistes, reunions.
- 7.- Recomanacions sobre salut, higiene i descans. Esmorzars saludables.
- 8.- Horari d'atenció a pares.
- 9.- Altres serveis (psicopedagògic, logopeda, educador...). Sol.licitud.
- 10.- Horari de les distintes activitats extraescolars.

REUNIÓ AMB LES FAMÍLIES DEL GRUP-CLASSE, AL FINALITZAR EL PRIMER I SEGON TRIMESTRE

- 1.- Comentari general dels resultats d'avaluació.
  - Valoració global del rendiment dels alumnes per àrees.
  - Percentatge que han superat totes les àrees. Ídem dels que no.
  - Causes i possibles solucions.
- 2.- Valoració del trimestre per àrees i continguts a treballar al següent trimestre:
  - Continguts que s'han treballat. Continguts que no s'han treballat i estaven previstos.Aclariments.
- 3.- Valoració del Pla de Suport:
  - Actuacions en les distintes àrees
  - Actuacions generals (Pla d'acció tutorial, hàbits de treball i estudi, etc...)
- 4.- Orientacions als pares sobre com ajudar els seus fills en les tasques escolars (Control d'agenda, horari d'estudi, educar en la responsabilitat....etc)
- 5.- Recomanacions sobre salut, higiene i descans. Esmorzars saludables
- 6.- Horari d'atenció a pares.
- 7.- Preguntes i suggeriments.

REUNIÓ INDIVIDUAL AMB LES FAMÍLIES A FI DE CURS

- 1.- Informar sobre l'Avaluació Contínua de l'alumne/a, i si cal sobre l'avaluació diagnòstica de final de curs.
  - Continguts que s'han treballat.
  - Evolució d'aprenentatge del seu fill/a.
  - Valoració global del rendiment de l'alumne. La promoció o no de nivell.
- 2.- Valoració del pla de suport en el cas que l'alumne l'haja seguit.
- 3.- Activitats de reforç per a l'estiu.
- 4.- Preguntes i suggeriments.

5.- INSTRUMENTS

Al finalitzar el curs es revisaran les activitats portades a la pràctica per tal de millorar-les al curs següent.

● Per a facilitar-nos l'acció tutorial disposem dels següents documents:

- El Projecte d'atenció a la diversitat: tant per a l'alumnat amb necessitats específiques com per a l'alumnat nouvingut.
- El Reglament de Règim Intern i els acords d'infantil.
- Les pautes de presentació de treballs.
- Les pautes de deures per a casa.
- Els protocols d'adaptació en 3 anys i canvis de nivell i d'etapa.
- Currículum d'activitats complementàries del grup: llistat amb les eixides realitzades, tallers, manualitats... que va realitzant el grup.
- Protocol d'atenció als alumnes amb conductes inadequades. Reglament. Quadern d'incidències per al protocol (professorat i tutoria).
- Autorització general per a totes les eixides que es coneguen des de començament de curs: model i llistat.
- Autoritzacions fotogràfiques: model i llistat.
- Model de prevenció de pediculosi.
- Autorització d'avaluació psicopedagògica i d'atenció per part dels especialistes.

● Llistats:

- Alumnat de Religió i Valors Socials.
- Pares i mares.
- Activitats Complementàries: Multiesport, tallers AMPA.
- Menjador: llistat telefònic de l'alumnat, tallers, alèrgies, incidències, menú...
- Alumnat amb Adaptacions Curriculars i alumnat amb Altes Capacitats.

PGA INFANTIL, PRIMÀRIA

**AVALUACIÓ DEL PLA ANUAL DE
NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL CURS
ANTERIOR**

**EVALUACIÓN DEL PLAN ANUAL DE
NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA DEL CURSO
ANTERIOR**

Cod. 03009041
CEIP HISPANITAT
PD. SECANET, 92
03570 VILA JOIOSA (LA)
Tel. 966816480 Fax 966816481

PROGRAMACIÓ / PROGRAMACIÓN

1. Data d'aprovació del Pla de Normalització Lingüística pel Consell Escolar

Fecha de aprobación del Plan de Normalización Lingüística por el Consejo 30/06/1995

2. Grau de consens en el Consell Escolar (1)

Grado de consenso en el Consejo Escolar Majoria Simple / *Mayoría Simple*

3. Àmbits d'incidència del Pla Anual de Normalització Lingüística (2)

Ámbitos de incidencia del Plan Anual de Normalización Lingüística (2)

- Espai administratiu i social / Espacio administrativo y social

- Documents oficials / *Documentos oficiales* : 5
- Documents econòmics / *Documentos económicos* : 5
- Comunicacions orals / *Comunicaciones orales* : 5
- Símbols externs / *Símbolos externos* : 5

- Espai acadèmic o de gestió pedagògica / Espacio académico o de gestión pedagógica

- Planificació educativa / *Planificación educativa* : 5
- Reforc assessorament i suport tècnic /
Refuerzo, asesoramiento y apoyo técnico : 5
- Seguiment i control de gestió pedagògica /
Seguimiento y control de gestión pedagógica : 5

- Espai d'interrelació didàctica / Espacio de interrelación didáctica

- Actuació del professorat fora de l'aula /
Actuación del profesorado fuera del aula : 5
- Materials didàctics / *Materiales didácticos* : 5

- Espai d'interrelació amb l'entorn sociofamiliar del centre / Espacio de interrelación sociofamiliar del centro

- Comunicacions orals / *Comunicaciones orales*: 4
- Comunicacions escrites / *Comunicaciones escritas*: 5

4. Comentaris (en el cas que no hi haja hagut incidència real en alguns dels àmbits d'actuació, especifiqueu breument les raons).

Comentarios (en caso de que no haya habido incidencia real en algunos de los ámbitos de actuación, especificar brevemente las razones).

(1) 3 = unanimitat; 2 = majoria absoluta; 1= majoria simple
3 = *unanimidad*; 2 = *mayoría absoluta*; 1= *mayoría simple*

(2) Valoreu de 0 a 5 la incidència en cada un dels àmbits. Puntueu amb 0 tots els sectors sobre els quals no s'haja actuat, amb un 5 els que s'hagen normalitzat totalment. Utilitzeu la resta de dígit per matitzar el grau entre els dos extrems.

Valorar de 0 a 5 la incidencia en cada uno de los ámbitos. Puntuar con 0 todos los sectores en los que no se ha actuado, con un 5 los que se hayan normalizado totalmente. Utilizar el resto de dígitos para matizar el grado entre los dos extremos.

PGA INFANTIL, PRIMÀRIA
PLA ANUAL DE NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
PLAN ANUAL DE NORMALIZACIÓN
LINGÜÍSTICA

Cod. 03009041
CEIP HISPANITAT
PD. SECANET, 92
03570 VILA JOIOSA (LA)
Tel. 966816480 Fax 966816481

Àmbit d'intervenció (1) / Ámbito de intervención (1): Acadèmic o de gestió pedagògica / Acadèmic o de gestió pedagògica

1. OBJECTIUS / OBJETIVOS

Utilitzar el valencià com a llengua de comunicació en els documents oficials del centre.
Utilitzar el valencià en les comunicacions d'avaluacions trimestrals.
Utilitzar el valencià en el major nombre possible d'intervencions.

2. ACTUACIONS / ACTUACIONES

Utilitzar el valencià en el major nombre possible d'intervencions.
Utilitzar el valencià en la confecció de membrets i segells del centre.
Utilitzar el valencià en les comunicacions d'avaluacions trimestrals.

PERÍODE / PERÍODO

Durant tot el curs.
Durant tot el curs.
Durant tot el curs.

3. RESPONSABLES I RECURSOS / RESPONSABLES Y RECURSOS

COCOPE
EQUIP DIRECTIU
PROFESSORAT

NÚM. ACTUACIÓ / NÚM.

2
1
3

(1) Cal omplir un full per a cada un dels quatre àmbits següents :

administratiu i social; acadèmic o gestió pedagògica; interrelació amb l'entorn sociofamiliar i d'interacció didàctica

(1) Rellene una hoja para cada uno de los cuatro ámbitos siguientes :

administrativo y social; académico o gestión pedagógica; interrelación con el entorno sociofamiliar y de interacción didáctica

PGA INFANTIL, PRIMÀRIA
PLA ANUAL DE NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
PLAN ANUAL DE NORMALIZACIÓN
LINGÜÍSTICA

Cod. 03009041
CEIP HISPANITAT
PD. SECANET, 92
03570 VILA JOIOSA (LA)
Tel. 966816480 Fax 966816481

Àmbit d'intervenció (1) / Ámbito de intervención (1): Administratiu i social / *Administratiu i social*

1. OBJECTIUS / OBJETIVOS

Utilitzar el valencià com a llengua escrita amb les famílies.

2. ACTUACIONS / ACTUACIONES

PERÍODE / PERÍODO

Confecionar un suport informàtic amb plantilles de documentació oficial.

Tot el curs.

Convocatòries, circulars i comunicacions en valencià.

Tot el curs.

Utilitzar el valencià, a nivell oral, en les celebracions dels diferents actes.

Tot el curs.

3. RESPONSABLES I RECURSOS / RESPONSABLES Y RECURSOS

NÚM. ACTUACIÓ / NÚM.

COCOPE

1, 2

CONSELL ESCOLAR

2

EQUIP DIRECTIU

1, 2, 3

PROFESSORAT

2

(1) Cal omplir un full per a cada un dels quatre àmbits següents :

administratiu i social; acadèmic o gestió pedagògica; interrelació amb l'entorn sociofamiliar i d'interacció didàctica

(1) Rellene una hoja para cada uno de los cuatro ámbitos siguientes :

administrativo y social; académico o gestión pedagógica; interrelación con el entorno sociofamiliar y de interacción didáctica

PGA INFANTIL, PRIMÀRIA
PLA ANUAL DE NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
PLAN ANUAL DE NORMALIZACIÓN
LINGÜÍSTICA

Cod. 03009041
 CEIP HISPANITAT
 PD. SECANET, 92
 03570 VILA JOIOSA (LA)
 Tel. 966816480 Fax 966816481

Àmbit d'intervenció (1) / *Ámbito de intervención (1):* Interacció didàctica / *Interacción didáctica*

1. OBJECTIUS / OBJETIVOS

Promoure l'adquisició de recursos orals i escrits en valencià.

2. ACTUACIONS / ACTUACIONES

PERÍODE / PERÍODO

Informar al claustre de les novetats bibliogràfiques en valencià.

Tot el curs.

Participació en les trobades en valencià.

Tot el curs.

Promoure la convocatòri i participació en concursos literaris en valencià.

Tot el curs.

Utilitzar el valencià en els tallers de premsa de les diferents classes.

Tot el curs.

3. RESPONSABLES I RECURSOS / RESPONSABLES Y RECURSOS

NÚM. ACTUACIÓ / NÚM.

COCOPE

1, 2, 3

EQUIP DIRECTIU

3

PROFESSORAT

1, 2, 4

(1) Cal omplir un full per a cada un dels quatre àmbits següents :

administratiu i social; acadèmic o gestió pedagògica; interrelació amb l'entorn sociofamiliar i d'interacció didàctica

(1) *Rellene una hoja para cada uno de los cuatro ámbitos siguientes :*

administrativo y social; académico o gestión pedagógica; interrelación con el entorno sociofamiliar y de interacción didáctica

PGA INFANTIL, PRIMÀRIA
PLA ANUAL DE NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
PLAN ANUAL DE NORMALIZACIÓN
LINGÜÍSTICA

Cod. 03009041
CEIP HISPANITAT
PD. SECANET, 92
03570 VILA JOIOSA (LA)
Tel. 966816480 Fax 966816481

Àmbit d'intervenció (1) / Ámbito de intervención (1): Interrelació amb l'entorn sociofamiliar / *Interrelación con el entorno sociofamiliar*

1. OBJECTIUS / OBJETIVOS

Fer més ús del valencià, amb famílies no valenciano-parlants.
Utilitzar el valencià amb les eixides a l'entorn.
Utilitzar el valencià amb la comunicació amb empreses.
Fer més ús del valencià amb les reunions amb les famílies.
Utilitzar el valencià com a llengua preferent en la pàgina web del col·legi.

2. ACTUACIONS / ACTUACIONES

Fer més ús del valencià amb les reunions amb les famílies.

Utilitzar el valencià amb les eixides a l'entorn.
Utilitzar el valencià amb la comunicació amb empreses.
Fer més ús del valencià amb les reunions amb les famílies.
Utilitzar el valencià com a llengua preferent en la pàgina web del col·legi.
Utilitzar el valencià com a llengua preferent en la pàgina web del col·legi.

Utilitzar el valencià per a la retolació del centre.

PERÍODE / PERÍODO

Durant tot el curs.

Durant tot el curs.

Durant tot el curs.

Durant tot el curs.

3. RESPONSABLES I RECURSOS / RESPONSABLES Y RECURSOS

COCOPE
CONSELL ESCOLAR
COORDINADOR TIC
EQUIP DIRECTIU
PROFESSORAT

NÚM. ACTUACIÓ / NÚM.

1, 3
1, 2
2
1, 2, 4
3

(1) Cal omplir un full per a cada un dels quatre àmbits següents :

administratiu i social; acadèmic o gestió pedagògica; interrelació amb l'entorn sociofamiliar i d'interacció didàctica

(1) Rellene una hoja para cada uno de los cuatro ámbitos siguientes :

administrativo y social; académico o gestión pedagógica; interrelación con el entorno sociofamiliar y de interacción didáctica

PLA DE TRANSICIÓ DE PRIMÀRIA A ESO

1.- JUSTIFICACIÓ

La ORDE 46/2011, de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la transició des de l'etapa d'Educació Primària a l'Educació secundària, pretén millorar la coordinació entre centres de primària i secundària, constituint una oportunitat per revisar l'organització dels centres, millorant les seves relacions internes i externes.

Amb aquesta línia d'actuació es pretén assegurar una transició fluida de l'alumnat des de l'educació primària a l'educació secundària, mitjançant la coordinació dels centres implicats, l'adaptació organitzativa dels cursos 5é i 6é de primària i 1r i 2n de secundària i l'atenció especial a les famílies dels alumnes i als alumnes amb necessitats especials.

És bo que els centres receptors d'aquest alumnat preparen juntament amb els centres remitents un procés de transició, que afavorisca una bona acollida i predispose positivament a l'alumnat i a les famílies cap al centre.

Aquesta transició suposa una continuïtat que busca una coherència entre professors i assignatures que es cursen simultàniament, mitjançant la coordinació de línies metodològiques, components, habilitats, capacitats transversals a diferents àrees, exigències semblants, etc, que persegueix una continuïtat entre objectius, continguts i exigències que es plantegen al llarg de l'escolaritat mitjançant: la interdependència de temes dins d'una mateixa matèria, la gradualitat en la profunditat en què es tracten, la continuïtat en les capacitats exigides, la continuïtat en els valors generals a transmetre, ...

Els materials que componen aquest pla, han estat elaborats des de la perspectiva de posar a disposició del professorat (responsable del programa al centre de secundària que coordini les actuacions, tutors i professors de les àrees instrumentals de 5é – 6é i 1r – 2n ESO) una sèrie de documents pràctics i eficients que contribueixin a l'assoliment dels següents objectius:

- a) Respondre a les necessitats de l'alumnat, per part del centre d'educació secundària, disposant de tota la informació individual i grupal sobre els alumnes que accedeixen a educació secundària obligatòria.
- b) Facilitar la continuïtat en la progressió de l'acció educativa.

La descripció i utilització dels instruments que adjuntem la concretem en els següents documents:

- El primer d'ells "Document sobre Desenvolupament Competencial" recull els aspectes més essencials que conformen la situació de l'alumne en aquest moment clau de la transició: la seva competència, estil d'aprenentatge, adaptació a l'entorn escolar i social de l'alumne. Així mateix, orienta sobre la conveniència de matèries optatives i de suports especialitzats, si s'escau. També, permet que es plasmen observacions rellevants i significatives.
- És un document que en mans del tutor de 6é de primària i 1r d'ESO adquireix un gran sentit i abast.
- El segon, "Document sobre assessorament i formació de pares", treballarà amb les famílies per eliminar els dubtes i inquietuds que suposa el canvi d'etapa, per evitar que aquesta transició poguera ser font d'ansietat per la por a allò

desconegut, tant per l'alumnat com per als pares. A més es assessorarà, informarà i formarà a les famílies, sobretot a les més desfavorides.

- El tercer document el constitueix el "Document sobre Convivència i gestió de conflictes", on es posen les bases perquè considerem que del conflicte es pot aprendre i per això puguem educar els alumnes no només en mètodes que sols ens ajudin a resoldre els conflictes que puguin sorgir en el nostre dia a dia, sinó que, també, ens servisca per inculcar estratègies de resolució que puguin ser incorporades a la vida adulta dels nostres alumnes.
- El quart document, "Document sobre Coordinació Curricular", el constitueix un seguit de matrius que versen sobre els blocs de continguts de les assignatures instrumentals, els aspectes metodològics i didàctics, i els estratègies i criteris d'avaluació. La seva finalitat consisteix a facilitar la continuïtat i millora en la progressió de l'acció educativa entre els centres d'educació primària i de secundària, de manera que s'estableixen els continguts bàsics de cada bloc de continguts, en el supòsit de primària els que hagin estat impartits i en el supòsit de secundària els que consideri previs bàsics per a la continuïtat curricular. Així com, un mateix procediment per als recursos didàctics i per a les estratègies d'avaluació.

Finalment, s'inclou un apartat sobre seguiment, avaluació i revisió del pla, que ens permeti afegir o eliminar al pla, tots aquells elements que l'experiència ens indiquin que puguin millorar el present pla.

2.- COMISSIÓ DESENVOLUPAMENT COMPETÈNCIAL

2.1.- EL TRÀNSIT EDUCACIÓ PRIMÀRIA A SECUNDÀRIA

Objectius generals:

- Facilitar una transició fluida i còmoda de l'alumnat.
- Facilitar un procés d'acollida i integració en el institut que previnga situacions personals d'inadaptació, ansietat o baix rendiment escolar.
- Facilitar un adequat grau de comunicació entre els centres i les famílies.
- Coordinar les actuacions tutorialmentals entre els centres de Primària i Secundària.
- Adoptar de manera ràpida i ajustada les mesures oportunes d'atenció a la diversitat entre etapes.

Objectius amb relació a l'alumnat:

- Afavorir el coneixement de sí mateix, de les seues capacitats, interessos i motivacions.
- Informar els alumnes sobre l'estructura del Sistema Educatiu.
- Proporcionar al alumnat de Primària, informació sobre l' ESO.
- Propiciar el coneixement del Institut: dependències, aules, horaris, normes i professorat.
- Facilitar informació sobre las distintes opcions acadèmiques.
- Iniciar a l'alumnat en el coneixement del mon laboral.
- Afavorir l'acollida, per part dels alumnes d' ESO dels alumnes de nou ingrés en Institut.

Objectius amb relació a les famílies:

- Informar a les famílies sobre la estructura del Sistema Educatiu i la nova etapa.
- Proporcionar informació sobre els IES de la zona, la matriculació, l'oferta educativa, etc.
- Propiciar el coneixement de l'IES: organització, funcionament, normes, recursos que ofereix...
- Afavorir la continuïtat amb les relacions famílies-centre educatiu en esta nova etapa.

Objectius amb relació al professorat i els centres

- Incloure el programa de transit en els documents de planificació dels centres tant de Primària como de Secundària.
- Coordinar el desenvolupament del programa de transit entre els centres de Primària i de Secundària: professionals implicats, calendari, documentació...
- Proporcionar informació i materials als tutors de Primària i Secundària, per tal de desenvolupar les activitats amb l'alumnat.

- Promoure la coordinació entre el professorat de Primària i Secundària en els projectes curriculars en especial aquells referits als àmbits de Llengua i Matemàtiques.
- Afavorir el traspas d'informació i documentació de l'alumnat de nou ingrés i de l'alumnat amb NEAE garantint la major continuïtat possible de l'atenció educativa específica i especialitzada.
- Establir pla de coordinació, entre els SPES, col·legis i IES per tal implantar i generalitzar el Programa de Transició.

2.2.- MARCO DEL PLA D'ACCIÓ TUTORIAL DE AMBDUES ETAPES.

Per tal de donar continuïtat al treball tutorial entre els CEIPs i l'IES adscrit, cal encetar des del 3r cicle de primària una tasca adreçada a l'incorporació a la secundària.

Aquest treball s'iniciaria en 5é de primària al llarg del primer trimestre, amb l'elaboració de les normes de classe i el coneixement per part de l'alumnat del RRI i de la normativa específica de cada centre en matèria de transport (si n'hi ha), menjador, eixides de treball, normativa d'ús de aparells de telefonia mòbil i multimèdia, etc.

Tanmateix es continuarà i s'aprofundirà el desenvolupament de l'autonomia en el treball i les tasques escolars a casa, ja iniciada en cicles anteriors.

Al començament del curs 6é, s'inclourà la projecció del treball de l'etapa de la primària cap a la secundària, tant a nivell de famílies (reunions de principi de curs) com en l'àmbit de la classe.

Cap al tercer trimestre, s'explicarà a l'alumnat de 6é el proper pas de canvi d'etapa educativa. S'incidirà en que s'ha de produir un pas que té més de transició que de salt.

A l'iniciar el 1r d'ESO, s'explicarà a l'alumnat les característiques del nou centre, el RRI, i la normativa específica tocant a l'horari d'entrades i eixides, disciplina, eixides de treball, noves tecnologies, etc.

En la reunió de principi de curs amb les famílies, els tutors donaran aquesta informació de forma clara i precisa, tractant de resoldre els dubtes i l'inquietut que puguen generar el canvi d'etapa educativa.

De forma esquemàtica:

TEMPS	AMB FAMÍLIES	AMB ALUMNAT	INTERCENTRES
1r trim. 5é	Reunió principi de curs	El·laboració normes classe, explicació RRI, normatives...	Comunicació de novetats i variacions en el PAT de cada centre
2n trim. 5é	Entrevistes personals	Treballar la autonomia de les tasques escolars. Resolució de dubtes	
3r trim 5é	Entrevistes personals	Aprofundir en la autonomia de les tasques escolars. Resolució de dubtes	
1r trim. 6é	Reunió principi de curs. Informar del futur canvi d'etapa Lliurament de Document informatiu " <i>característiques de la adolescència</i> " per a les famílies.	Informar del futur canvi d'etapa. Augmentar l'autonomia de les tasques escolars al centre i a casa Intercanvi de treballs plàstics dels alumnes de 6é i 1r ESO, per a l'exposició pública als diferents centres, aprofitant una diada cultural.	Comunicació de novetats i variacions en PAT de cada centre. Establir el calendari de reunions de coordinació i seguiment de l'alumnat de 6é i 1r ESO. Coordinació Equips Directius. Coordinació orientadores i caps estudi del CEIP i l'IES sobre programes de acció tutorial (pla d'acollida, hàbits de estudi, orientació acadèmica..).
2n trim. 6é	Entrevistes personals Reunió	Breu explicació del diferent nombre de matèries de cada	Previsió de recursos necessaris per alumnat amb NEE

<p>2n trim. 6é</p>	<p>informativa de l'orientador/a del CEIP sobre la nova etapa.</p> <p>Dossier: "Caminant cap a l'ESO"</p>	<p>etapa</p> <p>Pluja d'idees. <i>Què sabem de la ESO?</i> (similitud i diferències en les etapes) "la transició".</p> <p>Visionat d'una pel·lícula realitzada per l'alumnat de 1º ESO de com és un dia a l'IES</p> <p>Xerrades : "Caminant cap a l'ESO"</p> <p>Questionari elaborat amb la finalitat de parlar i debatre <i>com serà el nou IES?</i></p> <p>Questionari sobre matèries de ESO.</p>	<p>Coordinació del Departament d'Orientació amb SPE i/o els centres adscrits.</p> <p>Reunió per a revisar les proves de competències curriculars.</p>
<p>3r trim. 6é</p>	<p>Entrevistes personals</p> <p>Entrevistes personals orientadora SPE i famílies ACNEE.</p>	<p>Xerrades per part d'antius alumnes sobre l'ESO.</p> <p>Proves finals.</p> <p>Visita guiada per l'institut i realització un taller pràctic al laboratori.</p> <p>Assignació de "Cicerone" (alumne de primer cicle que narrarà les seues experiències de adaptació al centre)</p>	<p>Reunions de tutors</p> <p>Reunió orientadores i professorat implicat amb ACNEAE i traspas d'informació a l'equip docent de 1º de ESO.</p> <p>Reunió dels tutors/es de cada curs per a intercanviar informació.</p> <p>Recollida d'informació del CEIP per tal d'elaborar agrupaments, tallers, optatives...a l'inici de 1r ESO.</p>

<p>3r trim. 6é</p>		<p>Realització de proves de competències curriculars.</p> <p><i>Qüestionari sobre expectatives a l'IES (temor, dubtes, mites...).</i></p>	<p>Sessions de coordinació respecte als continguts de les matèries instrumentals.</p> <p>Realització i lliurament de informes per part dels tutors de 6º.</p> <p>Actualització d'informes psicopedagògics i de compensatòria per part de l'orientador de SPE al canvi d'etapa.</p>
<p>1r trim ESO</p>	<p><i>Carta de benvinguda a les famílies.</i></p> <p>Reunió principi de curs. Informar canvi d'etapa, diferències i normativa. (<i>dossier per a famílies</i>)</p> <p>Entrevistes inicials amb les famílies per part del departament d'Orientació.</p> <p>Proporcionar informació a través de la pàgina web a les famílies.</p> <p>Facilitar informació sobre el procés d'integració i adaptació al IES.</p>	<p>Jornada de portes obertes per alumnes i família.</p> <p>Activitats d'acollida.</p> <p>Activitats i dinàmiques de cohesió de grup.</p> <p>Repartir <i>guia de l'alumne</i>.</p> <p>Orientació individual ACNEE.</p> <p>Detecció de possibles alumnes amb NEE no avaluats a Primària.</p> <p>Sessions d'avaluació zero i inicials.</p>	<p>Establir el calendari de reunions de coordinació i seguiment de l'alumnat de 6é i 1r ESO.</p> <p>Sessions de coordinació per a garantir la continuïtat de programacions (caps de departament i coordinadors de cicle).</p> <p>Comunicació al professorat de les mesures de atenció a la diversitat; ACIS, ACI...</p>

<p>2n trim. 1r ESO</p>	<p>Reunió seguiment tutors- família.</p> <p>Reunions de seguiment Departament d'Orientació- famílies.</p> <p>Proporcionar informació a través de la pàgina web.</p>	<p>Publicació d'articles i/o fotos de les activitats d'acollida en el periòdic o en la pàgina web de l'institut.</p> <p>Activitats específiques de tutoria.</p>	<p>Seguiment de l'alumnat de 1r amb tutors de 6é de Primària.</p>
<p>3r trim. 1r ESO</p>	<p>Entrevistes personals del D.O i tutor amb famílies d'alumnes que han presentat dificultats per tal de fer una valoració general i anar dissenyant l'itinerari educatiu més adient</p>	<p>Activitats específiques de tutoria.</p> <p>Realització d'un documental "<i>un dia a l'IES</i>" que visionaran els alumnes de 6é al 1r trimestre de 6é</p>	

2.3.- ACTIVITATS D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT

Tocant a l'alumnat:

- Formació en tècniques d'estudi.
- Taller "canvis pubertat".
- Aceptació de les normes el·laborades a partir dels òrgans establerts (consell escolar, assemblea de classe...)
- Capacitat autònoma de treball.

Tocant al professorat:

- Tècniques d'estudi.
- Dinàmica de grups
- Treball en equips.

2.4.- INTERCANVI INFORMACIÓ ALUMNAT N.E.S.E., PROPOSTES D'ACTUACIÓ I PLANIFICACIÓ DE PROGRAMES DE DESENVOLUPAMENT COMPETENCIAL I ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

L'equip de professionals que atés a l'alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu en primària realitzarà un estudi final de cada alumne i lliuarà a l'equip de professional del centre d'ESO els resultats en forma de graella i comentari annexes, junt a la resta de documentació que marca la legislació vigent.

Equips: P.T., A.LL, orientador, educador.

Es realitzaran dues reunions dels equips de primària i secundària: una al llarg del primer trimestre i un altra en el tercer trimestre.

- Primer trimestre:
  - Coneixement de cadascú dels alumnes de primària amb NESE (NAC, atenció PT, A.LL, Educador...)
  - Establiment dels objectius mínims i màxims de forma individual

- Tercer trimestre:
  - Revisió del objectius i anàlisi del grau de consecució dels mateixos.
  - Resultats dels programes aplicats.
  - Propostes de treball per a la secundària.

TRASVASE DE INFORMACION CONFIDENCIAL
DESDE LOS CENTROS DE PRIMARIA A LOS IES.

Don/Doña _____, orientadora del _____, que atiende el CEIP
_____ de La Vila Joiosa, hago entrega a
orientador-a del IES "La Malladeta" de La Vila Joiosa, con el visto bueno de la Directora, del
estadillo sobre **"PREVISION DE NEE"**

En _____, a de _____ de 2011

Fdo.:
DIRECTOR DEL CEIP

Fdo.:
ORIENTADOR-A DEL SPE A-05

Fdo.:
ORIENTADOR-A DEL IES

CEIP _____

LOCALIDAD LA VILA JOIOSA

PROFESIONAL _____

SPE A.05 -ALTEA

PREVISIÓN DE ALUMNOS CON NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOYO EDUCATIVO PARA EL CURSO ESCOLAR 201 - 201 _____

Nombre -Apellidos NIA	Fecha nacim	Nivel	Curs rep	A.C.I (1)*	N.A.C.	Medidas Refuerzo (2)*	Áreas adaptadas o reforzadas	*Tipo de n.e.e. Diagnóstico	Propuesta de recursos para el curso próximo	FECHA ULTIMO INFORME	FECHA DICTAMEN

Este listado es CONFIDENCIAL y sólo tiene por objetivo el trasvase de información de E. Primaria a E. Secundaria

(1) * Indicar Temporal (T) o Permanente (P) (2) * P.T. / A.L / Ed. /F. / Otros (Bienestar Social, USMI...)

La Vila Joiosa, de de _____

Fdo.:
DIRECTOR-A DEL CEIP

Fdo.:
ORIENTADOR-A DEL SPE A-05

Fdo.:
ORIENTADOR-A DEL IES

CEIP HISPANITAT (LA VILA JOIOSA)

PROFESIONAL:

ALUMNES AMB NECESSITAT D'ATENCIÓ PER L'ESPECIALISTA DE P.T. CURS ESCOLAR 2011-2012

NOMBRE Y NIA	FECHA NACIM	CURS ACT 10/11	CURS PRÓX 11/12	CURS REP	VALORACIÓN	Mesures Reforç (2)	Dictamen	Informe	NAC	ACI	Àrees adaptades o reforçades	*Tipus de n.e.e.

3.- **ASSESSORAMENT I FORMACIÓ PER A PARES I MARES.**

Al llarg del curs escolar realitzaran una sèrie d'activitats d'informació, assessorament, i formació a desenvolupar pels departaments d'Orientació, serveis psicopedagògics escolars i/o gabinets psicopedagògics autoritzats, junt amb les jefatures d'estudis dels centres i els representants de les associacions de mares i pares.

ESQUEMA GENERAL DEL PROCÉS DE TRANSICIÓ D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA A L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA.

ACTIVITATS	QUAN	LLOC	RESPONSABLE	IMPLICATS	COM	RECURSOS
1- Xerrada informativa als pares de 6é d'EP sobre el tema: característiques de l'etapa evolutiva.	Març Abril	CEIPS	Psicòlegs i Orientadors.	Cap d'estudis Psicòlegs Orientadors Tutors de 6é.	Reunió en gran grup amb els pares dels alumnes de 6é curs d'EP en cada centre.	Presentació i dossier respecte al tema.
2- Xerrada informativa als pares de 6é d'EP sobre el tema: Característiques de l'etapa educativa i de l'organització dels IES.	Principi de maig	CEIPS	Coordinador Això i/o Cap d'estudis	Directors del CEIP, orientador de l'IES, Coordinador D'ESO, Cap d'estudis.	Reunió en gran grup amb els pares dels alumnes de 6é curs.	Presentació fulls i fullets informatius dels IES.
3- Jornada de portes obertes per als pares.	Maig	IES	Vicedirector IES	Director, vicedirector, cap d'estudis i departaments didàctics de l'IES. Cap d'estudis i	Visita guiada per dependències del centre i participació activitats.	Elements propis de les dependències a visitar.

				tutors alumnes de 6é EP.		
4- Planificació acció tutorial . Incloure en el pla d'acció tutorial dels centres que siga encarregada la CCP	Abans de maig	IES i CEIPS	CCP (IES) i CCP (CEIPS)	CCP (IES) i CCP (CEIPS)	Reunió tutors de 1r ESO i CCP (CEIPS).	Document procés de transició.
5- Entrevista individual tutor-família.	Abans de l'avaluació inicial	IES	Cap estudis IES	Tutors alumnes de 1r d'ESO. Famílies. Alumnes	Entrevista individual amb famílies. Concertar per carta. Celebrar diverses entrevistes individuals al dia.	Full d'arreglada de dades. Guió desenrotllament entrevista.
6- Entrevista individual entre l'orientador i la família en casos puntuals.	Setembre setmana anterior començament jornada lectiva.	IES	Cap estudis IES	Orientador amb Famílies i Alumnes 1r d'ESO.	Entrevista individual amb famílies. Concertar per carta.	Full d'arreglada de dades. Guió desenrotllament entrevista.
7-Junta d'avaluació inicial.	Mes d'octubre-novembre.	IES	Cap estudis IES	Cap estudis, Tutor grup, Professors àrea i Orientador.	Transmissió informació i valoració inicial. Presca de decisions.	Full registre alumnes. Acta sessió.

4.- CONVIVÈNCIA I GESTIÓ DE CONFLICTES

4.1.- INTRODUCCIÓ.

La següent part del Pla de Transició arreplega la posada en pràctica de les ferramentes estudiades durant el Seminari sobre Resolució de conflictes realitzat en l'IES La Malladeta (Vilajoiosa) entre els mesos d'Abril i Maig del curs 2010-2011.

En la societat actual els conflictes són constants i les nostres escoles no són una excepció. Diàriament quan ens servim del reglament intern dels nostres centres educatius per a gestionar conflictes, sancionant aquelles conductes que són contràries a les normes de convivència, tenim en compte que únicament estem abordant una xicoteta part de cada un d'ells, la punta de l'iceberg. Així perquè, és important ressaltar que hi ha tota una gran massa de gel submergida que quedaria sense explorar i que si no es té en compte, per molt que resolguem puntualment una mala conducta, esta pot tornar a emergir en superfície en un breu espai de temps.

És per això, que a les escoles Dr. Esquerdo, Mare Nostrum, Hispanitat i Malladeta volem donar un pas mes, i analitzar els conflictes en la seua totalitat, tenint en compte no sols les conductes visibles per tots, sinó també les actituds i les contradiccions que han desencadenat les dites conductes.

A més, creiem que el conflicte en si no és ni positiu ni negatiu, són les maneres d'abordar aquest conflicte les que el converteixen bé en negatiu bé en constructiu i, inclús, pedagògic.

És per això, que considerem que del conflicte es pot aprendre i per esta raó volem educar als alumnes no sols ens mètodes que només ens ajuden a resoldre els conflictes que puguen sorgir en el nostre dia a dia, sinó que, també, ens servisca per a inculcar estratègies de resolució que puguen ser incorporades a la vida adulta dels nostres alumnes i alumnes.

És en aquest últim aspecte, en el que farem insistència al llarg d'aquest programa de transició a l'aspecte de convivència, prenent com a base epistemològica el projecte d'educació en resolució de conflictes en l'àmbit escolar "**SABONA**". El dit projecte, impulsat des de uns quants centres educatius noruecs, esta basat en el mètode *Transcend* del professor Johan Galtung, i s'aplica en el centre escolar en el seu conjunt i hauria d'expandir-se a la comunitat, i actuar sobre la transformació de les actituds davant del conflicte per part de tots els membres de la comunitat escolar.

4.2.- OBJECTIUS:

- Establir les bases d'una cultura de pau en la localitat de la Vila Joiosa.

- Marcar unes pautes de convivència i resolució de conflictes des de que els alumnes són xicotets fins als 16, com a mínim, i mantindre'ls tota la seua educació per a afavorir el seu aprenentatge, la continuació de les tècniques, i la seguretat i confiança del propi alumne al aplicar-les.
- Facilitar la reflexió sobre la seua conducta contrària a les normes de convivència del centre, el comportament en determinats conflictes i sobre com a afecta tot això bé al desenrotllament de les classes, bé al seu relació amb la resta de persones involucrades en el conflicte (professorat, companys del centre...).
- Possibilitar que l'alumnat aprenga a responsabilitzar-se de les seues pròpies accions, pensaments, sentiments i comunicacions amb els altres.
- Contribuir a desenrotllar actituds cooperatives, solidàries i de respecte.
- Possibilitar que l'alumnat es senta competent emocionalment i en la realització de certes tasques.
- Reconstruir i afavorir la seua autoestima i autocontrol.
- Ajudar l'alumnat a adquirir una bona disposició cap a les tasques escolars.
- Resoldre els conflictes de manera pacífica des del diàleg i la reflexió.
- Compensar les deficiències que impedeixen la integració escolar de part de l'alumnat.
- Educar per a la vida, potenciant les relacions interpersonals de l'alumnat, és a dir, per a la seua integració satisfactòria en la comunitat.
- Millorar la vida acadèmica i personal de l'alumnat.

4.3.- CRITERIS DIDÀCTICS:

- Respectar la vida.
- Rebutjar la violència.
- Compartir amb els altres.
- Escoltar per a entendre i aprendre.
- Resolució de conflictes de forma pacífica.
- Redescobrir la solidaritat.

4.4.- ENCARREGATS DE LA FORMACIÓ:

La formació en aquest programa hauria de ser duta per tota la comunitat educativa del centre como diu el proverbi: “Per a criar un xiquet fa falta una tribu sencera”.

S'ha de ressaltar el paper de la directiva dels centres educatius de les escoles que afavoriran el manteniment d'aquest programa, controlaran que el programa no es desvirtue, actuaran segons la filosofia SABONA, faran per a que el nou professorat estiga assabentat d'aquest programa.

Els mestres de l'alumnat i sobres tot els tutors i tutores seran els formadors directes dels alumnes, els explicaran aquesta metodologia, la utilitzaran en el dia a dia, i animaran als estudiants a utilitzar-la, ja que el soroll dels nostres actes no deixa oir les paraules que diem.

També es pot tindre en el centre educatiu un equip de mediació i convivència, o pareguts, que ajuden a la directiva i professorat en les seues funcions.

4.5.- CONCEPTES BÀSSICS DE SABONA:

•**Anàlisi del conflicte. El ABC del conflicte.**

L'alumne sempre serà acollit amb un dialogue que possibilita la comprensió, per la seua banda, dels objectius que persegua i els mitjans emprats per a aconseguir-los com diferents àrees d'acció, ja *que conflicte no és persones incompatibles, sinó incompatibilitat de metes* (Johan Galtung).

És per això, per la qual cosa començarem a buscar la contradicció (C) produïda per un xoc de metes, (la purna que encén el foc), la qual provoca tota una sèrie de sensacions i pensaments negatius, una **actitud** (A), que al seu torn li porta a justificar una **conducta inadequada** (B) que es manifesta externament (fum) i que és la que nosaltres percebem o jutgem.

Per a no tractar la reacció "el fum" com si fóra "el foc" i tindre una comprensió bàsica del conflicte que se'ns presente, ens valdrem del triangle de l'**ABC**, diagrama que pot ajudar-nos a separar els mitjans dels fins; el comportament dels pensaments/sentiments, i inclús a identificar el punt de col·lisió de les metes.

Amb aquest objectiu, hem preparat un protocol d'anàlisi de conflictes en què se inclouen tota una sèrie de preguntes orientatives que faciliten el dialogue mestre-alumne/a seguint el triangle ABC:

•**Vèrtex B (conducta)**

- 1) *Descriu el que ha ocorregut:*
- 2) *Què vaig fer jo? Què vaig dir jo?*

•**Vèrtex A (actitud)**

- 3) *Què pensaves o senties per a actuar d'eixa manera? Et senties enfadat, amenaçat, trist, només, rebutjat, avorrit (...)?*
- 4) *I per què et senties enfadat / amenaçat / trist / solo / rebutjat / avorrit?.*

•**Vèrtex C (contradicció)**

Arribats a aquest punt l'alumne/a haurà expressat les seues emocions i justificat la seua conducta. Ara procurarem saber quina és la causa d'un estat d'ànim que li ha portat a justificar una actitud i al seu torn una mala conducta, quedant en mà del mestre la cerca de la contradicció.

Perquè quede mes clar, posem un exemple:

Exemple 1a

Un alumne es nega a assentar-se junt amb els seus companys a l'aula per a dur a terme una activitat de grup, tampoc vol traure el material necessari per a seguir la classe. El professor/a li recrimina la seua actitud i aquest respon de molt males maneres, per la qual cosa és expulsat de l'aula i enviata comparèixer davant de la direcció del Centre. La mala conducta queda clara (**B**), i per això va a ser sancionat, però no hem resolt el problema si no tractem de veure que sentia per a actuar d'eixa manera i el per que del seu negatiu estat d'ànim. Així, després de preguntar-li, l'alumne comenta que estava trist i espantat (**A**) i la causa de tot això se devia al fet que segons comenta el volia estar tranquil perquè té problemes a casa (maltractament de son pare cap a sa mare). Ací és on anem arribant a la contradicció (**C**), no havent resultat difícil que l'alumne comente per damunt alguns dels seus problemes a casa, sentint-se inclús alliberar-lo per fer-ho. El següent pas, que veurem en l'apartat posterior, (Mètode *Transcend*) ens portara a fer-li reflexionar sobre les seues metes, estar tranquil i que les coses a casa vagen bé, les quals són bones i legítimes, però no els mitjans emprats per a aconseguir-les.

Junt amb la capacitat d'intuïció de cada mestre, podem suggerir algunes preguntes per a aconseguir que l'alumne/a facilite la busca de la contradicció (**C**), depenent de la casuística particular de cada cas:

- 5) *Com és la classe/institut de què t'agradaria ser part? Què impeditx que siga així?*
- 6) *Com t'agradaria que fóra la teua relació amb els professors i els companys? Què impeditx que siga així?*
- 7) *Què volies aconseguir amb la teua conducta?*
- 8) *Com volgueres que fóra el teu pas per l'escola?*
- 9) *Finalment, imagina que demà serà un dia perfecte per a tu i descriu com seria; Què hi hauria en eixe dia que no hages trobat hui?*

•Protocol de Resolució de conflictes (Transcend).

A) En aquest punt, tenint clares les metes que persegueix l'alumne/a, hem d'analitzar amb ell la legitimitat **de les metes** i **dels mitjans** que hi ha emprat. Per a això proposem l'activitat següent:

4.6.- CARTOGRAFIA:

Escriu en la següent taula allò que desitjaves fer o aconseguir abans de la teua "mala conducta", és a dir els objectius (metes) comentats anteriorment i després pensa en el que vas fer (mitjans) per a aconseguir eixe important objectiu.

	PARTS	METES	LEGITIMIDAD		MEDIS	LEGITIMIDAD	
			+	-		+	-
A							
B							
C							
D							

4.7.- LEGITIMITAT:

A continuació, veurem si tant els teus objectius com els mitjans que has emprat són positius (legítims) o negatius (il·legítims). Per a això tindrem en compte en quina mesura afecten tots els membres de la comunitat educativa que conviuen en el nostre Centre. Ha de tindre en compte els criteris de legitimitat fonamentals que apareixen a continuació en orde d'importància:

•DIGNITAT:

LEGÍTIM	NO LEGÍTIM
Es respecten:	Pots produir:
La vida i la supervivència de les persones. El benestar de les persones. La llibertat de les persones. La identitat de les persones. (Respecte el dret de les persones a ser com vulguen ser)	Mort Malestar en les persones. Repressió. Alienació. (No respectes la personalitat d'una altra persona)

•ELS DRETS HUMANS.

•LES LLEIS / NORMATIVA DE CENTRE

Finalment, acaba de completar la taula on vas escriure les teues metes i els mitjans emprats indicant quins d'ells són legítims i quins no.

S'hauria de tindre en compte que la major part de les metes que busquen els nostres alumnes/as són bones o legítimes, és a dir que poden estar en el seu dret de desitjar coses o voler fer coses, encara que possiblement els mitjans que empren per a aconseguir-los no són adequats.

Seguint l'experiència de Johan Galtung, la gran majoria de metes que perseguixen són positives, ja que estan relacionades d'aconseguir:

A) Acceptació

Justícia

Seguretat

Ser valorat

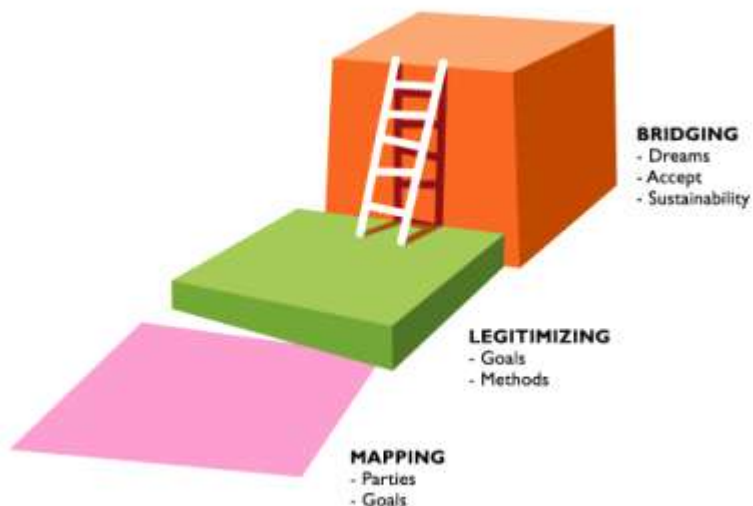
B) En el cas que la seua meta siga legítima, però el mitjà emprat per a aconseguir-la no ho siga, hem de plantejar-li que **RECONEGA EL DANY CAUSAT**:

En conclusió: és just actuar així per a aconseguir la meua meta?; És probable que algú s'haja ofès per la solució que he adoptat?

C) TENDIR PONTS:

Una vegada abordada tant la cartografia com la legitimació, l'alumne/a està preparat per al procés de pont, on el repte és visualitzar una situació / futur / solució que és capaç de contindre tots els objectius legítims. La **creativitat** és molt necessària en aquest procés, ja que l'objectiu és trobar solucions noves i inesperades.

No estem perseguint la solució correcta, sinó un gran nombre de bones idees que crearan una orientació per al futur.

En el cas d'estar tractant un conflicte entre dos o més parts, serà en aquest punt quan els ajuntem en la taula després d'haver treballat per separat tot l'anterior. Amb això tractarem de que empatitzen l'un/a amb l'altre/a escoltant-se en l'anàlisi de la cartografia / legitimitats; i que busquen una solució comuna junts.

Arribats a aquest punt pensarem què podries fer per a resoldre esta situació en el futur sense danyar a ningú.

PLUJA D'IDEES

Si fera...	Danyaria a algú?	Llavors, em sentiria...

Exemple 1b:

Reprement el cas de l'alumne que ha sigut expulsat per no voler treballar en classe arribant a insultar el seu professor; Una vegada analitzat el conflicte amb el triangle **ABC**, i trobar les contradiccions que han provocat unes emocions i unes conductes inadequades, li demanarem que òmpliga la cartografia amb les seues metes o desitjos i amb els mitjans emprats per a aconseguir-les. A continuació, li farem analitzar si estes són legítimes o no.

L'alumne escriu que les seues **metes** eren estar tranquil en l'institut després d'allò que

s'ha viscut a casa, i per descomptat que tot s'arregle entre els seus pares per a tornar a la normalitat. Observa que les seues metes són legítimes, ja que no van en contra de la dignitat, els drets humans i les lleis.

Passem a analitzar els **mitjans** emprats, no col·laborar i no treballar, rebel·lar-se davant del que li indica el seu professor i procedir a l'insult. De seguida, el nostre alumne observa com no col·laborar suposa el malestar del grup amb què realitzaria una activitat, a més d'empitjorar el seu propi, ja que si no col·labora i no treballa no aprovarà i disgustarà inclús més als seus pares; No acceptar l'autoritat del seu professor i insultar-li suposa el malestar per part del docent a qui s'ha enfrontat, a més de ser falta greu segons la normativa de Centre (Lleis). Per consegüent l'alumne observa que els mitjans emprats no són legítims i pensa que ha de demanar disculpes a les persones a qui ha causat dany.

A continuació passem a tendir **punts**, és a dir a buscar idees creatives de futur que li ajuden a suportar els seus problemes en la mesura que siga possible, i per tant, a aconseguir els seus objectius. Dins d'este procés complex, arriba a la conclusió que si no pot concentrar-se en l'aula, pot dirigir-se al seu professor, o a qualsevol membre de l'AC o equip directiu per a desfogar-se, sense necessitat d'enfrontar-se a ells, i inclús fer un esforç per atendre, o almenys per estar distret amb el que es fa en la classe, sense danyar a ningú, inclòs a ell mateix.

“Les coses en ma casa no s'arreglen, però almenys al matí en l'institut tindrè el meu xicotet espai allunyat dels mals rotllos de casa, la meua ment descansarà i s'evadirà dels problemes externs, tindrè la "normalitat"o rutina que necessite, i a més sentiré que hi ha gent que em vol ajudar, que puc aprendre a suportar esta càrrega i que tinc els meus amics i companys per a expressar tot el que sent”.

D) UNA ALTRA ALTERNATIVA PER A LA RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

Una altra forma de plasmar tots els elements anteriors és per mitjà de les estores classificadores (***SORTING MAT***). Es tracta d'un instrument pràctic per a buscar les possibles eixides (els punts), amb el que es pretén visualitzar millor el mapa d'un conflicte.

	NEGATIVO	POSITIVO
FUTURO	<p>4</p> <p>SOMBRAS EN EL FUTURO</p> <p>lo malo en lo bueno</p>	<p>1</p> <p>FUTURO CONSTRUCTIVO</p> <p>los sueños</p>
PASADO	<p>2</p> <p>PASADO PROBLEMÁTICO</p> <p>los problemas</p>	<p>3</p> <p>PASADO POSITIVO</p> <p>lo bueno en lo malo</p>

En este cas les preguntes orientatives que portaríem a acabe serien les següents:
 Com t'agradaria que fóra el futur?, descriu-ho. (Sons).
 Què hi ha en el passat que t'ha fet sentir-te malament?, descriu-ho. (Ferides)
 Hi ha quelcom bo en el passat que pugues salvar?, descriu-ho. (Enyorances)
 Respecte al teu futur ideal, hi ha quelcom que t'espante? (Amenaces)

Este procés, tan emocional, cal fer-ho les voltes que siguen necessàries perquè aflore tot. En el cas de ser dos parts a tractar en un conflicte es farà primer amb cada part per separat, i després, es podrà fer amb les parts conjuntament. Segons Galtung, el major inconvenient ací és la dificultat de trobar paraules per als sons (per a *les queixes tenim enciclopèdies*) o els bloquejos per pressió interna o externa.

Exemple 2:

Ens trobem davant d'un alumne de 1º d'ESO que és expulsat tots els dies de l'aula per disruptió, alguna baralla lleu amb companys i per contestar inadequadament els seus professors. Este és castigat sense recreació sistemàticament en el banc situat enfront de la Direcció Del Centre, junt amb la consegüent comunicació a la seua família com a mesura correctora. La situació s'enquista, ja que no se soluciona el problema i la directiva del Centre comença a plantejar-se l'obertura d'un expedient disciplinari per acumulació de males conductes.

En este punt decidim derivar-ho a l'Aula de Convivència, ja que les sancions convencionals no estan resolent la seua constant mala conducta. L'obertura d'un expedient disciplinari comportaria la negació del seu dret a assistir a l'institut durant un període de temps, la qual cosa significaria que es despenjaria encara més de les assignatures, a més de tractar-se d'un xiquet de 1er curs a què hem d'atendre durant, almenys, els tres anys següents, per la qual cosa nostres mitjans (expulsió) serien contraris als nostres objectius (inclusió).

Així, doncs comencem a treballar amb ell per mitjà de les estores classificadores (**SORTING MAT**).

-En primer lloc, **haurà de** posicionar-se en la part 1 de l'estora, el Futur **Constructiu**, els sons. Allí ens presenta que el seu futur ideal seria estar rodejat d'amics tant en classe com en les recreacions, ser un dels més populars de l'institut i poder traure's el títol de secundària.

-A continuació ens dirigim cap al costat oposat, el punt número 2, el Passat **Problemàtic**. Allí ens comunica que els seus companys es fiquen amb ell i l'insulten, que s'avorrix en les recreacions perquè està només, que és l'últim de la classe a ser triat a l'hora de crear grups per a treballar conjuntament, que els professors li tenen mania i sempre li marmolen a ell i que està fart de que li diguen que és un replicador.

-En tercer lloc, li preguntem si hi ha quelcom bo en el passat que pugui salvar, (part 3, Passat **Positiu**), al que ens respon que a vegades es troba bé en les recreacions quan algunes companyes li deixen estar amb ell, que un dia el professor li va donar l'enhorabona pel treball que havia fet per a l'assignatura; i que quan està castigat en el pati junt amb els xics més populars de l'institut es divertix.

- Por última, ens dirigim cap aquells aspectes que li generen por a l'hora d'imaginar el demà. (part 4, les ombres **en el futur**). La resposta és que reconeix que si seguix així no aprovarà cap assignatura i repetirà, que els professors la poden prendre amb ell a causa de la fama que s'ha creat, i que si li obrin un expedient els seus pares es van a disgustar molt i li van a marmolar severament; També mostra preocupació perquè seguisquen ficant-se amb ell, a pesar que intente ser l'amic dels més "durs" en el pati de castigats.

Arribats a este punt, ja posseïm suficients dades per a treballar amb ell. Se li animarà a passar per cada costat de l'estora les vegades que siguen necessàries, fins que trobe els mitjans apropiats per a aconseguir les seues metes de futur.

Orientativament, podem apuntar que l'alumne començaria novament pel punt inicial, és a dir pel seu Futur ideal, però tenint en compte allò que va veure en les ombres que poden impedir la consecució de les seues metes. Ací reconeixeria que potser ser el més popular de l'institut li pugui ocasionar més problemes, per la qual cosa es conformaria de tindre un o dos amics de veritat, ja que els que troba en el seu castic de les recreacions fora d'allí no li fan cas. Sense donar-se compte ha visualitzat la legitimitat de les seues metes i ha passat a tindre en compte eixe passat problemàtic que li pot impedir complir els seus sons d'aprovar, de ser acceptat i de tindre amics, plantejant-se que potser els mitjans usats no són els correctes. El Passat positiu li orienta feia l'adopció de mitjans legítims com repetir allò pel que va ser valorat en classe, observar com es va relacionar amb la gent que de vegades li accepta i tractar d'aplicar-ho en la busca d'amics, i inclús comptar fins a 10 abans de contestar a algú per a no ficar la pota.

En resum, l'alumne a poc a poc ira albirant l'eixida creativa al problema que li ha portat a la vora de l'expulsió cautelar del Centre.

4.8.- COMPROMÍS A ADOPTAR PER L'ALUMNE/A

El final del treball se centra en que els alumnes/as assumisquen compromisos com a mitjà per a evitar sancions i dotar-los d'un pla en actiu que entrene la seua força de voluntat, capacitat d'automotivació i perseverança (Vaaixò-ho Orts, J.; 2007).

Perquè siga eficaç, el compromís ha de ser de fàcil seguiment, no convé forçar la seua aplicació si no es veu una clara intenció de complir-ho, cal reforçar els èxits parcials que es vagen aconseguint, i en el cas d'haver-hi alguna fallada parcial, haurem d'animar a

perseverar. No obstant si es detecta una actitud negativa es detindrà la seua aplicació i es passarà a la diligència de mesures sancionadores per part de la Direcció Del Centre.

Quant al document del compromís, hem tingut en compte les següents parts per a la seua elaboració:

En primer lloc, l'alumne haurà **d'ASSUMIR** la seua responsabilitat, tenint en compte allò que s'ha dialogat durant el procés de resolució del conflicte en el que es referix al reconeixement de la mala gestió duta a terme per la seua banda.

En segon lloc, l'alumne haurà de **CONCRETAR** on estava ubicat el conflicte analitzant al llarg de la seua estada en l'AC (metes, mitjans...), consolidant el procés d'anàlisi dut a terme.

En tercer lloc, a fi de desfer i reparar el dany causat, l'alumne/a es compromet a **CANVIAR**, assumint les solucions creatives de futur treballades anteriorment.

Finalment, es firmarà el compromís que garantisca que no tornarà a succeir, i se li demanarà que s'impose mesures sancionadores davant del seu hipotètic incompliment. I **SI NO?**

Per a poder mostrar als alumnes diverses tècniques de Resolució de conflictes estudiem casos pràctics per a poder-los analitzar en classe.

•CASOS PRÀCTICS:

•CAS_1: POSADA EN PRÀCTICA DE LA FERRAMENTA “DETECTIVES DEL NÚMERO 5”.

La tècnica que se'n va a treballar en esta unitat didàctica és l'escala del número 5. Esta tècnica consistix en 5 punts els quals són:

- Guanya A i perd B.
- Perd A i guanya B.
- Perden els dos.
- Guanyen els dos.

A partir d'estos 5 punts analitzarem els següents casos pràctics:

EXEMPLE 1:

Hi ha dos parelles d'alumnes que es volen assentar davant de la taula del professor (on només caben dos persones) per a poder estar prop de la pissarra en les explicacions. Cap de les dos parelles vol separar-se del seu companyer@. Per tant hi ha un conflicte en l'aula. A partir d'este esquema del 5 analitzarem cada possibilitat per separat:

- Guanya A i perd B.

La parella A es queda davant del professor i la parella B es resignació a quedar-se en una posició posterior.

- Perd A i guanya B.

La parella B es queda davant del professor i la parella A es resignació a quedar-se en una posició posterior.

- Perden els dos.

En aquest punt cap de les dos parelles s'assentarà davant de la taula del professor.

- Negociació i compromís entre les parts.

Arribats a aquest punt, i veient que han perdut les dues parts s'inicia la negociació per part d'ambdós. La dita negociació consistix a rellevar-se cada quinzena de mes per a poder ocupar tots els mateixos llocs privilegiats.

- Guanyen els dos.

Ena este punt s'analitza la ubicació de les taules en l'aula. S'observa que hi ha tres files de 2 taules en què poden assentar-se 6 persones formant 3 parelles. Els alumnes en conflicte poden ocupar qualsevol d'aquests llocs, inclús es poden afegir una altra parella de la mateixa classe.

Per a arribar a esta conclusió, les dos parts han estat discutint, junt amb la seua tutora i, durante diverses classes per a poder arribar a esta solució. Per a això, s'han realitzat diverses dinàmiques de grup, en grups reduïts de 4 alumnes, els quals havien de proposar una distribució adequada de les taules en classe, la qual per votació, s'ha triat un model de què s'han proposat.

EXEMPLE 2:

Hi ha un alumne en classe que molesta contínuament a la resta de companys mentres els distints professors realitzen les seues explicacions corresponents.

Per tant hi ha un conflicte en l'aula.

A partir d'este esquema del 5 analitzarem cada possibilitat per separat.

1. Gana A i perd B.

La classe A aconseguix que expulsen al molest company B.

2. Perd A i gana B.

17

El company B es queda en classe molestant als seus companys A.

3. Perden els dos.

En este punt cap de les dos parts gana, ja que al molest alumne B, le posen parts de conducta i incidències però es queda en classe, molestant als seus companys.

4. **Negociació** i compromís entre les parts.

Arribats a este punt, i veient que han perdut les dos parts s'inicia la negociació per part d'ambdós. La dita negociació consistix en el fet que l'alumne B, romandrà en silenci i sense molestar els seus companys A, si i només si ells no li segueixen les seues favades

i no es fiquen amb ell.

5. **Guanyen** els dos.

Arribat a este punt s'analitza la situació dins de l'aula.

L'alumne B romandrà en silenci sempre que el professor li proporcione material que li motive, d'altra banda, la resta de la classe A, no riurà les seues gràcies i se centrarà mes en les explicacions del professor, per la qual cosa tots guanyen i millorarà el ritme d'aprenentatge de la classe en general.

Per a arribar a esta conclusió els alumnes han realitzat un brainstorming durant diverses classes de tutoria per a millorar el rendiment general de la classe.

4.- COORDINACIÓ CURRICULAR

4.1.- COORDINACIÓ CURRICULAR: LENGUA CASTELLANA

**MATRIU DE COORDINACIÓ DE CONTINGUTS D'ENSENYAMENTS I APRENTATGE
ÀREA CURRICULAR: LENGUA CASTELLANA
6É D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA-1R D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA**

MATRIZ DE COORDINACIÓN DE CONTENIDOS MÍNIMOS ENTRE 6º DE PRIMARIA Y 1º DE ESO		
6º PRIMARIA	CONTENIDOS BÁSICOS	1º ESO
<p>COMUNICACIÓN ORAL Y ESCRITA</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Comunicación :anécdotas, biografía, interpretación de imágenes, argumentaciones... ☐ La exposición oral. Elaboración de exposiciones orales y escritas. ☐ El debate. ☐ Dramatizamos un diálogo. ☐ Describimos una imagen. ☐ Hacemos rimas. ☐ Comentamos y recitamos poemas. <p>ESTUDIO DE LA LENGUA</p>	<p>COMUNICACIÓN ORAL Y ESCRITA</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • • • • 	<p>COMUNICACIÓN ORAL Y ESCRITA</p> <ul style="list-style-type: none"> La exposición La narración La descripción El diálogo La definición La carta

VOCABULARIO:

- Tipos de diccionario.
- Sinónimos y antónimos. Polisemia y homonimia.
- Palabras primitivas y derivadas.
- Diminutivos y aumentativos.
- Definición: de nombres. De adjetivos, de verbos.
- Extranjerismos y neologismos.
- Campos semánticos
- Palabras comodín. Onomatopeyas.
- Sentido propio y sentido figurado
- Palabras con guión: compuestas, numerales y onomatopeyas.
- Metáfora.
- Siglas y abreviaturas
- Normas de acentuación. La acentuación diacrítica.
- Diptongos y hiatos. Acentuación de palabras con diptongos y hiatos. La diéresis.
- Punto, coma y punto y coma.
- Dos puntos, puntos suspensivos, comillas y paréntesis.
- Les letras *b* y *v*. *j*, *g*,
- Texto, párrafo y oración.
- El nombre: género y nombre. Clases de nombre.
- Los determinantes
- Los grados del adjetivo
- Pronombres personales
- Conjugación verbal. Verbos regulares e irregulares

- Formas no personales. Formes simples, compuestas.
- El adverbio.
- La preposición y la conjunción.
- La oración: sujeto y predicado. El grupo del predicado. CD y el CI. El complemento circunstancial.
- Clases de oraciones. Interjecciones.

ESTUDIO DE LA LENGUA

ORTOGRAFÍA: los sonidos, las letras y las sílabas.

- la acentuación
- la tilde diacrítica
- Uso de las mayúsculas
- Grafías: *b/v*, *ll/y*, *g/j*, *h*, *c/z/*, *z/q/k*, *x*, ...
- Casos especiales de acentuación: la tilde diacrítica, acentuación de hiatos y diptongos...
- Los signos de puntuación

MORFOLOGÍA: La palabra

- La estructura de la palabra
- Clases de palabras:
  - El nombre
  - El artículo y los determinantes
  - El adjetivo
  - El verbo
  - El adverbio

- Lenguaje y lengua.

TÉCNICAS DE TRABAJO

- Actitud y normas de clase:
- Técnicas para subrayar un texto:
- Pasos para construir un mapa conceptual.
- Como organizar el trabajo de clase.
- Normas para la presentación de trabajos.
- Como realizar una explicación, pasos.
- Elaboración de resúmenes.

LITERATURA

- La literatura como a instrumento de transmisión, creación y enriquecimiento cultural.
  - La literatura como a estética. Verso y prosa. Textos realistas i textos fantásticos.
  - Tipología textual: textos narrativos, poéticos (versos, estrofas y rimas), descriptivos, teatrales...
  - Tradición oral: trabalenguas, adivinanzas, frases hechas, dichos y refranes.
  - Estructura de diferentes tipos de textos (por ejemplo del relato: planteamiento,nudo y desenlace).
  - Los textos literarios: formas i análisis de algunos recursos literarios.
  - La biblioteca: organización, funcionamiento y uso.

- Los pronombres
- Los nexos

SINTAXIS: la oración

- Estructura de la oración: sujeto y predicado
  - Núcleos del sujeto y del predicado.
  - El Predicado Nominal y el Predicado Verbal.

LÉXICO y vocabulario:

- sinonimia, homonimia y polisemia

LITERATURA

- Los géneros literarios: la narración y los subgéneros narrativos, la lírica y el teatro.

LECTURA

	<ul style="list-style-type: none"> - Bram Stocker, Drácula. Ed. Almadraba (colección kalafate). - Charles Dickens, Cuento de navidad. Ed. Vicens Vives (clásicos adaptados) . Julio Verne, La vuelta al mundo en 80 días (Versión adaptada). Ed. Hermes - Arthur Conan Doyle, El perro de Baskerville. Ed. Almadraba (colección Kalafate).
--	---

COORDINACIÓN DE CONTENIDOS MÍNIMOS:

IMPLICACIONES Y CONCLUSIONES:

PRIMARIA	COMUNES	SECUNDARIA
----------	---------	------------

RECURSOS DIDÁCTICOS

	PRIMARIA	SECUNDARIA
Abre la puerta. Sexto de primaria. Editorial Anaya.	Libro de texto	Lengua Castellana y Literatura 1º ESO, serie Diálogo.
	Libreta	
Fichas complementarias	Recursos didácticos complementarios	Fichas complementarias
Biblioteca de aula	Lecturas	Biblioteca de aula
Recursos pdi, pizarra digital	Programas informáticos	Recursos pdi, proyecciones, internet...
Diferentes agrupaciones dependiendo de la actividad que se trabaje.	Experiencias de innovación educativa	Proyecto Roma en 1º A Reducción del número de profesores por materias en 1º D
Pasapalabra	Juegos de mesa	

VALUACIÓN

PRIMARIA	PROCEDIMIENTOS:	SECUNDARIA
Consideramos que una de las finalidades de la Educación Primaria es la adquisición de las habilidades culturales básicas relativas a la expresión y comprensión oral y a la lectura. Es por eso que trabajamos éstas en todas las áreas, teniendo en cuenta, además, la comprensión lectora y la expresión oral.		En Secundaria damos especial importancia a la comprensión y expresión tanto oral como escrita. Es por ello que nos centramos en textos de diferentes tipos (narrativos, descriptivos, expositivos), y géneros (narrativos, líricos, dramáticos). Como en Primaria, trabajamos la estructura del texto, que sea reconocible por el alumno, las ideas principales y las secundarias así como el tema.

<p>Realizamos trabajos con textos motivadores y adecuados al nivel de los lectores (cuento, teatro, poesía,...). Las tareas principales son la identificación de la estructura de los diferentes textos, las ideas principales y secundarias, el sentido de los distintos párrafos y las relaciones que entre ellos se establecen.</p> <p>Criterios:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grado de maduración del proceso lector. - Elección de temas atractivos y interesantes para los alumnos. - Aumento de la dificultad de los textos a lo largo del curso. - Variados por lo que se refiere a los contenidos y al género literario. - Elección del tipo de letra adecuada a los distintos niveles. - Ilustraciones atractivas y motivadoras. <p>Damos especial importancia a la lectura en voz alta en la comprensión lectora, ya que, a través de ella, se estimula la recreación de sentimientos y de sensaciones, a su vez</p>		<p>A su vez damos pautas a los alumnos para la creación de diferentes tipos de textos, con la estructura, el vocabulario y el registro adecuados. Les facilitamos un listado de conectores con los que relacionar ideas y párrafos.</p> <p>Estos son los procedimientos que seguimos para evaluar la competencia comunicativa de nuestros alumnos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Controles escritos • Trabajos presentados • Redacciones • Participación en el aula • La libreta: que tengan las unidades trabajadas, las actividades con la corrección oportuna. Valoraremos también la limpieza que presentan las actividades, los márgenes y la caligrafía.
---	--	---

<p>que sirve como vehículo de ideas. La automatización de una buena entonación, una pronunciación correcta y una velocidad lectora adecuada son imprescindibles para que el lector pueda consolidar la comprensión lectora.</p> <p>Expone, narra, argumenta, oralmente y por escrito de forma correcta, coherente y apropiada, todo expresando claramente las ideas principales, siguiendo un orden lógico, y prestando atención a la articulación o la ortografía, el vocabulario, las concordancias y las fórmulas de inicio y final.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Emite mensajes orales o escritos basándose en un guión previamente establecido y valora la adecuación del resultado al objetivo inicial. - Escribe de manera correcta y coherente diferentes tipos de textos, usando los procedimientos adecuados para estructurar el texto (nexos, signos de puntuación, etc.). - Participa en situaciones de comunicación relacionadas con la actividad escolar (diálogos, coloquios, entrevistas, etc.), respeta las normas que facilitan el intercambio, adecua la expresión a la intencionalidad y al contexto, y valora lo que se dice con una cierta 		
---	--	--

<p>actitud crítica.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transmite y pide información (en exposiciones, argumentaciones, coloquios, etc.). - Identifica y resume los elementos esenciales en textos escritos literarios o no literarios (personajes, ambientes, argumentos, diálogos, descripciones, narraciones, etc.). - Utiliza diferentes estrategias para la comprensión de discursos orales y textos escritos, y para la resolución de dudas (preguntar, avanzar y retroceder, consultar el diccionario, etc.). - Identifica las dos lenguas oficiales de la Comunidad Valenciana y valora positivamente el fenómeno del contacto de lenguas como un medio de enriquecimiento de la sociedad en general. - Identifica y corrige fenómenos lingüísticos que se manifiesten de manera diversa en valenciano y en castellano. - Rechaza cualquier tipo de prejuicio personal o social que signifique una falta de valoración del hecho enriquecedor de la diversidad 		
---	--	--

<p>lingüística.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utiliza indistintamente las dos lenguas oficiales de la Comunidad Valencia en situaciones formales y informales. - Interpreta y transmite mensajes que combinen códigos verbales y no verbales (movimiento corporal, gráfico, musical, etc.), en narraciones orales y escritas. - Analiza algunos elementos formales no exclusivamente lingüísticos: tipografía, colores, etc. - Manifiesta interés por conocer la función de los mensajes en los medios de comunicación social. - Utiliza de forma habitual la lectura con finalidades diferentes: diversión, placer, información, resolución de problemas, enriquecimiento cultural, etc. - Expresa sus opiniones sobre los textos leídos y manifiesta los gustos personales. - Utiliza la biblioteca escolar por satisfacer diferentes necesidades. - Construye mensajes orales y escritos de manera personal y creativa. 		
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Reconoce algunas estructuras gramaticales y recursos literarios. - Reflexiona sobre los usos inaceptables de la lengua como vehículo de prejuicios clasistas, racistas, etc., después de la audición o lectura de textos publicitarios, cómics, cuentos, narraciones, comentarios de películas, etc. - Evita expresiones racistas, clasistas, sexistas. - Regula el trabajo por medio del lenguaje oral y escrito, realiza planes de trabajo, esquemas, resúmenes, notas recordatorias, etc. 		
<p>La temporalización de las unidades en sexto de primaria es quincenal , cada unidad adecua una serie de sesiones dedicadas a un apartado diferenciado de la lengua, los contenidos siempre giran alrededor de una lectura relacionada.</p> <p>Actividades en clase..... Trabajo en casa..... Lectura de biblioteca de aula..... Exposición de trabajos..... Expresión oral y escrita..... Actitud dentro del aula..... Exámenes de cada unidad.....</p>	<p>TEMPORALIZACIÓN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Número de controles por evaluación: • Porcentajes: 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizamos un examen por unidad trabajada. Trabajamos entre tres y cuatro unidades por evaluación. • Porcentajes: <ul style="list-style-type: none"> • 50% : Exámenes • 20 % Actividades • 10 % Actitud • 20 % Lectura y trabajo de lectura

<p>Los porcentajes en sexto no son tan rígidos como pueden darse en ESO , tenemos en cuenta los cambios positivos del alumnado a lo largo del curso escolar, así como la actitud y trabajo en general.</p>		
--	--	--

- **ANEX I**

Prova D'Avaluació Final d'Educació Primària

Castellà: Llengua i literatura

4.2.- COORDINACIÓ CURRICULAR: LENGUA VALENCIANA

MATRIU DE COORDINACIÓ DE CONTINGUTS D'ENSENYAMENTS I APRENENTATGE
ÀREA CURRICULAR: LENGUA VALENCIANA
6É D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA-1R D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

6é EP: COMPETÈNCIA EN LENGUA VALENCIANA	1r ESO:COMPETÈNCIA EN LENGUA VALENCIANA.
<ul style="list-style-type: none"> - Comprendre i produir missatges orals que continguen fets, coneixements i opinions. - Adquirir tècniques de redacció aplicables a qualsevol escrit. - Llegir i comprendre de forma autònoma textos literaris en prosa i en vers. - Participar activament en intercanvis comunicatius orals respectant les normes que els regixen. - Comprendre i utilitzar la terminologia pròpia del cicle: tipus de textos, classes de paraules, mecanismes bàsics de formació del lèxic. - Mostrar interès per la lectura i l'escriptura com a instruments per a relacionar-se amb els altres i per a aprendre. - Adaptar el significat de les paraules al context. - Buscar, recopilar i processar la informació. - Valorar els textos literaris com a forma de comunicació, font de coneixement i recurs de gaudi personal. - Expressar adequadament idees i emocions. - Posar en pràctica els coneixements i les estratègies per a escriure correctament, mitjançant l'estudi de les normes ortogràfiques bàsiques, les normes de puntuació i d'acentuació i l'estudi de totes les classes de paraules. - Comprendre i saber comunicar les normes d'ús del llenguatge. 	<p>La utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.</p> <p>Expressar pensaments, emocions, vivències i opinions, i també dialogar, formar-se un judici crític i ètic, generar idees, estructurar el coneixement, donar coherència i cohesió al discurs i a les pròpies accions i tasques, adoptar decisions, i gaudir escoltant, llegint o expressant-se oralment i per escrit.</p> <p>Comunicar-se i conversar.</p> <p>Escoltar, exposar i dialogar.</p> <p>Llegir i escriure</p> <p>L'habilitat per a seleccionar i aplicar determinats propòsits o objectius a les accions pròpies de la comunicació lingüística (el diàleg, la lectura, l'escriptura, etc.)</p> <p>Comprendre i saber comunicar</p> <p>Expressar i interpretar diferents tipus de discurs d'acord amb la situació comunicativa en diferents contextos socials i culturals</p>

<p>- Utilitzar el llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita.</p>	<p>Resumidament, el desenvolupament de la competència lingüística al final de l'educació obligatòria comporta el domini de la llengua oral i escrita en múltiples contextos, i l'ús funcional, almenys, d'una llengua estrangera.</p>
<p>6é EP: CONTINGUTS BÀSICS</p>	<p>1r ESO:CONTINGUTS BÀSICS</p>
<p>PROCESSOS I ACTITUDS COMUNS A TOTS ELS CONTINGUTS.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar l'autoestima envers la creació de textos propis. • Comunicar-se amb u mateix, analitzar problemes, elaborar plans i prendre decisions. • Emprar el llenguatge per a organitzar el pensament, comunicar afectes, regular emocions. • Fer servir de manera eficaç els recursos del treball intel·lectual. • Afavorir la motivació i el gust per aprendre. • Gestionar de forma eficaç els processos d'aprenentatge. • Accedir a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge. 	<p>PROCESSOS I ACTITUDS COMUNS A TOTS ELS CONTINGUTS.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar l'autoestima envers la creació de textos propis. • Comunicar-se amb u mateix, analitzar problemes, elaborar plans i prendre decisions. • Emprar el llenguatge per a organitzar el pensament, comunicar afectes, regular emocions. • Fer servir de manera eficaç els recursos del treball intel·lectual. • Afavorir la motivació i el gust per aprendre. • Gestionar de forma eficaç els processos d'aprenentatge. • Accedir a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge.
<p style="text-align: center;">COMUNICACIO ORAL</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Comunicació : anècdotes, biografia, interpretació d'imatges, argumentacions,... ☐ L'exposició oral. Elaboració d'exposicions orals i escrites. ☐ El debat. ☐ Dramatitzem un diàleg. ☐ Descriu una imatge ☐ Fem ritmes. ☐ Noticiari radiofònic ☐ Comentem i recitem poemes. 	<p style="text-align: center;">COMUNICACIO ORAL</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ La comunicació. Elements de la comunicació. ☐ Els textos narratius: l'auca, rondalles, contes ☐ La conversa. Els diàlegs ☐ El còmic ☐ La descripció: persones, objectes, llocs, viatges

COMUNICACIO ESCRITA

- El text: tipus de text.
- Coherència i cohesió en el text
- Els titulars de notícia.
- El peu de foto. Redacció de peus de foto d'imatges donades.
- Cartes al director. Redacció de textos amb opinions coherents.
- La notícia.
- La publicitat. Redacció de textos publicitaris amb la intenció de convèncer d'alguna cosa.
- Les normes.
- Textos expositius.
- Ressenya d'un llibre.
- Diàlegs i escenes.
- Expressió de sentiments.
- Característiques formals dels poemes. Anàlisi dels poemes
- El reportatge.
- Cal·ligrames.**

COMUNICACIO ESCRITA

- El text: tipus de text.
- Coherència i cohesió en el text
- Els titulars de notícia.
- El peu de foto. Redacció de peus de foto d'imatges donades.
- Cartes al director. Redacció de textos amb opinions coherents.
- La notícia.
- La publicitat. Redacció de textos publicitaris amb la intenció de convèncer d'alguna cosa.
- Les normes.
- Textos expositius.
- Ressenya d'un llibre.
- Diàlegs i escenes.
- Expressió de sentiments.
- Característiques formals dels poemes. Anàlisi dels poemes
- El reportatge.
- Cal·ligrames.

REFLEXIÓ I ESTUDI DE LA LLENGUA

Vocabulari:

- Tipus de diccionari.
- Sinònims i antònims. Polisèmia i homonímia.
- Paraules primitives i derivades.
- Diminutius i augmentatius.
- Definició: de noms. d'adjectius, de verbs.
- Estrangerismes i neologismes.
- Camps semàntics

REFLEXIÓ I ESTUDI DE LA LLENGUA

Lèxic :

- Barbarismes i estrangerismes
- Refranys i frases fetes
- Sinonímia, antonímia i polisèmia
- La derivació: la família lèxica
- La composició. Ús del guionet

- Paraules comodí. Onomatopeies.
- Sentit propi i sentit figurat
- Paraules amb guionet: compostes, numerals i onomatopeies.
- Metàfora.
- Sigles i abreviatures.

Ortografia:

- Normes d'accentuació. L'accentuació diacrítica.
- Diftongs i hiats. Accentuació de paraules amb diftongs i hiats. La dièresi.
- L'apostrofació.
- Els dígrafs.
- Punt, coma i punt i coma.
- Dos punts, punts suspensius, cometes i parèntesis.

Gramàtica:

- Text, paràgraf i oració.
- El nom: gènere i nombre. Classes de nom.
- Els determinants: classes i funcions.
- Els graus de l'adjectiu.
- Pronoms personals tòpics i febles
- Conjugacions verbals. Verbs regulars i irregulars
- Formes no personals. Formes simples, compostes i perifràstiques.
- L'adverbi.
- La preposició i la conjunció.
- L'oració: subjecte i predicat. El grup del predicat. CD i el CI. El complement circumstancial.
- Classes d'oracions. Interjeccions.
- Llenguatge i llengua

Ortografia:

- L'alfabet
- Apòstrof i contracció
- Els dígrafs i la separació de síl·labes
- Els diftongs i els hiats
- La dièresi
- Accentuació. L'accent diacrític.
- El guionet. Els numerals.
- Les consonants: g, j tg. tj, x, tx, ig, b, v, s, ss, z, ç, c, p/b, d/t, c/g. ; m,n,mp ; l,l.l ; x,ix ; la essa sorda, la essa sonora

Morfosintaxi:

- Les categories gramaticals.
- L'oració. Subjecte i predicat.
- Sintagma Nominal i Sintagma Verbal.
- El substantiu. Gènere i nombre
- Els determinants.
- L'adjectiu.
- La conjugació verbal (present, passat, futur i condicional d'indicatiu)
- Pronoms febles

TECNiques D' ESTUDI

- L'ús de l'agenda.
- Actitud i normes de classe:
- Tècniques per subratllar un text.:
- Passos per construir un mapa conceptual.
- Com organitzar el treball de classe.
- Normes per la presentació de treballs.
- Normes per preparar un examen:
  - abans
  - durant
  - després
- Com realitzar una explicació, passos:
- Elaboració de resums , passos :
- Horari dedicat a l'estudi.

LITERATURA

- La literatura com a instrument de transmissió, creació i enriquiment cultural.
- La literatura com a estètica. Vers i prosa. Textos realistes i textos fantàstics.
- Tipologia textual: textos narratius, poètics (vers, estrofa i rima), descriptius, teatrals (diàlegs, acotacions), expositius.
- Tradició oral: embarbussaments, endevinalles, frases fetes, dites i refranys.
- Estructura de diferents tipus de textos (per exemple, del relat: plantejament, nus i desenllaç).
- Els textos literaris: formes i anàlisi d'alguns recursos literaris.
- La biblioteca: organització, funcionament i ús.

TECNiques D' ESTUDI

- L'ús de l'agenda.
- Actitud i normes de classe:
- Tècniques per subratllar un text.:
- Passos per construir un mapa conceptual.
- Com organitzar el treball de classe.
- Normes per la presentació de treballs.
- Normes per preparar un examen:
  - abans
  - durant
  - després
- Com realitzar una explicació, passos:
- Elaboració de resums , passos :
- Horari dedicat a l'estudi.

LITERATURA

- El diari personal
- La descripció: la novel·la juvenil
- El text dialògic
- Els diàlegs en la narració
- La rondalla
- Anunci de compravenda
- Còmic, teatre, acudits.
- Els contes infantils
- La poesia
- El teatre.

IMPLICACIONS I CONCLUSIONS		
PER ETAPA DE PRIMÀRIA	COMUNS	PER ETAPA D' ESO
<p>El debat. Dramatitzem un diàleg. Fem ritmes. Noticiari radiofònic. Comentem i recitem poemes. El text: tipus de text. Coherència i cohesió en el text Els titulars de notícia. El peu de foto. Redacció de peus de foto d'imatges donades. Cartes al director. Redacció de textos amb opinions coherents. La notícia. La publicitat. Redacció de textos publicitaris amb la intenció de convèncer d'alguna cosa. Les normes. Textos expositius. Ressenya d'un llibre. Expressió de sentiments. Característiques formals dels poemes. Anàlisi dels poemes El reportatge. Cal·ligrames.</p>	<p>Els textos narratius La conversa. Els diàlegs La descripció: persones, objectes, llocs, viatges Diàlegs i escenes.</p> <p>LÈXIC :</p> <p>Barbarismes i estrangerismes Refrans i frases fetes Sinonímia, antonímia i polisèmia La derivació: la família lèxica La composició. Ús del guionet</p> <p>Vocabulari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Tipus de diccionari. ☐ Diminutius i augmentatius. ☐ Camps semàntics ☐ Paraules comodí. Onomatopeies. ☐ Metàfora. ☐ Sigles i abreviatures. 	<p>La comunicació. Elements de la comunicació. El còmic</p>

	<p>ORTOGRAFIA:</p> <p>Normes d'accentuació Diftongs i hiats. Punt, coma i punt i coma. Dos punts, punts suspensius, cometes i parèntesis. L'alfabet El guionet. Els numerals. Apòstrof i contracció Els dígrafs i la separació de síl·labes Els diftongs i els hiats La dièresi Accentuació. L'accent diacrític. Les consonants: g, j tg. tj, x, tx, ig, b, v, s, ss, z, ç, c, p/b, d/t, c/g. ; m,n,mp ; l,l.l ; x,ix ; la essa sorda, la essa sonora</p> <p>MORFOSINTAXI:</p> <p>Les categories gramaticals. L'oració. Subjecte i predicat. Sintagma Nominal i Sintagma Verbal. El substantiu. Gènere i nombre Els determinants. L' adjectiu. La conjugació verbal (present, passat, futur i condicional d'indicatiu)</p>	
--	--	--

	Pronoms febles Text, paràgraf i oració. Classes d'oracions. Interjeccions. Llenguatge i llengua.	
--	---	--

MATRIU DE COORDINACIÓ RECURSOS DIDÀCTICS 6È DE PRIMÀRIA I 1R D'ESO.		
ÀREA DE LLENGUA VALENCIANA.		
SISÉ DE PRIMÀRIA		PRIMER D'ESO
<u>Obri la porta</u> .Sisé de primària.Editorial Anaya.	LLIBRE DE TEXT	<u>Valencià: Llengua i literatura</u> 1r ESO.Editorial Bromera. Projecte Ona.
Fitxes complementàries. Material complementari visual. Per afavorir l'estudi i consolidació de la comprensió lectora es podrà demanar als alumnes: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Realització d'exercicis en casa. ☐ Confecció de resums de lectures realitzades , així com resums d'unitats didàctiques. 	RECURSOS DIDÀCTICS COMPLEMENTARIS	Fitxes complementàries. Material complementari visual. Per afavorir l'estudi i consolidació de la comprensió lectora es podrà demanar als alumnes: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Realització d'exercicis en casa. ☐ Confecció de resums de lectures realitzades , així com resums d'unitats didàctiques.
Biblioteca d'aula.	LECTURA DE TEXTOS REALITZATS PER ELS ALUMNES	Tres lectures al llarg del curs acadèmic una per avaluació , obligatòries i avaluables cadascuna d'elles.

	PROGRAMES INFORMÀTICS	
Diferents agrupacions dins de l'aula segons els continguts treballats i activitats realitzades.	EXPERIÈNCIES REALITZADES D'INNOVACIÓ EDUCATIVA I/O AGRUPACIÓ D'ALUMNES.	Agrupació flexible amb grups desdoblats amb alumnes amb n.e.e. Són avaluats per l'altre docent .Segons prova avaluativa inicial.

6É EP: PROCEDIMENTS I CRITERIS D' AVALUACIÓ	1R ESO: PROCEDIMENTS I CRITERIS D' AVALUACIÓ
<p>CRITERIS D' AVALUACIÓ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obté informació concreta i rellevant sobre esdeveniments o fenòmens prèviament delimitats a partir de la consulta de diversos documents. - Identifica i localitza els principals òrgans implicats en el desenvolupament de les funcions vitals del cos humà, i estableix relacions entre aquestes i determinats hàbits alimentaris, d'higiene i de salut. - Identifica i practica els hàbits d'alimentació, postura, higiene i descans més adequats per afavorir la salut. - Aplica criteris que permeten identificar, comparar i classificar les diferents classes d'animals i de plantes. - Identifica i descriu els principals usos dels recursos naturals, assenyalant els avantatges i els inconvenients. - Formula conjectures per explicar les relacions entre alguns factors del medi físic i algunes característiques dels éssers vius. - Aborda problemes senzills, extrets de l'entorn immediat, arplegant 	<p>CRITERIS D' AVALUACIÓ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Copsar les idees essencials i les intencions de textos orals de diferents tipus i de diferent nivell de formalització, i reproduir-ne el contingut en textos orals o escrits. 2. Utilitzar el valencià i el castellà per a expressar-se oralment i per escrit. 3. Participar en situacions de comunicació, respectant les normes de la comunicació 4. Valorar el valencià com a vehicle de comunicació i usar-lo progressivament en situacions formals i informals 5. Fer ús de la mediació per a assegurar l'èxit de la comunicació oral i escrita 6. Reconèixer i ser capaç d'utilitzar els diferents tipus de textos i les seues estructures formals.

informació de diverses fonts (enquestes, qüestionaris, imatges, documents, etc.), elabora la informació arrellegada (taules, gràfics, resums, etc.), extrau conclusions i formula solucions possibles.

- Identifica i descriu els elements principals que configuren el paisatge de la Comunitat Valenciana, de l'Estat espanyol i d'Europa.
- Recopila informació sobre les característiques observables i regulars de la Comunitat Valenciana i d'Espanya, seguint criteris i pautes d'observació sistemàtica.
- Utilitza convenientment les nocions espacials per reconèixer i representar en plans i mapes els llocs i objectes més significatius de la Comunitat Valenciana i d'Espanya.
- Coneix les característiques més importants dels grups socials als quals pertany per establir-hi semblances i diferències i classificar-los.
- Descriu les relacions de necessitat i complementarietat entre els distints treballs de la Comunitat Valenciana i d'Espanya.
- Identifica i classifica les principals activitats econòmiques de l'entorn i les associa als sectors de producció i a algunes característiques del medi natural.
- Ordena temporalment els fets històrics més rellevants esdevinguts a la Comunitat Valenciana i a Espanya, referits a l'evolució política i social.

7. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes d'ús lingüístic per solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits.
8. Reconèixer el propòsit i la idea general en textos orals d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat i de l'àmbit acadèmic
9. Realitzar oralment narracions d'experiències viscudes de manera ordenada, clara i ben estructurada, a partir d'un pla o guió previ.
10. Sintetitzar oralment el sentit global de textos escrits expositius, identificant-ne les intencions; diferenciar les idees principals i les secundàries
11. Integrar informacions procedents de diferents textos sobre un tema, a fi d'elaborar un text de síntesi .
12. Extraure informacions concretes i identificar el propòsit en textos escrits d'àmbits socials pròxims a l'experiència de l'alumnat.
13. Narrar, exposar i resumir en suport paper i digital
14. Conèixer la diversitat lingüística d'Europa, la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya i de la Comunitat Valenciana
15. Identificar els trets lingüístics propis dels distints usos geogràfics, socials i estilístics de la llengua.
16. Conèixer i utilitzar les normes lingüístiques, amb una atenció especial a les ortogràfiques.
17. Iniciar el coneixement d'una terminologia lingüística bàsica en les activitats de reflexió sobre el seu ús
18. Conèixer i comprendre les formes i els gèneres principals de la tradició literària.

19. Exposar una opinió sobre la lectura personal d'una obra completa adequada a l'edat, reconeixent-ne el gènere i l'estructura global
20. Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, considerant els temes i motius de la tradició
21. Compondre textos, en suport paper i digital
22. Incorporar la lectura i l'escriptura com a mitjans d'enriquiment personal
23. Aprendre i utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: recerca, elaboració i presentació, amb l'ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies.
24. Identificar en textos orals i escrits imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació .

PROCEDIMENTS D' AVALUACIÓ

Per a poder avaluar correctament el procés d'aprenentatge de l'alumnat, cal diversificar els instruments avaluatius; des d'aquesta perspectiva, qualsevol activitat de classe pot ser útil per a obtenir informació. L'enregistrament de totes les dades ens permetrà ser objectius i coherents amb els criteris establerts.

Instruments:

- Interpel·lació directa a l'aula: enquestes, qüestionaris i posades en comú.
- Observació sistemàtica a l'aula: intervencions a classe, realització de les tasques i realització del quadern.

PROCEDIMENTS D' AVALUACIÓ

Considerem que una de les finalitats de l'Educació Primària és l'adquisició de les habilitats culturals bàsiques relatives a l'expressió i comprensió oral i a la lectura. És per això que treballem aquesta en totes les àrees, tenint en compte, a més a més, la comprensió lectora i l'expressió oral.

Realitzem treballs amb textos motivadors i adequats al nivell dels lectors (conte, teatre, poesia,...). Les tasques principals són la identificació de l'estructura dels diferents textos, les idees principals i secundàries, el sentit dels distints paràgrafs i les relacions que entre ells s'estableixen.

Criteris:

- Grau de maduració del procés lector.
- Elecció de temes atractius i interessants per als alumnes.
- Augment de la dificultat dels textos al llarg del curs.
- Variats pel que fa als continguts i al gènere literari.
- Elecció del tipus de lletra adequada als distints nivells.
- Il·lustracions atractives i motivadores.

Donem especial importància a la lectura en veu alta en la comprensió lectora, ja que, a través d'ella, s'estimula la recreació de sentiments i de sensacions, alhora que serveix com a vehicle d'idees. L'automatització d'una bona entonació, una pronunciació correcta i una velocitat lectora adequada són imprescindibles perquè el lector pugui consolidar la comprensió lectora.

- Exposar, narra, argumenta, oralment i per escrit de forma correcta, coherent i apropiada, tot expressant clarament les idees principals, seguint un ordre lògic, i tenint cura de l'articulació o l'ortografia, el vocabulari, les concordances i les fórmules d'inici i final.
- Emet missatges orals o escrits basant-se en un guió prèviament establert i valora l'adequació del resultat a l'objectiu inicial.
- Escric de manera correcta i coherent diferents tipus de textos, emprant els procediments adequats per estructurar el text (nexes, signes de puntuació, etc.).
- Participa en situacions de comunicació relacionades amb l'activitat escolar (diàlegs, col·loquis, entrevistes, etc.), respecta les normes que faciliten l'intercanvi, adequa l'expressió a la intencionalitat i al context, i valora allò que es diu amb una certa actitud crítica.
- Transmet i demana informació (en exposicions, argumentacions, col·loquis, etc.).
- Identifica i resumix els elements essencials en textos escrits literaris o no literaris (personatges, ambients, arguments, diàlegs,

- Lectures (preceptives i voluntàries).
- Proves objectives específiques (orals i escrites).
- Elaboració de resums i esquemes.
- Treballs optatius de recerca i aprofundiment.
- Exposicions orals.
- L'autoavaluació i la coavaluació: la informació que l'aprenent mateix ens proporciona sobre el seu treball i la percepció que en té de l'ensenyant i dels seus companys/es.
- Cal incidir en la lectura comprensiva de textos, així com l'expressió oral i escrita.
- Construcció de frases. Relats i narracions breus.

descripcions, narracions, etc.).

- Utilitza diferents estratègies per a la comprensió de discursos orals i textos escrits, i per a la resolució de dubtes (preguntar, avançar i retrocedir, consultar el diccionari, etc.).
- Identifica les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana i valora positivament el fenomen del contacte de llengües com un mitjà d'enriquiment de la societat en general.
  - Identifica i corregeix fenòmens lingüístics que es manifesten de manera diversa en valencià i en castellà.
  - Rebutja qualsevol tipus de prejudici personal o social que signifiqui una falta de valoració del fet enriquidor de la diversitat lingüística.
  - Utilitza indistintament les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana en situacions formals i informals.
  - Interpreta i transmet missatges que combinen codis verbals i no verbals (moviment corporal, gràfic, musical, etc.), en narracions orals i escrites.
  - Analitza alguns elements formals no exclusivament lingüístics: tipografia, colors, etc.
  - Manifesta interès per conèixer la funció dels missatges en els mitjans de comunicació social.
    - Utilitza de forma habitual la lectura amb finalitats diferents: diversió, plaer, informació, resolució de problemes, enriquiment cultural, etc.
    - Expressa les seues opinions sobre els textos llegits i manifesta els gustos personals.
    - Utilitza la biblioteca escolar per satisfer diferents necessitats.
    - Contruïx missatges orals i escrits de manera personal i creativa.
    - Reconeix algunes estructures gramaticals i recursos literaris.
    - Reflexiona sobre els usos inacceptables de la llengua com a

<p>vehicle de prejudicis classites, racistes, etc., després de l'audició o lectura de textos publicitaris, còmics, contes, narracions, comentari de pel·lícules, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evita expressions racistes, classistes, sexistes. - Regula el treball per mitjà el llenguatge oral i escrit, realitza plans de treball, esquemes, resums, notes recordatòries, etc. 															
<p>TEMPORALITZACIÓ</p> <p>La temporalització de les unitats en sisé de primària és quinzenal , cada unitat adequa una sèrie de sessions dedicades a un apartat diferenciat de la llengua, els continguts sempre giren al voltant d'una lectura relacionada.</p>	<p>TEMPORALITZACIÓ</p> <p>La temporalització s'adequarà al nombre d'unitats del currículum per al curs acadèmic.</p>														
<p>PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT EN EL PROCÉS D' AVALUACIÓ</p> <p>Activitats en classe.....</p> <p>Treball en casa.....</p> <p>Lectura de biblioteca d'aula.....</p> <p>Exposició de treballs.....</p> <p>Expressió oral i escrita.....</p> <p>Actitud dins l'aula.....</p> <p>Examen de cada unitat.....</p> <p>Els percentatges en sisé no són tan rígids com poden donar-se en ESO , tenim en compte els canvis positius de l'alumnat al llarg del curs escolar , així com l'actitud i treball en general.</p>	<p>PARTICIPACIÓ DE L'ALUMANT EN EL PROCÉS D' AVALUACIÓ</p> <p>L'avaluació contínua i individualitzada pressuposa l'observació sistemàtica dels processos d'interacció que s'esdevenen a l'aula i la voluntat d'afinar l'adequació de les programacions i de les metodologies a les necessitats dels alumnes. Els criteris d'avaluació es refereixen als tres tipus de continguts: conceptuals, procedimentals i actitudinals i es concreten així:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">1r, 2n, 3r i 4t ESO</td> <td style="width: 40%; text-align: right;">ACIS</td> </tr> <tr> <td>Exàmens de continguts .. 50% .....</td> <td style="text-align: right;">30%</td> </tr> <tr> <td>Examen del llibre de lectura 20% .....</td> <td style="text-align: right;">10 %</td> </tr> <tr> <td>Activitats..... 10% .....</td> <td style="text-align: right;">20%</td> </tr> <tr> <td>Expressió oral... .. 10% .....</td> <td style="text-align: right;">10%</td> </tr> <tr> <td>Actitud .....</td> <td style="text-align: right;">10% .....</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">30%</td> </tr> </table> <p>Els exàmens són per avaluacions; no hi ha exàmens d'unitat a unitat.</p>	1r, 2n, 3r i 4t ESO	ACIS	Exàmens de continguts .. 50%	30%	Examen del llibre de lectura 20%	10 %	Activitats..... 10%	20%	Expressió oral... .. 10%	10%	Actitud	10%		30%
1r, 2n, 3r i 4t ESO	ACIS														
Exàmens de continguts .. 50%	30%														
Examen del llibre de lectura 20%	10 %														
Activitats..... 10%	20%														
Expressió oral... .. 10%	10%														
Actitud	10%														
	30%														

- **ANEX II**

Prova D'Avaluació Final d'Educació Primària

Valencià: Llengua i literatura

4.3.- COORDINACIÓ CURRICULAR: MATEMÀTIQUES

MATRIU DE COORDINACIÓ DE CONTINGUTS D'ENSENYAMENT I APRENTATGE
ÀREA CURRICULAR: MATEMÀTIQUES
6é D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA - 1r D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

6é EP: COMPETÈNCIA MATEMÀTICA	1r ESO: COMPETÈNCIA MATEMÀTICA
<ul style="list-style-type: none"> - Pensar matemàticament. Construir coneixements matemàtics a partir de situacions on tinguen sentit, experimentar, intuir, relacionar conceptes i realitzar abstraccions. - Raonar matemàticament. Realitzar induccions i deduccions, particularitzar i generalitzar; argumentar les decisions preses, així com l'elecció dels processos seguits i de les tècniques utilitzades. - Plantejar-se i resoldre problemes. Llegir i entendre l'enunciat, generar preguntes relacionades amb una situació-problema, planificar i desenvolupar estratègies de resolució i verificar la validesa de les solucions. - Obtenir, interpretar i generar informació amb contingut matemàtic. - Utilitzar les tècniques matemàtiques bàsiques (per comptar, operar, mesurar, situar-se a l'espai i organitzar i analitzar dades) i els instruments (calculadores i TIC, de dibuix i de mesura) per a fer matemàtiques. - Interpretar i representar a través de paraules, dibuixos, símbols, nombres i materials, expressions, processos i resultats matemàtics. - Comunicar el treball i els descobriments als altres, tant oralment com per escrit, utilitzant de manera progressiva el llenguatge matemàtic. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pensar matemàticament. Construir coneixements matemàtics a partir de situacions on tinguen sentit, experimentar, intuir, formular, comprovar i modificar conjectures, relacionar conceptes i realitzar abstraccions. - Raonar matemàticament. Realitzar induccions i deduccions, particularitzar i generalitzar, reconèixer conceptes matemàtics en situacions concretes; argumentar les decisions preses, així com l'elecció dels processos seguits i de les tècniques utilitzades. - Plantejar-se i resoldre problemes. Llegir i entendre l'enunciat, generar preguntes relacionades amb una situació-problema, plantejar i resoldre problemes anàlegs, planificar i desenvolupar estratègies de resolució, verificar la validesa de les solucions, cercar altres resolucions, canviar les condicions del problema, sintetitzar els resultats i mètodes emprats, i estendre el problema, recollint els resultats que poden ser útils en situacions posteriors. - Obtenir, interpretar i generar informació amb contingut matemàtic. - Utilitzar les tècniques matemàtiques bàsiques (per comptar, operar,

	<p>mesurar, situar-se a l'espai i organitzar i analitzar dades) i els instruments (calculadores i recursos TIC, de dibuix i de mesura) per a fer matemàtiques.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interpretar i representar (a través de paraules, gràfics, símbols, nombres i materials) expressions, processos i resultats matemàtics. - Comunicar als altres el treball i els descobriments realitzats, tant oralment com per escrit, utilitzant el llenguatge matemàtic.
6é EP: CONTINGUTS BÀSICS	1r ESO: CONTINGUTS BÀSICS
<p>Processos i actituds comuns a tots els continguts</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organització del pensament matemàtic propi. - Comunicació del pensament matemàtic propi (mitjançant explicacions orals, gràfiques i escrites) a companys i professors, i contrast amb el dels altres. - Connexions entre els diferents blocs de matemàtiques i amb les altres àrees. 	<p>Processos i actituds comuns a tots els continguts</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organització del pensament matemàtic propi. - Confiança en les capacitats pròpies per afrontar situacions problemàtiques, copsant les relacions matemàtiques i utilitzant-les per a prendre decisions. - Perseverança i flexibilitat en la cerca de solucions als problemes i en la millora de les proposades. - Comunicació del pensament matemàtic propi a companys i professors i contrast amb el dels altres. - Connexions entre els diferents blocs de matemàtiques i amb altres matèries.
<p><u>1. Nombres naturals</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sistema de numeració decimal: lectura i escriptura de nombres. - Composició i descomposició de nombres de fins a huit xifres segons l'ordre d'unitats i el valor de posició. 	<p><u>1. Nombres naturals. Divisibilitat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nombres naturals. - Sistema de numeració decimal: lectura i escriptura, valor posicional. - Operacions combinades amb nombres naturals.

<ul style="list-style-type: none"> - Els milions. - Comparació i ordenació de nombres naturals. - Arrodoniment i aproximacions. - La numeració romana: lectura i escriptura de nombres. - Operacions amb nombres naturals: suma, resta, multiplicació i divisió. Propietats i pràctica. - Utilització del parèntesi i la jerarquia de les operacions combinades per a la realització de càlculs. <p><u>Divisibilitat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obtenció dels múltiples d'un nombre. - Obtenció dels múltiples comuns a dos nombres. - Càlcul del mínim comú múltiple de nombres molt senzills. - Obtenció dels divisors d'un nombre. Divisors comuns de diversos nombres. - Nombres primers i nombres compostos. - Criteris de divisibilitat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Múltiples i divisors d'un nombre. - Càlcul dels divisors d'un nombre. - Criteris de divisibilitat. - Nombres primers i compostos. - Descomposició en factors primers. - Màxim comú divisor i mínim comú múltiple de diversos nombres.
<p><u>2. Nombres enters</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Els nombres positius i els nombres negatius. - Representació en la recta numèrica. - Ordenació i comparació de nombres enters. - Suma de nombres enters del mateix i de distint signe. 	<p><u>2. Nombres enters</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Necessitat i utilitat dels nombres enters. - Representació en la recta. Valor absolut. - Ordenació dels nombres enters. - Suma de nombres enters. - Oposat d'un nombre enter. - Resta de nombres enters. - Multiplicació de nombres enters. - Divisió exacta de nombres enters. - Operacions combinades amb enters.

<p><u>3. Potències i arrels quadrades exactes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Expressió de productes de factors iguals en forma de potència. - Expressió de potències en forma de producte de factors iguals. - Identificació dels termes d'una potència. - Lectura i escriptura de potències. - Composició i descomposició de nombres en forma polinòmica mitjançant potències de base deu. - Identificació de l'arrel quadrada com a operació inversa a la potència d'exponent dos. - Quadrats perfectes i arrels quadrades exactes. 	<p><u>3. Potències i arrels quadrades</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Potències d'exponent natural. - Potència d'un producte i d'un quocient. - Producte de potències de la mateixa base. - Quocient de potències de la mateixa base. - Potència d'una potència. - Quadrats perfectes i arrel quadrada exacta.
<p><u>4. Fraccions</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - La fracció com a part d'un tot: càlcul de la fracció d'una quantitat. - La fracció com a quocient de dos nombres: càlcul del valor decimal d'una fracció. - Expressió de nombres decimals exactes per mitjà d'una fracció decimal. - Identificació de fraccions equivalents. - Obtenció de fraccions equivalents ampliant-les o simplificant-les. - Comparació i ordenació de fraccions que no tenen termes iguals. - Reducció de fraccions a comú denominador (en casos senzills). - Suma i resta d'un nombre enter i una fracció. - Suma i resta de fraccions amb diferent denominador. - Multiplicació de fraccions: multiplicació d'una fracció per un nombre enter i multiplicació de dues o més fraccions. - Divisió de fraccions: divisió de dues fraccions i divisió d'un nombre enter i una fracció. 	<p><u>4. Fraccions</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Fraccions per expressar parts. - Fraccions equivalents. - Simplificació de fraccions. - Reducció de fraccions a comú denominador i al mínim comú denominador. - Comparació de fraccions. - Suma i resta de fraccions. - Multiplicació i divisió de fraccions.

5. Nombres decimals

- Ordres d'unitats decimals.
- Lectura i escriptura de nombres d'una, de dues i de tres xifres decimals.
- Fraccions i decimals.
- Representació en la recta numèrica de nombres decimals amb una xifra decimal.
- Comparació de nombres decimals.
- Suma i resta de nombres decimals.
- Multiplicació de dos decimals.
- Multiplicació i divisió de decimals per la unitat seguida de zeros.
- Divisió d'un decimal entre un enter.
- Divisió de dos decimals. Aproximació del quocient fins a les centèsimes.

5. Nombres decimals

- Xifres decimals.
- Fraccions i decimals.
- Ordenació de decimals i fraccions.
- Representació en la recta numèrica de nombres decimals com a màxim amb tres xifres decimals.
- Suma i resta de nombres decimals.
- Multiplicació i divisió per potències de 10.
- Multiplicació i divisió de nombres decimals.

7. Sistemes de mesura

- Diferència entre longitud i superfície.
- Conceptes d'unitats de mesura de longitud i de superfície.
- Perímetre i àrea.
- Identificació i utilització de les unitats més usuals de mesura de longitud i de superfície en la vida diària.
- Equivalències entre múltiples i submúltiples de les unitats de longitud i superfície.
- Expressions de les mesures de longitud i superfície de forma complexa i incomplexa.
- Realització de senzilles operacions se sumar i restar amb unitats de longitud.

7. Sistemes de mesura

- Magnituds i quantitats.
- Unitats de mesura.
- Unitats de longitud: el metre.
- Unitats de superfície: el metre quadrat.
- Unitats de volum: el metre cúbic.
- Unitats de capacitat i de massa.
- Relació entre unitats de volum i capacitat.

<p><u>8. Magnituds proporcionals. Percentatges</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Distinció entre les magnituds directament proporcionals i les que no ho són. - Càlcul de les dades que falten en una taula de proporcionalitat directa. - Problemes de proporcionalitat: resolució per reducció a la unitat i utilització de la regla de tres. - Associació de cada percentatge a una fracció, i viceversa (casos senzills). - Càlcul del percentatge d'una quantitat donada. - Càlcul del 10 %, del 25 % del 50 %, etc. 	<p><u>8. Magnituds proporcionals. Percentatges</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Raó i proporció numèrica. - Magnituds directament proporcionals. - Regla de tres simple directa. - Percentatge o tant per cent. - Càlcul amb percentatges. - Problemes amb percentatges.
<p><u>11. Formes geomètriques</u></p> <p><u>Angles: classes i mesura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mesurament i construcció, utilitzant el transportador, d'un angle donat. - Classificació d'angles. - Sistema sexagesimal: el grau, el minut i el segon. - Equivalències entre graus, minuts i segons. - Suma d'angles de forma gràfica i numèrica. - Resta d'angles de forma gràfica i numèrica. 	<p><u>11. Formes geomètriques</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Punts i rectes. - Angles. Angles iguals. - Circumferència i cercle. - Posicions d'una recta i una circumferència. - Posicions de dues circumferències. - Mediatriu d'un segment. - Bisectriu d'un angle. - Angles centrals. Angles inscrits.
<p><u>12. Figures planes i 13. Longituds i àrees</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Perímetre i àrea. - Relacions dels paral·lelograms i dels triangles amb el rectangle (descomposició i recomposició). 	<p><u>12. Figures planes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Polígons. Triangles i quadrilàters. - Suma dels angles d'un polígon. - Criteris d'igualtat de triangles.

<ul style="list-style-type: none"> - Càlcul de les àrees de paral·lelograms i triangles prèvia transformació en rectangles. - Càlcul de les àrees de paral·lelograms, triangles, polígons regulars i cercles mitjançant les fórmules. - Càlcul de la longitud de la circumferència i àrea del cercle. - Resolució de problemes relacionats amb la mesura d'àrees i de perímetres. <p><u>Cossos geomètrics: volum</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Els poliedres: classes i elements. - Cossos de revolució: classes i elements. - Unitats de mesura de volum del Sistema Mètric Decimal (m^3, dm^3, cm^3). Equivalències. - Relació entre unitats de volum i capacitat. 	<ul style="list-style-type: none"> - Altures d'un triangle. <p><u>13. Longituds i àrees</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Perímetre de figures planes. - Mesures indirectes. - Càlcul de distàncies. - Concepte d'àrea d'una superfície. - Àrea del rectangle i del quadrat. - Àrea del paral·lelogram i del triangle. - Àrea del trapezi i de polígons. - Longituds de circumferències i regulars. - Àrea del cercle i de les figures circulars.
<p><u>10. Estadística i gràfics estadístics</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Variables estadístiques: qualitatives i quantitatives. - Instruments per al registre i ordenació de dades. Taules de freqüències absoluta i relativa. - Lectura i interpretació de fenòmens representats de forma gràfica. - Representació gràfica de dades: diagrama de barres i diagrama de sectors. 	<p><u>10. Estadística i gràfics estadístics</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Freqüències: absoluta i relativa. - Diagrama de barres - Diagrama de sectors.
<p><u>Atzar i probabilitat</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diferenciació d'experiències aleatòries i no aleatòries. - Concepte de succés. Classificació d'un succés com a segur, possible i impossible. - Obtenció del conjunt dels resultats favorables a un succés. - Expressió de la probabilitat d'un succés mitjançant una fracció. 	<p><u>9. Funcions</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Coordenades en el pla. - Relacions funcionals donades per taules. - Relacions funcionals donades per gràfiques. - Concepte de funció. - Representació gràfica d'una funció.

<p>Continguts transversals o processos específics a desenvolupar: Atenent als tres vessants de les matemàtiques (formatives per elles mateixes, aplicables en contextos reals i instrumentals per a altres àrees), cal que en tots els blocs es desenvolupen els quatre processos següents:</p> <p>- La resolució de problemes, com a nucli del treball de matemàtiques, ja que facilita la construcció de nous coneixements, la transferència de conceptes, el desenvolupament d'estratègies de resolució i l'anàlisi del procés de resolució. Cal tenir en compte que els problemes, a més d'aplicar el coneixement adquirit en altres contextos, han de possibilitar la construcció del coneixement matemàtic i mostrar-ne la utilitat.</p> <p>En la resolució d'un problema es requerirà i s'utilitzaran moltes de les capacitats bàsiques: llegir comprensivament, reflexionar, assenyalar allò important i allò secundari, establir-hi un pla de treball que es va revisant durant la resolució, estimar possibles solucions, modificar-ne el pla si és necessari, comprovar la solució si s'ha trobat, reflexionar si la solució té sentit en el context del problema, comunicació dels resultats, realització de diferents estratègies però amb el mateix procediment, entre altres.</p> <p>En la resolució de problemes cal seguir una sèrie de passos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lectura i comprensió del problema. 2. Representació gràfica o dibuix, si és possible. 3. Estratègia a seguir, dividida, a la vegada, en tres passos. <ul style="list-style-type: none"> A. Què sabem? 	<p>Continguts transversals o processos específics a desenvolupar: Atenent als tres vessants de les matemàtiques (formatives per elles mateixes, aplicables en contextos reals i instrumentals per a altres àrees), cal que en tots els blocs es desenvolupen els quatre processos següents:</p> <p>- La resolució de problemes, com a nucli del treball de matemàtiques, ja que facilita la construcció de nous coneixements, la transferència de conceptes, el desenvolupament d'estratègies de resolució i l'anàlisi del procés de resolució. Cal tenir en compte que els problemes, a més d'aplicar el coneixement adquirit en altres contextos, han de possibilitar la construcció del coneixement matemàtic i mostrar-ne la seva utilitat.</p> <p>L'alumne ha d'elaborar i desenvolupar estratègies d'identificació i resolució de problemes en els distints camps de la matemàtica, seguint un raonament lògic, analitzant i valorant els resultats obtinguts. Amb aquest fi, el professor dedicarà una atenció especial al desenvolupament de la solució del problema requerit.</p> <p>Des d'un punt de vista formatiu, la resolució de problemes és capaç d'activar les capacitats bàsiques de l'individu, com són llegir comprensivament, reflexionar, establir un pla de treball, revisar-lo, adaptar-lo, generar hipòtesi, verificar l'àmbit de validesa de la solució, etc. També s'introdueixen en este bloc la capacitat d'expressar verbalment els processos que se segueixen i la confiança en les pròpies capacitats per a interpretar, valorar i prendre decisions sobre situacions que inclouen suport matemàtic.</p>
<p>} Dades i preguntes.</p>	

<p>Què ens pregunten? B. Què devem fer per respondre? → <u>Plantejament i resolució</u>. C. <u>Solució</u>.</p> <p>- El raonament i la prova, com a formes de desenvolupar coneixements, fer-se preguntes i tractar de respondre-les, formular conjectures i argumentar la seua validesa o refutar-la, donar raons a les respostes, i reconèixer l'existència de diferents camins per arribar a una resultat determinat.</p> <p>- La comunicació i la representació de la informació, de les idees i dels processos seguits, que suposa l'organització i estructuració del coneixement per tal de donar-li ordre i coherència i afavorir el contrast amb altres formes de fer dels companys i companyes de classe. Cal potenciar l'ús de diferents formes de representació per comunicar allò que es vol expressar, a partir de la verbalització i, de manera progressiva, del llenguatge simbòlic. Aquest procés afavoreix la incorporació gradual del llenguatge específic de les matemàtiques i esdevé una eina per a resoldre problemes.</p> <p>- La connexió entre els diferents continguts de les matemàtiques, així com entre aquests i els continguts d'altres àrees, ja que serveix per mostrar la relació entre conceptes de diferents àrees, la qual cosa eixampla la comprensió de les matemàtiques.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Interpretació i ús dels nombres decimals com a expressió de precisió en la mesura de fets i fenòmens naturals. b. Interpretació de nombres grans (potències) dins de l'entorn natural i social. 	<p>Habilitats que s'han d'exigir necessàriament; alguns exemples són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Fases en la resolució de problemes</u>: formulació, elaboració de conjectures, disseny i execució de l'estratègia d'actuació, interpretació dels resultats possibles. • <u>Algunes estratègies d'actuació</u>: simplificació, analogia, particularització, generalització, inducció, anàlisi de les possibilitats. <p>En la resolució de problemes cal seguir una sèrie de passos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lectura i comprensió del problema. 2. Representació gràfica o dibuix, si és possible. 3. Estratègia a seguir, dividida, a la vegada, en tres passos. <ul style="list-style-type: none"> A. Què sabem? } <u>Dades i preguntes</u>. Què ens pregunten? } B. Què devem fer per respondre? → <u>Plantejament i resolució</u>. C. <u>Solució</u>. <p>- El raonament i la prova, com a formes de desenvolupar coneixements, fer-se preguntes i tractar de respondre-les, formular conjectures i argumentar la seua validesa o refutar-la, donar raons a les respostes, i reconèixer l'existència de diferents camins per arribar a un resultat determinat.</p> <p>- La comunicació i la representació de la informació, de les idees i dels processos seguits, que suposa l'organització i estructuració del coneixement per tal de donar-li ordre i coherència i afavorir el contrast amb altres formes de fer dels companys i companyes de classe. Cal potenciar l'ús</p>
---	---

<p>c. Interpretació i ús de gràfics i taules per analitzar canvis en fenòmens del món natural i social.</p> <p>d. Disseny d'experiments, dins de l'àmbit de les naturals, amb control de</p> <p>e. variables.</p> <p>f. Observació i exploració de conceptes i patrons geomètrics en la natura, l'art i les ciències.</p> <p>g. Reconeixement de la congruència i la semblança en el món de l'art, en l'arquitectura i en situacions de la vida diària.</p> <p>h. Interpretació i elaboració de plànols i mapes.</p> <p>i. Disseny d'experiments i activitats de mesura relacionades amb diferents àrees.</p> <p>j. Utilització de les dades numèriques obtingudes en experiments i anàlisi matemàtica posterior.</p> <p>k. Interpretació i construcció de gràfics de situacions del món natural i social (per exemple: meteorologia, població).</p> <p>l. Ús de l'estadística i l'atzar per recolzar la presa de decisions en diferents àrees de la vida (negocis, política, investigació, vida quotidiana) i per poder raonar estadísticament.</p>	<p>de diferents formes de representació per comunicar allò que es vol expressar, a partir de la verbalització fins arribar, de manera progressiva, al llenguatge simbòlic. Aquest procés afavoreix la incorporació gradual del llenguatge específic de les matemàtiques i esdevé una eina per a resoldre problemes.</p> <p>- La connexió entre els diferents continguts de les matemàtiques, així com entre aquests i els continguts d'altres matèries, ja que serveix per mostrar la relació entre conceptes de diferents disciplines, la qual cosa eixampla la comprensió de les matemàtiques.</p> <p><i>Ciències de la naturalesa</i></p> <p>a. Concentració d'una dissolució (%)</p> <p>b. El sistema Sol – Terra – Lluna: moviments i posicions.</p> <p>c. Estudi de les ombres.</p> <p>d. Massa, volum, densitat.</p> <p>e. Unitats i instruments de mesura.</p> <p>f. Lectura i interpretació de mapes del temps atmosfèric.</p> <p><i>Ciències socials</i></p> <p>a. Temperatures i precipitacions. Lectura, interpretació i construcció de</p> <p>b. Climogrames.</p> <p>c. El temps històric: representació gràfica de seqüències temporals.</p> <p>d. Lectura d'escala gràfica i numèrica.</p> <p>e. Lectura, interpretació i construcció de taules estadístiques i de gràfics de línies, de barres i de sectors.</p> <p><i>Música</i></p>
--	--

	<p>Elements de l'harmonia i el ritme.</p> <p><i>Tecnologia</i> Escala i acotació.</p> <p><i>Contextos històrics</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a. Els orígens del sistema de numeració decimal. b. La introducció del zero i els sistemes de numeració posicional. c. La geometria a les antigues civilitzacions (Egipte i Babilònia). d. Les primeres aproximacions del nombre π (Egipte, Xina i Grècia).
6é EP: ASPECTES METODOLÒGICS I DIDÀCTICS	1r ESO: ASPECTES METODOLÒGICS I DIDÀCTICS
<p>Es treballarà en grups o bé individualment, depenent del professor, del tema i dels resultats que es vagen produint.</p> <p>Per afavorir l'estudi diari es podrà demanar als alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La realització d'exercicis de consolidació a casa. - La confecció de resums i la comparació entre els continguts del llibre i allò recollit per ells a classe. - La resposta a les interpel·lacions orals o escrites que, inesperadament, els professors faran als alumnes en relació amb allò que s'estiga tractant en classe. <p>Sempre que siga possible es farà ús de les calculadores, convencionals o gràfiques, i dels ordinadors.</p>	<p>Es treballarà en grups o bé individualment, depenent del professor, del tema i dels resultats que es vagen produint.</p> <p>Per afavorir l'estudi diari es podrà demanar als alumnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La realització d'exercicis de consolidació a casa. - La confecció de resums i la comparació entre els continguts del llibre i allò recollit per ells a classe. - La repetició, a casa, de les preguntes d'una prova que l'alumne no haja respost o no haja respost correctament. - La resposta a les interpel·lacions orals o escrites que, inesperadament, els professors faran als alumnes en relació amb allò que s'estiga tractant en classe. <p>Sempre que siga possible es farà ús de les calculadores, convencionals</p>

L'ensenyança de les Matemàtiques es configurarà de forma cíclica, de manera que coexistisquen continguts coneguts, tractats a manera d'introducció, amb uns altres de nous que refermen i completen els de cursos anteriors, de manera que amplien el seu camp d'aplicació i s'enriquisquen amb noves relacions.

La metodologia haurà d'adaptar-se a cada grup d'alumnat. Es potenciarà l'aprenentatge inductiu a través d'observació i manipulació i es reforçarà, al mateix temps, l'adquisició de destreses bàsiques, esquemes i estratègies personals a l'hora d'enfrontar-se davant d'una situació problemàtica pròxima a l'alumna o alumne, sense perdre de vista la relació amb altres matèries del currículum. Així mateix, es fomentarà l'adquisició d'hàbits de treball propis de les matemàtiques, necessaris per a un desenrotllament autònom de l'aprenentatge de les alumnes i els alumnes, per a propiciar les seues aplicacions en cursos successius i fora de l'aula, així com per a fomentar la curiositat i el respecte cap esta disciplina.

La introducció dels conceptes es realitzarà de forma intuïtiva, buscant de forma gradual el rigor matemàtic i adequant sempre la metodologia utilitzada a la capacitat de formalització de l'alumna i l'alumne.

L'ús de les Matemàtiques servirà per a interpretar i transmetre idees i informació amb precisió i rigor, com un llenguatge amb distints vessants: verbal, gràfica, numèrica i algebraica. Per això, serà important habitar les alumnes i els alumnes a expressar-se de forma oral, per escrit i gràficament en situacions susceptibles de ser tractades matemàticament, per mitjà de l'adquisició i el maneig d'un vocabulari específic i termes matemàtics.

o gràfiques, i dels ordinadors.

L'ensenyança de les Matemàtiques es configurarà de forma cíclica, de manera que en cada curs coexistisquen continguts coneguts, tractats a manera d'introducció, amb uns altres de nous que refermen i completen els de cursos anteriors, de manera que amplien el seu camp d'aplicació i s'enriquisquen amb noves relacions.

La metodologia haurà d'adaptar-se a cada grup d'alumnat. Es potenciarà l'aprenentatge inductiu a través d'observació i manipulació i es reforçarà, al mateix temps, l'adquisició de destreses bàsiques, esquemes i estratègies personals a l'hora d'enfrontar-se davant d'una situació problemàtica pròxima a l'alumna o alumne, sense perdre de vista la relació amb altres matèries del currículum. Així mateix, es fomentarà l'adquisició d'hàbits de treball propis de les matemàtiques, necessaris per a un desenrotllament autònom de l'aprenentatge de les alumnes i els alumnes, per a propiciar les seues aplicacions en cursos successius i fora de l'aula, així com per a fomentar la curiositat i el respecte cap esta disciplina.

La introducció dels conceptes es realitzarà de forma intuïtiva, buscant de forma gradual el rigor matemàtic i adequant sempre la metodologia utilitzada a la capacitat de formalització que al llarg de l'etapa anirà desenrotllant l'alumna i l'alumne.

L'ús de les Matemàtiques servirà per a interpretar i transmetre idees i informació amb precisió i rigor, com un llenguatge amb distints vessants: verbal, gràfica, numèrica i algebraica. Per això, serà important habitar les alumnes i els alumnes a expressar-se de forma oral, per escrit i gràficament en situacions susceptibles de ser tractades

<p>El treball en grup, davant de problemes que estimulen la curiositat i la reflexió de les alumnes i els alumnes, facilitarà el desenvolupament de certs hàbits que els permetran desenvolupar estratègies per a defensar els seus arguments enfront dels de les seues companyes i companys, i comparar diversos criteris per a poder seleccionar la resposta més adequada.</p> <p>Així mateix, es seguirà acuradament el mètode d'estudi de les alumnes i els alumnes, cuidant que estos desenvolupen el grau de confiança en si mateixos necessari per a submergir-se en l'estudi d'esta disciplina.</p>	<p>matemàticament, per mitjà de l'adquisició i el maneig d'un vocabulari específic de notacions i termes matemàtics.</p> <p>El treball en grup, davant de problemes que estimulen la curiositat i la reflexió de les alumnes i els alumnes, facilitarà el desenvolupament de certs hàbits que els permetran desenvolupar estratègies per a defensar els seus arguments enfront dels de les seues companyes i companys, i comparar diversos criteris per a poder seleccionar la resposta més adequada.</p> <p>Així mateix, es seguirà acuradament el mètode d'estudi de les alumnes i els alumnes, cuidant que estos desenvolupen el grau de confiança en si mateixos necessari per a submergir-se en l'estudi d'esta disciplina.</p>
<p>6é EP: PROCEDIMENTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ</p>	<p>1r ESO: PROCEDIMENTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ</p>
<p><u>Criteris d'avaluació</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valorar la quantificació en situacions de la vida real com un aspecte que afavoreix la comparació, l'ordenació i la classificació. 2. Cercar amb criteri les regularitats i canvis que es produeixen en una col·lecció o una seqüència. Fer conjectures i comprovar-les. Establir generalitzacions. Establir criteris consistents de classificació i comprovar-los. 3. Reconèixer i comprendre les situacions-problema. Cercar i utilitzar taules i gràfics (taules de doble entrada, fletxes, diagrames...), xifres i signes adients per representar tot tipus de situacions-problema. Cercar, seleccionar i organitzar les dades necessàries. Estimar una resposta raonable. Desenvolupar estratègies de resolució (analogia, particularització, identificació d'operacions,...). Expressar verbalment el procés de solució i la resposta de forma coherent i clara. Comprovar la 	<p><u>Criteris d'avaluació</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Emprar els nombres enters i racionals per a intercanviar informació. 2. Estimar i calcular el valor d'expressions numèriques senzilles de nombres naturals, enters, fraccions i decimals basades en les quatre operacions elementals i les seues propietats. 3. Emprar adequadament els conceptes de divisibilitat per a resoldre problemes de múltiples i divisors d'un nombre, i distingir nombres primers i compostos. 4. Resoldre problemes relacionats amb la vida quotidiana descrivint verbalment el procés triat i les solucions obtingudes, i utilitzant correctament les operacions, les propietats i la forma de càlcul precisa. 5. Expressar situacions de la vida quotidiana utilitzant formes

<p>validesa de les respostes. Reconèixer la validesa de diferents processos de resolució d'una situació-problema.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Formular problemes a partir de situacions conegudes. Comunicar oralment i per escrit, de forma coherent, clara i precisa, coneixements i processos matemàtics realitzats (càlculs, mesures, construccions geomètriques, resolució de problemes). 5. Interpretar el sistema de numeració decimal. Interpretar i utilitzar els nombres naturals, fraccionaris, decimals (fins els centèsims) i nombres negatius d'acord amb contextos de la vida quotidiana. Reconèixer les relacions entre nombres decimals, fraccionaris i percentatges. 6. Utilitzar el significat de les operacions amb els nombres naturals, fraccionaris i decimals de forma apropiada a cada context. Desenvolupar agilitat en el càlcul exacte i aproximat: realitzar les operacions bàsiques mentalment, mitjançant els algorismes de càlcul escrit i usar les TIC i la calculadora per calcular i cercar propietats dels nombres i operacions. Seleccionar i justificar el càlcul adient a cada situació: mental, escrit, amb mitjans tècnics. 7. Interpretar i realitzar, amb els instruments de dibuix i els recursos TIC adients, representacions espacials (itineraris, plànols, maquetes, mapes) utilitzant referents concrets i generals, de l'entorn quotidià i d'altres àrees. 8. Identificar, reconèixer i descriure amb precisió figures i cossos geomètrics de l'entorn, utilitzant nocions com: perpendicular, paral·lel, simètric... Classificar les figures i els cossos, d'acord amb característiques geomètriques (vèrtexs, costats, angles, cares, arestes, diagonals...) i expressar els criteris i els resultats. 9. Seleccionar de forma adequada a cada situació la unitat, instrument i estratègia de mesura de les magnituds de longitud, massa, capacitat, temps, superfície i amplitud angular, en entorns quotidians i en altres àrees. Realitzar l'estimació prèvia, la mesura, expressant el resultat amb precisió, i comprovar-la. Utilitzar l'equivalència d'unitats d'una magnitud, en situacions on tinga sentit. 10. Interpretar amb llenguatge precís i seleccionar i realitzar, amb els 	<p>senzilles del llenguatge matemàtic, de manera especial el llenguatge algebraic.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Relacionar el percentatge amb la seua raó i amb el seu nombre decimal, i també calcular percentatges de quantitats, problemes amb percentatges i la seua relació amb la regla de tres simple directa. 7. Representar i interpretar una funció mitjançant taules, gràfiques o fórmules, i saber passar de les unes a les altres. 8. Dibuixar i interpretar diagrames de sectors i de barres, amb el corresponent polígon de freqüències. 9. Calcular la mitjana aritmètica (simple i ponderada) i la moda d'un conjunt senzill de dades. 10. Identificar i construir la mediatriu d'un segment i la bisectriu d'un angle, i aplicar les seues propietats a la resolució de problemes. 11. Reconèixer, dibuixar i descriure les figures planes en exercicis i en el seu entorn immediat distingint els seus elements característics, com també figures en l'espai. 12. Estimar i calcular mesures indirectes utilitzant el teorema de Pitàgores. 13. Emprar estratègies de resolució de problemes com ara la reorganització d'informació de partida, la recerca de contraexemples, l'experimentació amb casos particulars, la resolució d'un problema anàleg, però més senzill, o la generalització. <p><u>Procediments d'avaluació</u></p> <ol style="list-style-type: none"> a. L'avaluació dels alumnes es farà tenint en compte el treball fet a classe, el fet a casa al seu moment i la puntuació obtinguda als exàmens efectuats fins a l'avaluació. b. Per valorar el treball diari dels alumnes, es podran corregir les activitats a la pissarra o bé recollir-les per a una correcció individual.
---	---

instruments de dibuix i els recursos TIC adients, els gràfics adequats (taules, histogrames, diagrames de barres, de sectors...) a cada situació sobre un conjunt de dades de fets coneguts de l'entorn i d'altres àrees.

11. Interpretar el valor de la mitjana, la mediana i la moda dins del context. Realitzar estimacions basades en l'experiència sobre els resultats (segur, probable, possible, impossible) de jocs d'atzar. Comprovar-ne els resultats.

Procediments d'avaluació

- a.* L'avaluació dels alumnes es farà tenint en compte el treball fet a classe, el fet a casa al seu moment i la puntuació obtinguda als exàmens efectuats fins a l'avaluació.
- b.* Per valorar el treball diari dels alumnes, es podran corregir les activitats a la pissarra o bé recollir-les per a una correcció individual.
- c.* Tant en els exàmens com en els treballs es valorarà la capacitat de raonament, la correcció dels càlculs i l'adequació de l'expressió escrita. És a dir, en els exercicis no sols es tindrà en compte que el resultat siga el correcte sinó que també es qualificarà el desenvolupament fet, la terminologia emprada i la correcta redacció. No es valoraran les respostes que no s'adaptin al que es demana en cada cas.
- d.* La puntuació de les preguntes de cadascuna de les proves serà el resultat de dividir la qualificació màxima entre la quantitat de preguntes presentades, excepte que s'especifique, per escrit, una valoració diferent en la mateixa prova. En cap cas els errors comesos en una pregunta afectaran la puntuació de la resta.
- e.* Els continguts que apareguen en les proves de cada avaluació seran de entre els recollits en la programació i del temari desenvolupat fins al moment.
- f.* Per a cada avaluació, es tindran en compte els coneixements demostrats en els diferents tipus de proves, la realització i correcció d'activitats en el treball diari i l'actitud mostrada per l'alumne tant a classe com en el

- c.* Tant en els exàmens com en els treballs es valorarà la capacitat de raonament, la correcció dels càlculs i l'adequació de l'expressió escrita. És a dir, en els exercicis no sols es tindrà en compte que el resultat siga el correcte sinó que també es qualificarà el desenvolupament fet, la terminologia emprada i la correcta redacció. No es valoraran les respostes escrites amb llapis ni les que no s'adaptin al que es demana en cada cas.
- d.* Si l'alumne donara diferents respostes sense dir quina és la vàlida o no escollira preguntes quan així s'indique, es corregiran les primeres res-postes que es troben.
- e.* La puntuació de les preguntes de cadascuna de les proves serà el resultat de dividir la qualificació màxima entre la quantitat de preguntes presentades, excepte que s'especifique, per escrit, una valoració diferent en la mateixa prova. En cap cas els errors comesos en una pregunta afectaran la puntuació de la resta. Dins de cada pregunta, el repartiment de la puntuació serà a criteri del professor. Els errors comesos en un apartat sí podran afectar a la puntuació global de la resta d'apartats de la pregunta.
- f.* Els continguts que apareguen en les proves de cada avaluació seran de entre els recollits en la programació i del temari desenvolupat fins al moment.
- g.* Per als alumnes del primer cicle:
  - ⇒ El 60% de la nota de cada alumne correspondrà als coneixements demostrats en els diferents tipus de proves.
  - ⇒ Un 20% correspondrà a la llibreta i el treball diari. S'hi valorarà l'organització d'apunts, exercicis, etc., en la llibreta així com la correcció de les activitats realitzades. Tanmateix, s'analitzarà i puntuarà l'expressió escrita de l'alumnat i es penalitzarà la mancança excessiva: falta de coherència, cohesió, adequació, faltes d'ortografia, en la confecció de la llibreta fins 1,5 punts; i, pel moment, no es penalitzarà als exàmens.

treball demanat per a casa o, fins i tot, en les proves (s'hi valorarà el comportament, la realització de les activitats encomanades, l'esforç, l'assistència, etc.).

g. Per a cada avaluació, la part corresponent a coneixements s'obté com la mitjana de les puntuacions obtingudes fins aquell moment. A les altres dues parts, en canvi, es considerarà la progressió de l'alumne des de l'inici del curs.

h. Per a les avaluacions la qualificació serà el natural més proper a la mitjana ponderada de les puntuacions obtingudes. Per aprovar l'avaluació s'haurà d'alcantar un mínim de 5 punts sobre 10 en l'apartat corresponent als coneixements demostrats mitjançant els diferents tipus de proves escrites.

Cal considerar la importància de l'avaluació com a part del procés d'ensenyament-aprenentatge, que inclou la reflexió sobre el què s'aprendrà, s'està aprenent o ja s'ha après.

Cal tenir present la diversitat d'instruments per a realitzar l'avaluació:

- a.* El treball fet a classe.
- b.* El treball fet a casa al seu moment.
- c.* Preguntes i respostes orals.
- d.* Treballs individuals i en xicotet grup.
- e.* Exposició a l'aula de problemes o investigacions realitzades.
- f.* La puntuació obtinguda als exàmens efectuats fins l'avaluació.
- g.* L'actitud de l'alumne, per a la qual podem observar diferents aspectes com:
  - ✓ Puntualitat.
  - ✓ Porta el material necessari.
  - ✓ Està atent.
  - ✓ Participa: pregunta i/o ix a la pissarra.
  - ✓ Lliura treballs i activitats demanades.

⇒ L'altre 20% a l'actitud mostrada per l'alumne tant a classe com en el treball demanat per a casa o, fins i tot, en les proves. S'hi valorarà el comportament, la realització de les activitats encomanades, l'esforç, l'assistència,...

h. Per ajudar els alumnes a completar la llibreta hem preparat un full informatiu que pot servir per a informar-los dels aspectes que han de millorar i dels progressos que van fent.

i. Per a cada avaluació, la part corresponent a coneixements s'obté com la mitjana de les puntuacions obtingudes fins aquell moment. A les altres dues parts, en canvi, es considerarà només l'última puntuació, que haurà de reflectir la progressió de l'alumne des de l'inici del curs.

j. Per a les avaluacions la qualificació serà el natural més proper a la mitjana ponderada de les puntuacions obtingudes. Per aprovar l'avaluació s'haurà d'alcantar un mínim de 3 punts sobre 10 en l'apartat corresponent als coneixements demostrats mitjançant els diferents tipus de proves escrites.

Finalment, cal considerar la importància de l'avaluació com a part del procés d'ensenyament - aprenentatge, que inclou la reflexió sobre el què s'aprendrà, s'està aprenent o ja s'ha après.

Cal tenir present la diversitat d'instruments per a realitzar l'avaluació:

- a.* El treball fet a classe.
- b.* El treball fet a casa al seu moment.
- c.* Preguntes i respostes orals.
- d.* Treballs individuals i en xicotet grup.
- e.* Exposició a l'aula de problemes o investigacions realitzades.
- f.* La puntuació obtinguda als exàmens efectuats fins l'avaluació.
- g.* L'actitud de l'alumne, per a la qual podem observar diferents aspectes com:

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Estudia a casa. ✓ No deixa els exàmens en blanc. ✓ Per valorar el treball diari dels alumnes, es podran corregir les activitats a la pissarra o bé recollir-les per a una correcció individual. ✓ Els continguts que apareguen en les proves de cada avaluació seran triats dels recollits en la programació i del temari desenvolupat fins aquest moment. <p>Finalment, de manera general, ha de garantir-se que l'alumnat que acaba l'Educació Primària haja assolit:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Un domini acceptable del càlcul –el que es coneix com les quatre regles–. b. Una comprensió de la lectura que li permet entendre l'enunciat d'un problema: la informació que rep i les preguntes que se li plantegen. c. Un coneixement suficient del sistema mètric decimal i del sistema de mesurament del temps. d. Un llenguatge geomètric mínim per a referir-se amb propietat al món que el rodeja. e. I, finalment, els coneixements estadístics imprescindibles per a entendre la informació que li arriba pels mitjans de comunicació. <p>Tot això permetrà la seua promoció a la següent etapa de l'educació bàsica en condicions adequades per a cursar amb aprofitament la matèria homònima en l'Educació Secundària Obligatoria.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Puntualitat. ✓ Porta el material necessari. ✓ Està atent. ✓ Participa: pregunta i/o ix a la pissarra. ✓ Lliura treballs i activitats demanades. ✓ Estudia a casa. ✓ No deixa els exàmens en blanc. ✓ Corregeix a casa els exàmens ja fets. ✓ Per valorar el treball diari dels alumnes, es podran corregir les activitats a la pissarra o bé recollir-les per a una correcció individual. ✓ Els continguts que apareguen en les proves de cada avaluació seran triats dels recollits en la programació i del temari desenvolupat fins aquest moment. <p>Tots ells es complementen i proporcionen informació, tant al professorat com a l'alumnat, sobre els avanços en l'aprenentatge.</p>
6é EP: PROVES FINALS	1r ESO
<p>Es realitzaran:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Prova final d'Educació Primària. b. Informes d'aprenentatge individual i de grup. <p>LA PROVA FINAL SERÀ ENVIADA AL INSTITUT</p>	<p>No es realitzaran proves inicials perquè l'escola enviarà a l' Institut:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Prova final d'Educació Primària. b. Informes d'aprenentatge individual i de grup.

- **ANEX III**

Prova D'Avaluació Final d'Educació Primària

Matemàtiques

5.- SEGUIMENT, EVALUACIÓ I REVISIÓ DEL PLA

5.1.- SEGUIMENT I AVALUACIÓ

L'equip de transició, sota la direcció de les direccions d'estudis dels centres de les dos etapes, i amb la supervisió de la Inspecció Educativa, concretarà el procediment de seguiment, avaluació i elaboració de propostes de millora del pla de transició, en el qual, en tot cas, es precisaran els aspectes relatius als àmbits d'avaluació, la temporització, i els instruments i indicadors d'avaluació.

Per a valorar el nivell de qualitat i eficàcia del pla de transició implementat, s'aplicaran els criteris següents:

- a) El grau de progressió observat en l'adaptació de l'alumnat.
- b) La valoració del clima i la convivència en les seues respectives aules.
- e) Les capacitats i competències curriculars de l'alumnat, i els seus resultats derivats del procés d'avaluació.
- d) L'avaluació per part del professorat que forma part dels equips de transició.

5.2.- MEMÒRIA

L'equip de transició elaborarà anualment una memòria en què es detallaran:

- a) Actuacions destacables del pla de transició pel seu bon funcionament. La seua justificació.
- b) Actuacions destacables del pla de transició pel seu funcionament deficitari. Anàlisi de les seues causes.
- c) Justificació del resultat de les actuacions anteriors i propostes de millora que s'han d'integrar en el pla de transició següent.

El contingut d'esta memòria s'inclourà en la memòria final de curs de cada un dels centres docents.

• ANEX I

Prova D'Avaluació Final d'Educació Primària

Castellà: Llengua i literatura

APELLIDOS Y NOMBRE: _____

CENTRO: _____ CURSO: _____ FECHA: _____

1.- COMPRENSIÓN ORAL. RESUME EL TEXTO QUE TE HAN LEÍDO SOBRE LAS OLIMPIADAS.

Citius, altius, fortius

2.- COMPRENSIÓN LECTORA.

La calle estrecha

Había una vez un pueblecito donde las calles eran muy estrechas. Para que pudieran pasar los animales sin molestar a las personas, el alcalde había dado la orden de que siempre que pasara alguien con un animal, fuera diciendo en voz alta: “Apártense, por favor; apártense, por favor...” Así la gente tendría tiempo de arrimarse ala pared.

Un día, un pobre labrador volvía de arar el campo con su buey y, camino de su casa, vio a otros dos hombres hablando en mitad de la calle. Eran unos hombres muy ricos y orgullosos, así que, cuando el labrador se acercó y les gritó “Apártense, por favor”, ellos no le hicieron caso y siguieron hablando.

Al labrador no le dio tiempo para parar al buey, y el animal, al pasar, empujó a los dos hombres y los tiró al suelo. Como sus ropas se llenaron de barro, los hombres, muy enfadados, le dijeron al labrador:

- ¡Mira lo que nos ha hecho tu buey! Ahora tendrás que comprarnos trajes nuevos. Si no lo haces, mañana te denunciaremos al alcalde.

Entonces, el pobre labrador fue a ver al alcalde y le contó lo ocurrido. El alcalde, que era un hombre justo y muy listo, le dijo:

- No te preocupes. Mañana, cuando vengan a denunciarte esos dos ricachones, tú vienes también y te haces el mudo. Oigas lo que oigas, tú no digas nada.

Al día siguiente, se presentaron todos frente al alcalde, y los dos ricachones acusaron al labrador de pasar con el buey sin avisar y de atropellarlos.

-¿ Por qué no avisaste a estos hombres para que se apartaran?- preguntó el alcalde al labrador.

Y el labrador, tal como le había dicho el alcalde, no contestó.

El alcalde le hizo varias preguntas más, pero el labrador no dijo ni “mu”, tal como había quedado. Entonces, el alcalde les dijo a los dos ricachones que aquel labrador debía ser mudo.

-¡ Qué va a ser mudo! - respondieron rápidamente los dos hombres -. Ayer le oímos hablar en la calle, ¡y bien alto! Nos gritó que nos apartáramos.

- Entonces – dijo el alcalde, si el labrador os avisó de que os apartarais y no lo hicisteis, la culpa es vuestra. Y por haber acusado injustamente a este hombre, le daréis diez monedas de plata cada uno.

Y así fue como el alcalde hizo justicia en el pueblo de las calles estrechas.

• **Contesta a las siguientes preguntas relacionadas con el texto.**

1.- ¿Dónde transcurre la historia?_____

_____

2.- ¿Cómo eran las calles del pueblecito y qué problema ocurría al cruzarse las personas y los animales?_____

_____

_____

3.- ¿Con qué frase se pedía paso para los animales? _____

_____

4.- ¿Qué incidente se produjo entre el labrador y los dos hombres ricos y orgullosos? _____

_____

5.- ¿Quién interviene para solucionar el conflicto? _____

_____

6.- ¿Qué estrategia o treta utilizó el alcalde para conocer la verdad de los hechos? _____

_____

7.- ¿A qué fueron condenados los dos ricachones? _____

_____

8.- ¿Qué entiendes por “hacer justicia” en un conflicto entre personas? _____

9.- ¿Conocéis algún tipo de conflicto en la vida escolar o social de vuestro pueblo o ciudad? ¿Cuál? Cita un ejemplo breve.

10.- ¿Cómo suelen solucionarse los conflictos entre las personas? _____

3.- PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS.

- Inventa una noticia con el siguiente titular:

“Un motorista atropella a una anciana en un paso de peatones”.

• ANEX II

Prova D'Avaluació Final d'Educació Primària

Valencià: Llengua i literatura

- EXEMPLE DE PROVA AVALUATIVA	- EXEMPLE DE PROVA AVALUATIVA
<p>- 1.Llig el text i respon les qüestions següents.</p> <p>La sirena Cleta</p> <p>Cleta s'adonà que els peixos grans l'abastaven fàcilment. Això la va començar a preocupar; perquè mai no li havia passat, sempre els havia deixat enrere. I aquells animalons, per això mateix, la ignoraven. Ni es molestaven a seguir-la.</p> <p>Preocupada, continuà nadant. Si fa no fa, a la meitat del recorregut, un d'ells se li acostà. Un gra massa, realment! Era un peix espasa descomunal. Cleta va tractar d'augmentar la velocitat. Però no pogué. Anava al límit de les seues forces.</p> <p>El peix que no acabava de creure's allò, va fer acció d'atacar. Cleta es queda paralizada i el mirà, plena d'espant. Aleshores, l'altre es preparà</p>	<p>Lectura de text.</p> <p>Comprensió lectora del text llegit amb anterioritat.</p> <p>Dictat.</p> <p>Redacció o descripció curta.</p>

per a llançar l'escomesa definitiva.

El que va passar tot seguit fou tan ràpid, que ella ni ho veié. I és que, guanyada pel pànic, és clar, havia tancat els ulls. Quatre dofins s'abalançaren sobre l'intrús assassí. I, a colps de caps, de lloms i de cues el feren fora. Cleta va sentir el rebombori. I tancà els ulls amb més força, resignada. Tenia clar que això era l'avís del final: que aquella espasa colossal travessaria el seu cos d'un moment a l'altre.

Segons després, en no passar res, els obrí. Els dofins l'observaven divertits. Ella mirà pels voltants. I, ràpidament, compregué què havia passat. Ben agraïda, els acaricià el llom. I la cara. I els féu un bes al morro. Tot seguit, repregué el seu nadar esforçat.

Adaptat de *Cleta, un regal del mar*. Joan Vila i Vila.

Quins sentiments té la protagonista al llarg del relat?

_____

Quin peix intenta atacar-la? _____

Com reacciona Cleta quan es pensa que el peix l'atacarà? _____

_____

Qui la defensa de l'atac? _____

Com dóna les gràcies als dofins? _____

_____

Fins on arriba el plantejament de la història? _____

_____

- _____

. Identifica els hiperònims i els hipònims i classifica'ls en tres camps semàntics: *éssers fantàstics, peix espasa, bruixa, tauró, embarcacions, sirena, barca, iot, fada, dofí, animals marins, llanxa.*

- 3. Copia dues paraules de la lectura que tinguen la característica indicada.

Amb el so de la *x* de *fluix*: _____

Imperfet d'indicatiu 1a conjugació: _____

m davant de *b*: _____

- 4. Escribeu el femení d'aquestes paraules.

llop: _____ perdut: _____ ànec: _____

groc: _____ forçut: _____ asturià: _____

actor: _____ psicòleg: _____ jutge: _____

- 5. Encercla les preposicions que hi ha en les oracions següents.
  - Ells han anat amb l'autobús des d'Alaquàs fins a València.
  - Torna cap a casa, que t'he de comunicar una notícia important.
  - Segons diu el conte, els dofins lluitaren contra el peix espasa.

- 6. Anota la intenció de qui parla de cada oració.

– Quina alegria que m'has donat! → _____

– Potser demà vaja o no vaja. → _____

– Explica'm què t'ha passat. → _____

- 7. Analitza les següents oracions:

– Ma tia ha comprat un regal al meu germà.

– Ells li han demanat una motxilla nova.

– Jo he plantat aquestes llavors per a la mare.

- **ANEX III**

Prova D'Avaluació Final d'Educació Primària

Matemàtiques

Curs 2011-2012

La Vila Joiosa

Nom i cognoms: _____

Centre: _____ **Curs:** _____ **Data:** _____

1. LECTURA I ESCRITURA DE NOMBRES NATURALS

Completa amb xifres o lletres segons corresponga:

120 005 _____

Noranta mil tres-cents vint-i-quatre _____

5 724 372 _____

Un milió dos-cents seixanta-cinc _____

2. VALOR POSICIONAL DE LES XIFRES

Observa aquest número i contesta:

4 305 819

Escriu-lo amb lletres: _____

Quina és la xifra de les centenes de miler? _____

Quina és la xifra de les unitats? _____

Quantes unitats val la xifra de les desenes de miler? _____

Quantes centenes completes té aquest número? _____

3. OPERACIONS AMB NOMBRES NATURALS

Realitza les següents operacions:

$$\begin{array}{r} 358739 \\ + 839405 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 574906 \\ - 397472 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 638536 \\ \times 486 \\ \hline \end{array}$$

$$2857 \overline{) 23}$$

4. OPERACIONS COMBINADES

Realitza les següents operacions:

$$9 \times 6 - 12 + 12 \times 3 =$$

$$4 + 21 \times 2 - (7 + 8) - 12 : 2 =$$

5. PROBLEMA

La Maria ha comprat en una botiga una rentadora que costa 420 €, un rentaplats que costa 515 € i una nevera que costa 598 €. Ha pagat la meitat del total en el moment de la compra i la resta la pagarà en sis mensualitats iguals?

Quin és l'import total de la compra?

Quant ha pagat en el moment de la compra?

Quina quantitat haurà de pagar cada mes?

6. POTÈNCIES D'UN NOMBRE NATURAL

- **Quines de les següents expressions són potències (sí o no):**

a) $2 + 2 + 2 + 2$: ____   b) $3 \times 2 \times 3 \times 2 \times 3$: ____

c) $7 \times 7 \times 7 \times 7 \times 7 \times 7$: ____   d) $5 \times 5 + 5 \times 5 + 5$: ____

- **Expressa en forma de potència i calcula'n el resultat:**

a) 4 al cub: _____   b) 3 a la quarta: _____

c) 2 a la cinquena: _____   d) 7 al quadrat: _____

7. MÚLTIPLES I DIVISORS D'UN NOMBRE NATURAL

- a) **Escriu tres múltiples de:**

8: ____ ____ ____   12: ____ ____ ____

- b) **Escriu tots els divisors de:**

8 : _____   20: _____

- c) **Veritable o fals (V o F)**

4 és divisor de 12: ____   30 és múltiple de 6: ____

28 és múltiple de 3: ____   10 és divisor de 2: ____

8. CONCEPTE DE NOMBRE DECIMAL

a) **Escriu com es llegeixen els números següents:**

3,2: _____

23,068: _____

50,42: _____

b) **Ordena de menor a major els següents números:**

1,25   12,5   1,52   12,523   1,025

9. OPERACIONS AMB NOMBRES DECIMALS

a) $24,35 + 26,8 =$

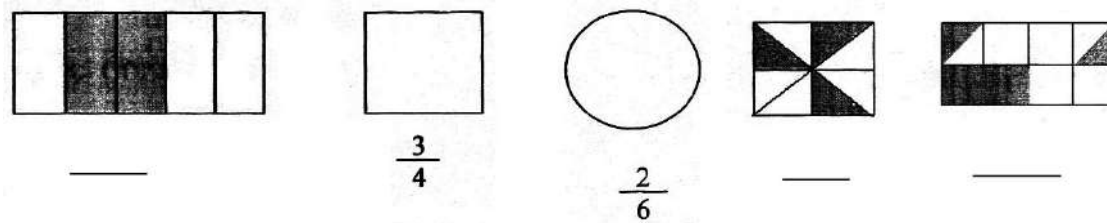
b) $2256 - 51,24 =$

c) $1,132 \times 2,34 =$

d) $751,63 \overline{) 24}$

10. FRACCIONS

Completa el dibuix o escriu la fracció corresponent:

11. FRACCIONS EQUIVALENTS

a) Escriu dos fraccions ampliades:

$$\frac{4}{5} =$$

b) Escriu dues fraccions simplificades

$$\frac{80}{60} =$$

12. OPERACIONS AMB FRACCIONS

a) $\frac{3}{6} + \frac{5}{6} - \frac{1}{6} =$

b) $\frac{13}{8} - \frac{5}{4} =$

c) $\frac{5}{6} \times \frac{8}{9} =$

d) $\frac{6}{5} : \frac{7}{3} =$

e) $\frac{9}{7} \times 2 =$

13. PROBLEMA

En Joan ha comprat una televisió que costava 750 €. Per transportar-lo al seu domicili, la botiga li ha cobrat un 8% sobre el preu de venda de la televisió.

a) Quant ha costat el transport del televisor a cada d'en Joan?

b) La botiga té, en total, 20 televisors. Si avui n'ha venut les dues cinquenes parts, quants televisors queden per vendre?

14. MESURES DE LONGITUD, CAPACITAT I MASSA

Completa el que hi falta:

$$74 \text{ km} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ hm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$$

$$5,34 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ hm}$$

$$78,34 \text{ g} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ kg} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cg}$$

$$2,5 \text{ hl} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dal} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ kl}$$

15. MESURES DE TEMPS

a) Expressa en segons:

$$4 \text{ h } 15 \text{ min } 34 \text{ s} =$$

b) Transforma en hores

$$14\,400 \text{ s} =$$

16. PROBLEMA

L'Anna i els seus companys de classe tornen d'unes colònies escolars.

El tren que els porta arriba a les 19: 12 h.

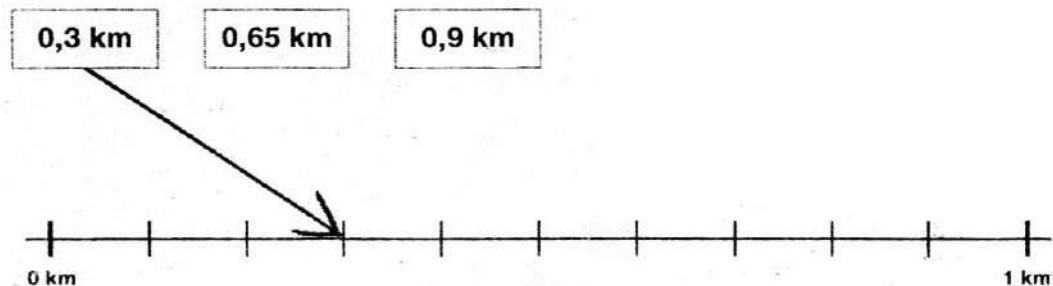
- Si els pares de l'Anna fa 20 minuts que són a l'estació, a quina hora hi ha arribat?
- El tren torna a sortir de l'estació a les 19 hores i 23 minuts. Quants segons ha estat aturat el tren a l'estació?

17. PUNTS SOBRE LA RECTA

- Dibuixa una fletxa que surti de cada un dels ciclistes i que vaja fins al punt de la recta que indica la distància escrita al peu del dibuix.

b) Situa la distància en quilòmetres sobre la recta. Dibuixa una fletxa des de cada nombre fins al punt de la recta que li correspon.

18. UNITATS DE SUPERFÍCIE

Completa:

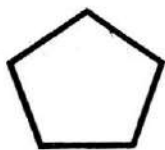
$$34 \text{ hm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}^2$$

$$321 \text{ dm}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dam}^2$$

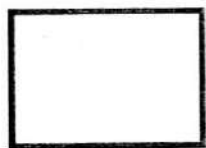
$$0,034 \text{ km}^2 = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}^2$$

19. CLASSIFICACIÓ DE POLÍGONS

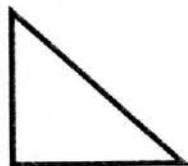
Posa el nom baix de cada polígon

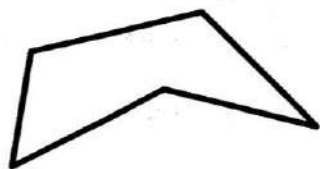
_____

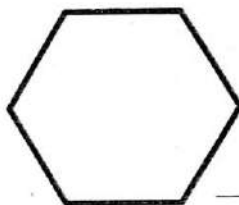
_____

_____

_____

_____

20. ÀREES DE POLÍGONS

Uneix amb una fletxa cada polígon amb la fórmula de la seua àrea:

Polígons

Fórmula de l'àrea

Quadrat

base x altura

Trapezi

costat x costat

Triangle

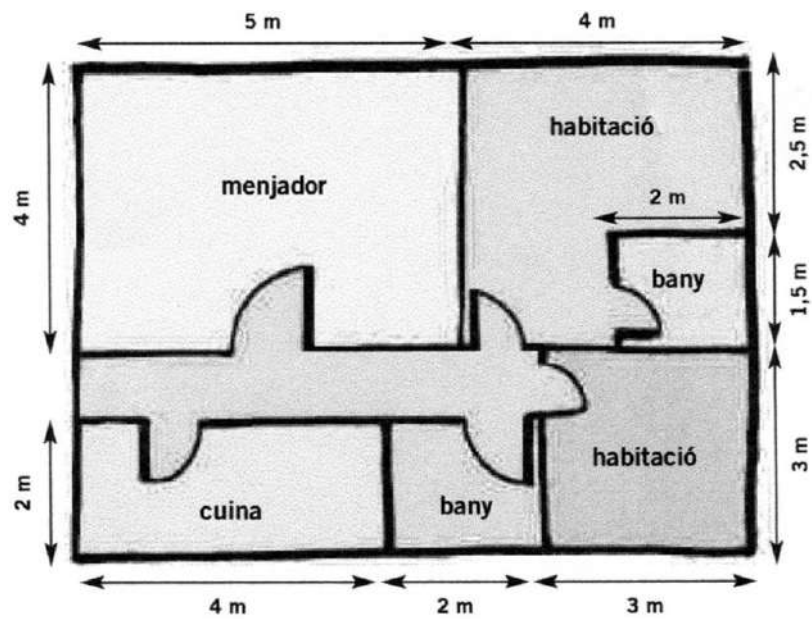
$\frac{\text{diagonalmajor} \times \text{diagonalmenor}}{2}$

Rombe $\frac{(basemajor + basemenor) \times altura}{2}$

Rectangle $\frac{base \times altura}{2}$

21. PROBLEMES

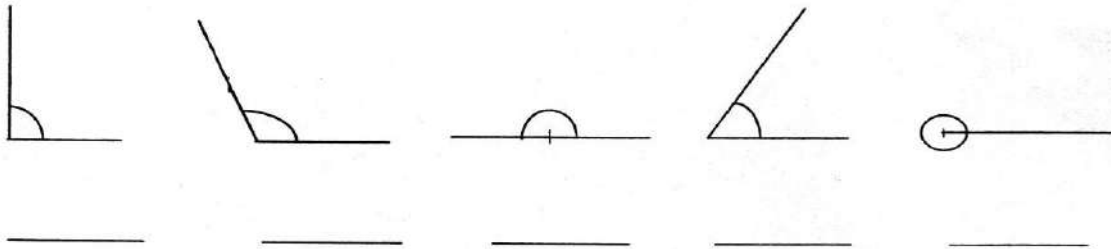
- **Calcula l'àrea d'un triangle de 6 cm de base i 8 cm d'altura.**

- **El següent plànol correspon a la casa del meu cossí Pere.**

- A l'habitació petita han de posar-hi moqueta. Quants metres quadrats necessitaran?
- Al menjador hi ha de posar parquet. Quants metres quadrats de parquet necessitaran?
- Si cada metre quadrat de parquet costa 9,30 €, quant costarà el parquet del menjador?

22. CLASSIFICACIÓ D'ANGLES

Escriu baix de cada angle el nom que rep segons l'amplitud

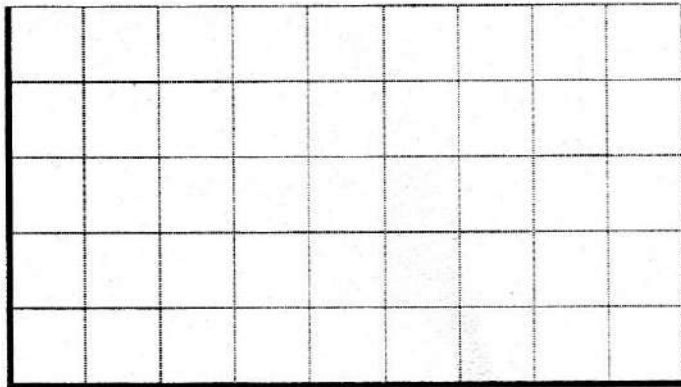

23. TAULES I ESTADÍSTICA

Observa les dades de la gràfica sobre el pes dels alumnes d'una classe de 3r i representa'ls en els eixos de coordenades.

Pes en kg	Núm. de xiquets
30	6
31	7
32	6
33	2
34	8
35	3

Núm. xiquets

Pes en kg.

24. OLIMPIADES

Segons les dades del Comitè Olímpic espanyol, la gràfica següent representa l'evolució de la participació d'atletes espanyoles des que es van iniciar les Olimpíades d'estiu modernes.

Observant el gràfic, contesta les següents qüestions:

a) En quines Olimpíades va tenir Espanya per primera vegada representació femenina?

_____

b) Quantes Olimpíades s'havien celebrat ja fins que Espanya va tenir representació femenina per primera vegada?

_____

c) En les Olimpíades de Barcelona de 1992 va augmentar considerablement la participació de les atletes espanyoles. Si el percentatge de participació femenina va ser d'un 20,7 %, quin percentatge d'atletes masculins van representar Espanya? Tria'n una de les respostes següents:

1. 68,25 %
2. 80,3 %
3. 79,3 %
4. 43,2 %.

PLA DE TRANSICIÓ
INFANTIL- PRIMÀRIA

CEIP. HISPANITAT

Índex

---

1. Justificació
2. Finalitats
3. Actuacions i planificació d'activitats

Justificació

Elaborem aquest pla perquè els alumnes de 1r de Primària mantenen encara les característiques psicològiques pròpies dels alumnes d'Infantil. Per a ells suposa un canvi prou important en relació a:

- professorat (es redueix el temps d'estada amb el tutor/a per l'entrada d' especialistes)
- la distribució de l'espai,
- la metodologia,
- la distribució del temps,
- els materials,
- la utilització de llibres de text...

Per això, des de l'Educació Infantil es potencia i es desenvolupa totes les capacitats de l'alumnat, dotant-los de les competències, destreses, actituds... que faciliten la seua adaptació a Primària. Així, és imprescindible la coordinació entre els/les mestres que imparteixen infantil 5 anys i les/els que imparteixen 1r de Primària, perquè els alumnes visquen la transició de forma ordenada, progressiva, seqüenciada, coherent i evitant canvis bruscos. Per tal d'assegurar-ho, s'han d'establir criteris de selecció d'objectius i la seqüenciació dels continguts necessaris.

Els/les mestres responsables de dur a terme el Pla de transició seran:

- L'equip de cicle d' Infantil, especialment els tutors/es de 5 anys.
- L'equip docent de 1r cicle de Primària, especialment els tutors/es de 1r.
- Mestres especialistes de Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge.
- Cap d'Estudis, que coordinarà el Programa.
- L'Orientadora Escolar del centre (SPE), que assessorarà en cas necessari.

A causa del nostre sistema d'assignació de cursos, el Pla serà debatut pels mestres d'Educació Infantil, primer cicle d'Educació Primària, Pedagogia Terapèutica, Audició i Llenguatge, Orientadora Escolar del centre i Cap d'estudis i podrà ser revisat anualment fent-se les modificacions que es consideren oportunes, pedagògicament justificades.

És fonamental la col·laboració de les famílies dels alumnes, les quals es troben en aquesta etapa, per obtenir els millors resultats.

Finalitats

Es poden establir les següents finalitats del Pla de transició:

- Facilitar la transició adequada i l'adaptació de l'alumnat als canvis produïts en el context escolar (pas d'Infantil a Primària).
- Orientar les famílies sobre els aspectes que permeten l'adaptació dels seus fills i filles a la nova etapa (Primària).
- Orientar al professorat (intercanvi de dades, documentació, informació...).
- Promoure la coordinació entre els mestres d'Infantil i Primer de Primària.

Actuacions

Les següents actuacions es realitzaran al tercer trimestre de cada curs.

Contempla pautes dirigides als tres sectors de la Comunitat Educativa:

- Alumnat
- Professorat
- Famílies

L'organització d'aquestes activitats es realitzarà a través d'una taula on es classifiquen els següents aspectes:

- Tipus d'activitat
- Temporalització
- Responsables

1. ACTIVITATS AMB L'ALUMNAT
GRUP: INFANTIL 5 ANYS

ACTIVITATS ORGANITZATIVES I METODOLÒGIQUES	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
Èmfasi al treball individual dins l'aula sense deixar a banda les activitats grupals.	Durant tota l'etapa.	Tutores
Organitzar clarament la jornada escolar per tal d'habituar-se a l'horari, col·locant-lo en les rutines.	Durant tota l'etapa.	Tutores
Fer l'assemblea més curta i explicar l'activitat al seu lloc.	3r trimestre 5 anys.	Tutores
Regular l'assistència al servei, establint moments. No deixar-los anar quan venen de casa.	Durant tota l'etapa	Tutores
Treball complementari per a casa (Objectiu: implicar a les famílies en el seguiment i que els alumnes agafen l'hàbit de portar els treballs realitzats a classe sense oblidar-se'ls a casa).	Tot el curs	Tutores
Aquestes activitats seran: el préstec de llibres de la biblioteca d'aula, el llibre viatger, fitxes puntuals de lectoescriptura, la Notícia.	Tot el curs	Tutores
Èmfasi en la lectura i la escriptura espontània de paraules en majúscula (dins d'una metodologia constructivista).	Tot el curs	Tutores
Iniciació a la lletra minúscula. Acostar-se al procés d'enllaçar les lletres en l'escriptura a través dels traços de la grafomotricitat.	2n trimestre 5 anys.	Tutores
Conèixer diferents tipologies textuais: textos literaris, periodístics, receptes, llistes, cartes, còmic...	Tot el curs	Tutores
Intentar que escriguen sols i autocorregint-se posteriorment les errades, mirant-les de la pissarra.	Tot el curs	Tutores
Realitzar activitats en el racó de la lectura i l'escriptura	Tot el curs	Tutores
Realitzar el préstec de llibres setmanals. La biblioteca d'aula es treballa amb un llibre de fitxes on cada llibre té una feina diferent per a fer, per tal que el xiquet/a no s'avorreixca. Aquest llibre conté jocs, trencaclosques, dibuixos, collage...	Tot el curs	Tutores
El llibre viatger és un llibre amb les pàgines en blanc que han d'escriure els propis xiquets/es, cada cap de setmana viatja a una casa i allí, escriuran un màxim de dues pàgines i després el tornaràn.	Tot el curs	Tutores
La notícia, s'encarrega un xiquet/a de portar una foto d'alguna cosa que li ha passat a ell/a o algú proper i després es redacta a classe, per fer un periòdic.	Tot el curs	Tutores

GRUP: INFANTIL 5 ANYS

ACTIVITATS ORGANITZATIVES I METODOLÒGIQUES	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
Contar contes a classe i gaudir de la dramatització dels mateixos, treballant així l'expressió i la comprensió oral.	Tot el curs.	Tutores.
Pautes per a l'estil d'escriptura. Sempre escrivim en fitxa o full, ja que treballem per projectes i no gastem llibre de text. Per a escriure a les fitxes utilitzem una única pauta, una ratlla, i quan es tracta d'escriptura espontània, no hi ha cap pauta.	Tot el curs.	Tutores.
El xiquet/a escriu amb llapis finet i amb retoladors de punta fina per a repassar les paraules.	Tot el curs.	Tutores.
Corregeixen les pròpies errades utilitzant ells mateixa la goma per a esborrar, després de mirar a la pissarra la forma correcta d'escriure.	Tot el curs.	Tutores.
Fer dictats d'algunes paraules treballades al vocabulari dels projectes estudiats, segons la maduresa del grup.	Tot el curs.	Tutores.
Realitzar cartells o rètols dins l'aula elaborats pels alumnes i pels mestres per tal de reforçar el vocabulari treballat.	Tot el curs.	Tutores.
Treballar la resolució de problemes i el raonament lògic i matemàtic manipulativament i a través de pictogrames.	Tot el curs.	Tutores.
Iniciar la suma, la resta i els signes matemàtics (més, menys i igual).	Tot el curs.	Tutores.
Nombres de l'1 al 9.	Tot el curs.	Tutores.
Treballar per projectes abordant un mètode científic, fomentant el treball en equip, desenvolupant l'expressió oral en l'exposició de continguts i aconseguint alumnes crítics.	Tot el curs.	Tutores.
Tenir el racó temàtic del tema que s'està estudiant amb el material recopilat de casa per l'alumne.	Tot el curs.	Tutores.
Tindre una clara organització de l'espai dins l'aula: assemblea, zona de treball, racons de treball i de joc, biblioteca.	Tot el curs.	Tutores.
Treballar normes i pautes de conducta: hàbit de seure correctament, escoltar i romandre en silenci... Reforç positiu.	Tot el curs.	Tutores.
Avaluació donant més importància al procediment d'observació directa i al treball diari a classe.	Tot el curs.	Tutores.

GRUP: 1r PRIMÀRIA

ACTIVITATS ORGANITZATIVES I METODOLÒGIQUES	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
El primer dia s'entrega a cada xiquet/a l'horari de classe, explicant-los que no és rigid. Cada àrea té un color i la carpeta corresponent. Cada alumne guarda els seus treballs en un calaix.	setembre	Tutores.
Esmorzar dins de l'aula a les 11:00h.	1rs 15 dies	Tutores.
Breu assemblea després del pati per tractar els possibles conflictes sorgits al temps de l'esplai.	Tot el curs.	Tutores.
Realització de l'assemblea (rutines) al començar el matí, establint els encarregats de classe.	Tot el curs.	Tutores.
Tractament de la lectura. Préstec de llibres a la biblioteca d'aula. Els xiquets/es s'agafen els llibres lliurement, cada cap de setmana se'ls lligen i fan activitats després de la lectura (fitxa). El pare/mare del xiquet/a ha de signar un registre com a que el seu fill/a se l'ha llegit. També es conten contes a classe.	Tot el curs.	Tutores.
Utilitzar i exposar a l'aula visiblement, els referents del que ja s'ha aconseguit, com per exemple: llibre de les lletres, llibre viatger i periòdic d'infantil.	Tot el curs.	Tutores.
Pautes per a l'estil d'escriptura i material escolar: Espectura espontània al full en blanc. Els llibres de text amb pauta montessori. La llibreta pautaada de dues ratlles al 3r trimestre.	Tot el curs.	Tutores.
Els xiquets/es escriuen amb llapis finet i retoladors de punta fina per a repassar.	Tot el curs.	Tutores i especialistes.
Utilitzen la goma per a esborrar les seues pròpies errades.	Tot el curs.	Tutores i especialistes.
Treballar la resolució de problemes i el raonament lògic i matemàtic manipulativament i a través de pictogrames.	Tot el curs.	Tutores.
Flexibilitat en la durada de les activitats, tenint en compte els especialistes que venen posteriorment.	Tot el curs.	Tutores.
Donar-li importància al llenguatge corporal fent dramatitzacions, gestos i mímica.	Tot el curs.	Tutores i especialistes.

GRUP: 1r PRIMÀRIA

ACTIVITATS ORGANITZATIVES I METODOLÒGIQUES	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
Aprofitar les experiències quotidianes, la curiositat infantil, el desig de saber més i de saber fer, la seua creativitat i la necessitat de reflectir les seues vivències, per a consolidar hàbits i habilitats.	Tot el curs.	Tutores i especialistes.
Avaluació donant més importància al procediment d'observació directa i el treball diari a classe.	Tot el curs.	Tutores i especialistes.
Treballar les CCNN i les CCSS amb el llibre i activitats complementàries.	Tot el curs.	Tutores
Treballar la lectoescriptura amb fitxes.	Tot el curs.	Tutores
Tenir un lloc dins l'aula on es recopile el material complementari que puga aportar-se al tema d'estudi.	Tot el curs.	Tutores
Realitzar cartells o rètols dins l'aula elaborats pels alumnes i pels mestres per tal de reforçar el vocabulari treballat.	Tot el curs.	Tutores
Tindre una clara organització de l'espai dins l'aula: zona de treball, joc, biblioteca.	Tot el curs.	Tutores
Continuar unes normes i pautes clares de conducta reforçades visiblement: seure correctament, escoltar, romandre en silenci...	Tot el curs.	Tutores i especialistes.
Partir del reforç positiu: elogiant als alumnes quan tinguen bon comportament o aconseguixquen alguna cosa.	Tot el curs.	Tutores i especialistes.

GRUPS: INFANTIL 5 ANYS I 1r PRIMÀRIA

ACTIVITATS CONVIVENCIALS	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
Els alumnes de 1r de primària visiten als de 5 anys per a contar-los la seua experiència al llarg del curs (com treballen, quins llocs han visitat, quina àrea els agrada més, quines coses han après...)	Juny	Tutores de 5 anys i de 1r.
Els alumnes de 1r van a veure als de 5 anys als assajos per al ball de fi de curs.	Juny	Tutores de 5 anys i de 1r.
Els alumnes de 5 anys van a cole gran per a conèixer qui serà la seua mestra i quina serà la seua classe.	Juny	Tutores de 5 anys i de 1r.

GRUPS: INFANTIL 5 ANYS I 5é PRIMÀRIA

ACTIVITATS CONVIVENCIALS	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
Els alumnes de 5é tutoritzen als de 5 anys, els mostren els diferents espais del cole gran, el pati, els aseos, la biblioteca, l'aula d'informàtica, on s'han de posar a la cua... i s'encarreguen d' orientar-los els primers dies de cole.	Juny Setembre	Tutores de 5 anys i de 5é.

2. ACTIVITATS AMB EL PROFESSORAT

ACTIVITATS	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
Reunions dels tutors de 5 anys amb els tutors de 1r de primària, per tal de conèixer bé la forma de treballar de les dues etapes.	Juny.	Tutores d'infantil i 1r
Intercanvi d'informació de cada alumne/a, amb l'informe final d'infantil i reunions entre les tutores.	Juny.	Tutores d'infantil i 1r
Visita de la tutora d'infantil de 5 anys a l'aula de 1r de primària i al contrari per a conèixer "in situ" la metodologia de treball que s'utilitza.	Juny.	Tutores d'infantil i 1r
Reunions per a establir pautes d'actuació amb els alumnes amb NEE i de suport educatiu.	Juny.	Tutores d'infantil i 1r, orientadora, PT, AL.
Seguiment i avaluació de l'aplicació del programa de Transició a través de reunions. Complir els acords presos.	3r trimestre.	Tutores d'infantil i 1r i cap d'estudis.

3. ACTIVITATS AMB LES FAMÍLIES

ACTIVITATS	TEMPORALITZACIÓ	RESPONSABLES
A les reunions de 1r informar a les famílies sobre les pautes que es seguiran durant el curs.	Juny i setembre.	Tutores de 1r
Adjuntar a les famílies un full amb algunes recomanacions per al canvi d'etapa.	Juny i setembre.	Tutores d'infantil i de 1r

Calendari d'actuacions del curs

ACTIVITATS	GRUP	DATA
Visita dels alumnes de 1r a infantil 5 anys. "Contar la seu experiència"	1r i 5 anys	Juny.
Visita dels alumnes de 5 anys al cole de primària per conèixer la seua futura mestra.	1r i 5 anys	Juny.
Visita dels alumnes de 1r al cole d'infantil per veure els assajos del ball de fi de curs.	1r i 5 anys	Juny.
Visita dels alumnes de 5 anys al cole de primària amb el seu tutor de 5é.	5 anys i 5é	Juny.

PLA DE CONVIVÈNCIA

CEIP HISPANITAT

ÍNDEX

1.- PRINCIPIS I JUSTIFICACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA.

- 1.1. Característiques i trets d'identitat del centre. Pàg. 3
- 1.2. Situació actual i justificació. Pàg. 4
- 1.3. Normativa legal. Pàg. 6
- 1.4. Objectius. Pàg. 8

2.- ANÀLISI DE LA REALITAT DEL CENTRE.

- 2.1. Anàlisi social, econòmic i cultural. Pàg. 9
- 2.2. Organigrama i convivència. Pàg. 10
- 2.3. Diagnòstic i valoració. Pàg. 11

3.- LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA.

- 3.1. Composició. Pàg. 11
- 3.2. Competències. Pàg. 11

4.- LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I LA PREVENCIÓ DE CONFLICTES.

- 4.1. El Reglament de Règim Intern. Pàg. 12
- 4.2. La promoció d'un clima de bona convivència. Pàg. 14

5.- PROCEDIMENTS I MODELS D'ACTUACIÓ.

- 5.1. Respecte a les conductes contràries a la convivència. Pàg. 15
  - ✓ 5.1.1- Annex 0. Pàg. 17
- 5.2. Respecte a les conductes greument perjudicials. Pàg. 18
  - ✓ 5.2.1. Annex I. Pàg. 18
  - ✓ 5.2.2. Annex II. Pàg. 21
  - ✓ 5.2.3. Annex III. Pàg. 27
  - ✓ 5.2.4. Annex IV. Pàg. 28
  - ✓ 5.2.5. Annex V. Pàg. 30

✓ 5.2.6. Annex VI.	Pàg. 32
✓ 5.2.7. Annex VII.	Pàg. 32
• 5.3. Notificació d'incidències.	Pàg. 32
✓ 5.3.1. Annex VIII.	Pàg. 32
✓ 5.3.2. Annex IX.	Pàg. 33
• 5.4. Les reunions amb els pares.	Pàg. 33
6.- DETECCIÓ DE NECESSITATS I PLANIFICACIÓ DE FORMACIÓ.	
• 6.1. Taules, qüestionaris i sociogrames.	Pàg. 34
• 6.2. La formació en centres.	Pàg. 34
7.- PROMOCIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ.	
• 7.1. La Comissió de Convivència: avaluació trimestral.	Pàg. 35
• 7.2. El Consell Escolar: avaluació anual.	Pàg. 35
8.- COL·LABORACIÓ AMB ALTRES ENTITATS I INSTITUCIONS.	
• 8.1. Benestar Social.	Pàg. 36
• 8.2. Altres Institucions	Pàg. 36
9.- SOBRE LA INCOACIÓ D'EXPEDIENT DISCIPLINARI.	
• 9.1. Aplicació i procediments.	Pàg. 37
• 9.2. Instrucció i proposta de resolució.	Pàg. 38
• 9.3. Resolució i notificació.	Pàg. 39
• 9.4. Prescripció.	Pàg. 40
• 9.5. Protocol.	Pàg. 40
• 9.6. Models.	Pàg. 41

1.- PRINCIPIS I JUSTIFICACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA.

• 1.1. Característiques i trets d'identitat del centre.

Històricament, el centre va començar a funcionar el 15/09/79, i mesos després va ser inaugurat oficialment amb data 08/12/79. Fa deu anys vam celebrar el seu 25é aniversari amb una gran festa. Geogràficament, es troba ubicat a l'entrada de la Vila Joiosa, venint des de Benidorm. Està situat en la zona d'horta del poble, per la qual cosa disposa d'edificacions baixes i zones no massificades, amb terres de cultiu i camins comarcals. El col·le està construït en una zona alta, des d'on podem distingir fàcilment la costa, i la Serra d'Aitana i Puig Campana, cap a l'interior. Al trobar-se allunyat del centre urbà, la majoria dels nostres alumnes són transportats.

Al nostre centre es promou el treball d'activitats sobre temes relacionats amb:

- Autoconeixement.
- Millora de l'autoestima.
- Resolució dialogada de conflictes.
- Intel·ligència emocional.
- Valoració de l'esforç i de la feina ben feta.
- La cooperació com a mètode de treball.

Al nostre centre, el que pretenem és:

- Fomentar a l'alumne una actitud curiosa i investigadora. Per aconseguir-ho es parteix de l'activitat de l'alumne i se'l motiva, ajudant a realitzar el seu aprenentatge a través del descobriment i de l'observació.
- Aconseguir que els/les alumnes realitzen aprenentatges significatius i que aprenguen a aprendre. Els aprenentatges són significatius ja que es parteix dels coneixements previs que té l'alumne sobre el que ha d'aprendre. També fem possible que els aprenentatges de l'alumne puguin extrapolar-se, quan les circumstàncies ho requereixen.
- Que els/les mestres més que ensenyants siguin coordinadors/es de l'aprenentatge. El/la mestre/a és un/a dinamitzador/a del grup i un/a estimulator/a dels aprenentatges i no un/a simple transmissor/a de coneixements.
- Desenvolupar l'actitud crítica, la capacitat de decisió i discussió, i la voluntat col·lectiva de transformació de la realitat social. Ho aconseguirem si donem la possibilitat als alumnes de conèixer, de reflexionar i de debatre els aspectes reals que els envolten i els preocupen.
- Educar d'una manera integral i personalitzada, per a desenvolupar les dimensions intel·lectual, física, artística, moral i afectiva dels alumnes. Educar d'una manera personalitzada, per a ajustar els aprenentatges al ritme evolutiu i a les capacitats intel·lectuals de cada alumne.

- Cercar estratègies d'aprenentatge en relació a la competència bàsica emocional per poder millorar els aprenentatges de les àrees instrumentals (intel·ligència emocional).
- Incentivar l'ús de les Noves tecnologies. Volem que els/les alumnes siguin capaços de trobar, obtenir, processar i comunicar informació i transformar-la en coneixement.

Per a portar a terme tots aquests propòsits és necessària una dinàmica de treball flexible a l'aula i el compromís de tot l'equip de mestres. Per tant, es faran diferents tipus d'agrupaments com: gran grup, petit grup, desdoblaments, treball individual, grups homogenis, grups heterogenis, tallers, treball per racons, etc.

En definitiva, el nostre model educatiu es concreta en una proposta educativa pròpia al servei del creixement personal dels nostres alumnes. Entenem la diversitat i l'atenció personalitzada com a valors bàsics de la nostra metodologia i potenciem una escola integradora. Pretenem que el nostre alumnat siga competent i dispose d'estratègies adients per a aprendre a aprendre, en qualsevol situació.

- 1.2. Situació actual i justificació.

La situació actual del clima de convivència al nostre centre és, en línies generals, prou bona, i sols cal exceptuar els típics incidents de conductes contràries a la convivència i sols algun que altre registre de conductes greument perjudicials.

Les conductes habitualment registrades es poden catalogar dins dels següents grups:

Conductes disruptives:

- No portar el material.
- Faltes d'assistència.
- Faltes de puntualitat.
- No voler fer els deures.
- Distraure l'atenció de la classe.
- Alçar-se repetidament sense permís.
- Alçar la veu de manera irrespectuosa.
- Parlar amb els companys.

Faltes de respecte cap al professorat:

- Desobeir.
- Interrompre.
- Dir impertinències.

- Fer burla.
- No voler traure els materials.

Faltes de respecte cap als companys:

- Dir insults.
- Fer burles.
- Amençar o intimidar.
- Agressions físiques.
- Robatori de materials.
- Trencar o fer malbé el material o les instal·lacions.
- Assejjar o aïllar a altres companys.

Faltes en horari de menjador i/o transport:

- Carreres pels corredors.
- Baralles entre alumnes.
- Contestacions irrespectuoses als monitors.
- Desobeir als monitors.
- No respectar les normes de menjador.
- Trencar materials.
- No respectar els torns d'entrada i eixida.

Les mesures que s'apliquen per a corregir aquestes situacions, solen ser les previstes en el reglament de règim intern, el pla de servici complementari de menjador i el pla de servici complementari de transport.

Respecte a les conductes inapropiades, dins de l'horari lectiu, la mesures cautelars més utilitzades solen ser la privació del dret a l'esplai, entre 1 i 5 dies i el canvi d'aula per un període comprés entre 1 i 7 dies. Respecte a les ocorregudes en temps de menjador o transport escolar, les mesures més utilitzades han sigut la privació del dret a esplai i el canvi de seient. Normalment, solen presentar més problemes les comunicacions als pares, que no pas l'assumpció de la falta i el corresponent càstig, per part de l'alumne/a implicat. En este sentit, cal aclarir que de vegades algunes famílies, amb fills que registren gran percentatge d'absentisme i manca d'atenció familiar, han presentat problemes al centre, per que s'han negat a signar les notificacions dels parts de conducta i han reaccionat de manera inapropiada.

En aquestes excepcionals situacions ens veiem en l'obligació de tramitar tot l'expedient de la situació al registre general d'incidències de la Direcció Territorial d'Educació i donar part al Previ i a la Inspecció Educativa, respecte a la manca de col·laboració de la família.

Respecte a la justificació de la necessitat de renovar i complementar el pla de convivència, s'ha de dir que són dos les principals raons:

- Per una part, adaptar totes les mesures i procediments, per tal de recollir les noves conductes disruptives relacionades amb les noves tecnologies: mal ús d'Internet, WhatsApp, xarxes socials, grups de distribució, missatgeria instantània, etc.
- Per altra part, adaptar-se al que determina la nova normativa, respecte a la incorporació de procediments i protocols, davant de situacions greument perjudicials per a la convivència en el centre (Annexes I, II, III, IV, V, VI i VII).

En aquest sentit, l'actual Pla pretén ser un document flexible i útil per a millorar el clima de treball i la convivència en el centre, adaptant-se a les noves corrents pedagògiques i a les noves problemàtiques.

- 1.3. Normativa legal:

- Decret 39/2008, de 4 d'abril, sobre la convivència en centres docents.
- L'Ordre 62/2014, de 28 de juliol, d'actualització de normativa sobre plans de convivència en centres docents no universitaris.
- Les Instruccions de 14 d'octubre de 2014, sobre interpretació, desenvolupament i aplicació del que disposa l'Ordre 62/2014.
- L'Orde de 12 de setembre de 2007, sobre registre d'incidències en el PREVI.
- ORDRE de 25 de novembre de 2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la que es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, a la Direcció Territorial competent.
- INSTRUCCIONS de 21 de juliol de 2006, de la Secretaria Autonòmica d'Educació per la que es traslladen determinades indicacions referides al paper de la inspecció d'educació en la prevenció de la violència i la promoció de la convivència en els centres docents de la Comunitat Valenciana.
- ORDRE de 31 de març de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la que es regula el Pla de Convivència dels centres docents no universitaris.
- La Llei 30/1992, de 26 de novembre, sobre Règim Jurídic de les Administracions Públiques i de Procediment Administratiu Comú per a les notificacions a particulars.
- El Decret 233/2004, de 22 d'octubre, sobre creació de l'observatori de la convivència escolar.

Segons el que determina l'Ordre 62/2014, de 28 de juliol, l'estructura que ha de tindre tot pla de convivència, ha de contemplar, com a mínim, els següents apartats:

1. Diagnòstic de l'estat de la convivència en el centre, que podrà arregar els aspectes incorporats en l'article 6, apartat 4, d'esta orde.
2. Composició i pla d'actuació de la comissió de convivència, en referència a les funcions regulades en l'article 11 del Decret 39/2008.
3. Mesures i accions orientades a la promoció de la convivència i a la prevenció de conflictes per a aconseguir un adequat clima educatiu en el centre.
4. Procediments d'actuació i d'intervenció previstos en el reglament de règim intern del centre, que han de ser adequats al que prescriu el Decret 39/2008, de 4 d'abril, sobre la convivència en els centres docents no universitaris. Els procediments han de preveure actuacions diferenciades depenent de si les conductes que alteren la convivència en el centre són considerades:
  - a) Conductes contràries a les normes de convivència, tal com estan tipificades en l'article 35 del Decret 39/2008.
  - b) Conductes greument perjudicials per a la convivència del centre, de conformitat amb l'article 42 del Decret 39/2008. En este cas, els procediments d'actuació arregaran, almenys, les accions que es detallen en els annexos I, II, III, IV, V, VI i VII d'esta orde.
5. Detecció de necessitats i planificació d'accions de formació en la matèria de convivència adreçades a la comunitat, tal com es disposa en l'article 14 del Decret 39/2008.
6. Estratègies per a realitzar la difusió, el seguiment i l'avaluació del pla de convivència en el marc del projecte educatiu.
7. Procediment per a articular la col·laboració amb entitats i institucions de l'entorn en el pla de convivència.

Per altra banda, i considerant el que determinen les Instruccions de 14 d'octubre de 2014, sobre interpretació, desenvolupament i aplicació del que disposa l'Ordre 62/2014, podem comprovar que els procediments d'actuació arregaran, almenys, les accions que es detallen en els annexes I, II, III, IV, V, VI i VII d'esta Ordre, que són:

- Annex I: Assetjament escolar i ciberassetjament.
- Annex II: Conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident:
insults, amenaces, agressions, baralles i/o vandalisme.
- Annex III: Maltractament infantil.
- Annex IV: Violència de gènere.

- Annex V: Agressions al professorat o al personal d'administració i servicis
- Annex VI: Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions plantejades en els annexos, si es produïxen fora del centre.
- Annex VII: Comunicació al Ministeri Fiscal i a la Direcció Territorial competent en matèria d'educació.

Per últim i respecte a les competències en l'elaboració i el desenrotllament del pla de convivència, segons el que determina l'article 5é de l'Ordre 62/2014:

1. El pla de convivència serà elaborat pels equips directius, dins del projecte educatiu del centre. La direcció del centre té la responsabilitat de redactar-lo d'acord amb les directrius emanades del consell escolar i escoltant les propostes realitzades pel claustre de professors, l'associació de pares i mares d'alumnes i, en els centres d'Educació Secundària, les propostes del consell de delegats d'alumnes.

2. La implementació i el desenrotllament estaran coordinats per l'equip directiu.

3. És competència de la direcció del centre afavorir la convivència en el centre i resoldre els conflictes d'acord amb els criteris fixats en el reglament de règim intern i en el pla de convivència.

4. La consecució d'un clima adequat de convivència és una responsabilitat de tota la comunitat educativa; per això, el pla de convivència inclourà accions per a conscienciar i sensibilitzar tots els membres que la componen: professorat, alumnat, famílies, personal no docent i agents, professionals o mediadors interculturals de l'entorn que participen en la vida del centre.

5. Amb eixa finalitat, el professor o professora d'orientació educativa, o qui tinga atribuïdes estes funcions en el centre, assessorarà l'equip directiu en l'exercici de les seues competències, i els equips docents en la coordinació i el desenrotllament del pla de convivència.

- 1.4. Objectius:

- ✓ Ajustar al marc legal la convivència i disciplina del professorat, alumnes i personal no docent.
- ✓ Assumir que el foment de la convivència i l'assoliment d'un clima positiu al centre és responsabilitat de tots els membres de la Comunitat Educativa.
- ✓ Prendre consciència que la millora de la convivència i l'assoliment d'un bon clima educatiu facilita la tasca d'ensenyar i aprendre.
- ✓ Identificar possibles àrees d'intervenció relacionades amb l'educació en la convivència i presentar els projectes o programes que impliquen un model global, per al seu disseny i posada en pràctica.

- ✓ Integrar en un únic document tots els protocols relacionats amb el foment de la convivència i resolució dels conflictes en el centre escolar.
- ✓ Fomentar la coordinació, el treball col·legiat i conjunt de tota la comunitat educativa, amb la finalitat de millorar el clima de convivència.
- ✓ Dur a terme accions preventives i d'intervenció per a la millora de la convivència basades en l'educació, la cohesió, la integració social del alumnat i la resolució pacífica i dialogada dels conflictes.
- ✓ Prevenir les conductes problemàtiques elaborant mecanismes de detecció i estratègies de prevenció per a evitar-les.
- ✓ Intervindre davant els conflictes mitjançant una actuació mediatora i reglamentària adequada.
- ✓ Reduir al mínim les conductes disruptives que pertorben el clima de la classe per evitar la conflictivitat i disminuir les conductes més greus.
- ✓ Actuar davant els conflictes actuals, sempre que siga possible, de manera activa i constructiva per a la prevenció de conflictes futurs.
- ✓ Procedir davant els problemes de conducta seguint uns principis d'actuació coherents que orienten les intervencions de tots els professors, evitant contradiccions i solapament de funcions.

2.- ANÀLISI DE LA REALITAT DEL CENTRE.

- 2.1. Anàlisi social, econòmic i cultural:

Socialment, el Centre ha vist modificada la taxa d'immigració a partir del recent creixement immobiliari de meitat de la dècada dels 2000, i concretament en el desenvolupament del plans urbanístics de La Cala de La Vila. És aquest creixement el que explica que en l'actualitat tinguem una bona part d'alumnat immigrant i dins d'aquest percentatge, la majoria són provinents dels països de l'Est d'Europa.

Econòmicament, el col·legi havia tingut de manera habitual, un nivell majoritari de famílies de classe mitja amb un o dos membres en situació activa laboral, però amb la crisi dels últims anys, aquest percentatge general s'ha vist alterat, i hui en dia són majoria les famílies que tenen un sol membre en situació activa. En els extrems estarien, per una part les famílies que tenen als dos membres en l'atur i un o els dos sense prestació suplementària, i en l'altre extrem estarien les famílies que tenen els dos membres empleats i un dels dos en situació laboral ben remunerada. Eixos dos extrems no tenen la mateixa significació estadística, ja que mentre l'extrem representat pels dos membres empleats i ben remunerats ha anat minvant, l'altre extrem representat pels dos membres en l'atur o sols un d'ells amb salari discret, ha anat en augment. Per aquestes raons, s'ha vist incrementada la col·laboració del col·legi amb altres institucions com ara Càritas, Creu Roja i Benestar Social.

Respecte al nivell cultural, podem constatar que el temps que les famílies dediquen als seus fills, alhora d'ajudar-los en l'estudi i promoure hàbits de treball diari, sol variar conforme al nivell socioeconòmic. És a dir, es pot veure que hi ha més dedicació als fills en les famílies amb major nivell econòmic, que no pas al contrari. Per altra banda, també hi ha una diferència notable en els rendiments acadèmics de la línia en valencià, si els comparem amb els resultats de la línia en castellà. Concretament, és la línia PIL, la que obté sempre majors resultats, i la que té altres indicadors més favorables, com la assistència dels pares a les reunions, la participació en activitats escolars, manteniment de programes escola-família, etc.

- 2.2. Organigrama i convivència:

Podem destacar, respecte a la convivència, les funcions del Consell Escolar, com a òrgan col·legiat, que té una doble funció: la d'avaluar anualment les modificacions del pla, alhora que proposa mesures i suggeriments, i la d'aprovar aquelles activitats de formació que milloren el clima de convivència en el centre.

Per altra banda, destacar les funcions d'un altre òrgan col·legiat, com el claustre, que amb la seua tasca de proposta, perfecciona i millora el pla de convivència.

També cal destacar la funció dels serveis complementaris d'orientació i de menjador i transport, que canalitzen i coordinen, junt amb el centre, els casos d'indisciplina i les mesures més adients a aplicar en cada cas.

Per últim, cal esmentar la direcció del centre, que redacta, aprova i supervisa el pla de convivència incorporant les modificacions a la PGA del curs següent.

- 2.3. Diagnòstic i valoració:

A nivell general, el clima de convivència és satisfactori i podem resumir la situació actual, destacant els següents punts:

- Els nivells on s'acumulen major quantitat d'incidències són 5é i 6é.
- Normalment els problemes sempre estan protagonitzats per alumnes que solen presentar notoris problemes d'assistència.
- L'enfrontament principal entre alumnes i mestre/a es dona quan els primers no volen acatar l'autoritat del segon.
- L'alumnat immigrant està ben integrat i no sol presentar problemes amb la resta de l'alumnat.
- Els moments del dia, en que se solen registrar major nombre d'incidències són durant els esplais del matí i del menjador.
- El robatori de material i/o vandalisme cap a les instal·lacions és pràcticament nul.
- Els incidents relacionats amb les noves tecnologies i ciberassetjament, són de caràcter excepcional, i quasi sempre relacionats amb els grups de WhatsApp.
- La major incidència disruptiva sempre està relacionada amb la manca contínua de llibres i/o material escolar.

3.- LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA.

- 3.1. Composició:

La comissió és un òrgan que emana del Consell Escolar, i segons el Decret 233/1997, de 2 de setembre, sobre composició i competències dels diferents òrgans del centre, estarà composta, almenys, pel director o directora, dos mestres i dos pares o mares.

Aquesta composició variarà segons les renovacions de 1a i 2a meitat del Consell, que vagen realitzant-se. Actualment, al curs 2014/15, la composició al nostre centre, és de 3 representants del sector de mestres, 2 representants del sector mares/pares i el director, com a president.

- 3.2. Competències:

1. Efectuar el seguiment del pla de convivència del centre docent i totes aquelles accions encaminades a la promoció de la convivència i la prevenció de la violència, així com el seguiment de les actuacions dels equips de mediació, si n'hagueren.
2. Canalitzar les iniciatives de tots els sectors de la comunitat educativa representats en el consell escolar del centre per a millorar la convivència.

3. Informar el consell escolar del centre sobre les actuacions realitzades i l'estat de la convivència en el centre, com a mínim una vegada al final del trimestre.
4. Realitzar les accions que li siguin atribuïdes pel consell escolar del centre en l'àmbit de les seues competències, relatives a la promoció de la convivència i la prevenció de la violència, especialment el foment d'actituds per a garantir la igualtat entre gèneres.
5. Establir i promoure l'ús de mesures de caràcter pedagògic i no disciplinàries, que ajuden a resoldre els possibles conflictes del centre.
6. Avaluar les propostes de col·laboració entre el centre i altres organismes i/o institucions, tant públiques com privades i traslladar les seues conclusions al ple del Consell Escolar per a que puguen decidir.
7. Analitzar les propostes de modificació del reglament de règim intern del centre abans de ser votades al ple del Consell Escolar.

4.- LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA I LA PREVENCIÓ DE CONFLICTES.

- 4.1. El Reglament de Règim Intern:

Dins del capítol II, del nostre RRI, s'encontra l'apartat de la tipificació de les conductes contràries a les normes de convivència del centre i mesures correctores. Segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril, en el qual es basa el RRI, la tipificació és la següent:

- a) Les faltes de puntualitat injustificades.
- b) Les faltes d'assistència injustificades.
- c) Els actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats de l'aula i/o del centre educatiu.
- d) Els actes d'indisciplina.
- e) Els actes d'incorrecció o desconsideració, les injúries i ofenses contra els membres de la comunitat educativa.
- f) El furt o el deteriorament intencionat d'immobles, materials, documentació o recursos del centre.
- g) El furt o el deteriorament intencionat dels béns o materials dels membres de la comunitat educativa.
- h) Les accions que puguen ser perjudicials per a la integritat i la salut dels membres de la comunitat educativa.
- i) La negativa sistemàtica a portar el material necessari per al desenvolupament del procés d'ensenyança-aprenentatge.

- j) La negativa a traslladar la informació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre i viceversa.
- k) L'alteració o manipulació de la documentació facilitada als pares, mares, tutors o tutores per part del centre.
- l) La suplantació de la personalitat de membres de la comunitat escolar.
- m) La utilització inadequada de les tecnologies de la informació i comunicació durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.
- n) L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança-aprenentatge durant les activitats que es realitzen en el centre educatiu.
- o) Els actes que dificulten o impedisquen el dret i el deure a l'estudi dels seus companys i companyes.
- p) La incitació o estímul a cometre una falta contrària a les normes de convivència.
- q) La negativa al compliment de les mesures correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.
- r) L'ús inadequat de les infraestructures i béns o equips materials del centre.
- s) La desobediència en el compliment de les normes de caràcter propi del centre i que estiguen incloses en el seu projecte educatiu.

Si atenem al principi d'objectivitat i concreció de les conductes inapropiades, i per tal de garantir els drets i deures dels alumnes, ens veiem en l'obligació d'especificar el contingut d'alguns dels punts anteriors, per ser aquestos massa genèrics. Estem referint-nos a concretar els aspectes, dins dels punts següents:

- a) Faltes de puntualitat injustificades: a partir d'estar les portes de classe tancades s'entendrà com a retard l'incorporació de l'alumne, i tindrà que anar a la sala de professors, amb un/a mestre/a de guardia, fins a la propera sessió (9'45 h). Açò es farà constar al llibre de registre del centre, per tal de portar un seguiment.
- b) Faltes d'assistència injustificades: a partir de 10 faltes o retards injustificats es donarà part a Benestar Social. Sols valdran els justificants que incorporen dia i hora de la visita mèdica.
- c) Els actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats: es consideraran en este apartat aquells actes, que alteren el bon clima de treball, dins de l'aula, o els que impliquen una falta de respecte o desconsideració cap als mestres i companys.
- d) Els actes d'indisciplina: considerarem ací aquells actes com ara les contestacions fora de lloc o la negativa a escoltar les recomanacions dels mestres. Al respecte, aquest pla concreta que a partir de 3 faltes d'indisciplina s'iniciarà part de falta greu.

h) Les accions que puguen ser perjudicials per a la integritat i la salut dels membres de la comunitat educativa: diferenciarem ací els actes violents involuntaris, dels que es produeixen amb intencionalitat, que formaran part de les conductes greus.

i) La negativa sistemàtica a portar el material necessari: diferenciarem dels que estan a l'espera d'una ajuda assistencial i els que tenint els llibres no els porten. Al respecte, s'iniciarà part d'indisciplina, a partir de 3 dies seguits sense portar els materials.

j) La negativa a traslladar la informació facilitada als pares: a partir de 2 dies consecutius en que no lliuren el quadern de notificació als pares o tutors legals, s'iniciarà part d'indisciplina.

n) L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics aliens al procés d'ensenyança-aprenentatge: quan l'alumne/a porte un d'aquestos aparells, se'l retirarà i s'iniciarà part d'indisciplina. No es tornarà, fins que no vinguen els pares.

s) La desobediència en el compliment de les normes de caràcter propi del centre i que estiguen incloses en el seu projecte educatiu: ací entenem també les conductes que es produeixen en el compliment dels servicis de menjador i transport escolar.

En base a tots els suggeriments anteriors s'han treballat les propostes per cicles i s'ha arribat a consensuar un document de normes concretes o decàleg, per a la promoció d'un bon clima de convivència, especificat en l'**Apèndix V**, que consta al final d'aquest document, i que es facilitarà a totes les famílies a principi de curs.

- 4.2. La promoció d'un clima de bona convivència:

Les mesures que considerem adequades, a part de les arreplegades en l'Apèndix V, serien les següents:

- ✓ Promoure les reunions de coordinació entre els pares d'alumnes i l'orientador/a, per tal de proporcionar models de conducta adequats per al tractament de les conductes disruptives.
- ✓ Incorporar les normes bàsiques de convivència en forma de tríptics, pels espais comuns del centre (corredor, rebedor, porxo, banys, etc.)
- ✓ Continua revisió dels Projectes Curriculars per a adequar-los a la nova normativa i fixar els objectius, continguts i criteris d'avaluació mínims per a la promoció (curs, cicle i/o etapa) per a tots els nivells.
- ✓ Potenciar la col·laboració amb els serveis psicopedagògics escolars i/o municipals i posar en pràctica els protocols d'actuació i models de transmissió d'informació sobre alumnes amb NEE acordats.
- ✓ Promoure la col·laboració amb Benestar Social, per tal de tractar adequadament els casos d'absentisme i possibles situacions d'abandó infantil.

- ✓ Promoure entre els docents i els familiars, l'adopció mútua de contractes família-escola, per tal de millorar el comportament i rendiment de l'alumne/a.
- ✓ Incorporar la figura del mediador, per tal de facilitar el tractament i solució dels problemes de convivència.
- ✓ Disposar de contractes, guiats pel l'orientador/a, que faciliten un clima adequat de comportament i treball, com són els programes de reforç positiu.
- ✓ Facilitar la tasca diagnòstica, amb la incorporació de qüestionaris de convivència i sociogrames de lideratge.
- ✓ Promoure el funcionament assembleari en les tutories i la designació de delegats, coordinats amb els representants d'alumnes en el Consell Escolar.
- ✓ Mantindre una estreta col·laboració amb la Comissió de Convivència.
- ✓ Establir com a prioritari, la relació del bon comportament en les qualificacions.

5.- PROCEDIMENTS I MODELS D'ACTUACIÓ.

- 5.1. Respecte a les conductes contràries a la convivència:

Com ja hem vist abans, i segons l'article 35 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, les conductes lleus o contràries a la convivència en el centre són:

- a) Les faltes de puntualitat injustificades.
- b) Les faltes d'assistència injustificades.
- c) Els actes que alteren el normal desenvolupament de les activitats.
- d) Els actes d'indisciplina.
- e) Els actes d'incorrecció o injúria, cap als membres de la comunitat educativa.
- f) El furt o el deteriorament intencionat dels bens immobles i materials del centre.
- g) El furt o el deteriorament dels béns dels membres de la comunitat educativa.
- h) Les accions perjudicials per a la salut dels membres de la comunitat educativa.
- i) La negativa sistemàtica a portar el material necessari.
- j) La negativa a traslladar la informació facilitada als pares/mares o viceversa.
- k) L'alteració o manipulació de la documentació del centre.
- l) La suplantació de la personalitat de membres de la comunitat escolar.
- m) La utilització inadequada de les tecnologies de la informació i comunicació.

- n) L'ús de telèfons mòbils, aparells de so i altres aparells electrònics.
- o) Els actes que dificulten o impedisquen el dret i el deure a l'estudi.
- p) La incitació o estímul a cometre una falta contrària a les normes.
- q) La negativa al compliment de les mesures correctores adoptades.
- r) L'ús inadequat de les infraestructures i béns o equips materials del centre.
- s) La desobediència en el compliment de les normes del centre.

Entenem el procediment o protocol d'actuació com el mecanisme que engloba aquestos 4 punts:

- ✓ Les opcions de resposta disponibles front a eixes conductes disruptives.
- ✓ Les circumstàncies agreujants i atenuants.
- ✓ La manera de registrar les conductes inapropiades i les mesures correctores.
- ✓ La manera de comunicar les notificacions als pares i mares.

Dins del primer punt cal esmentar tot el ventall de possibilitats de mesures, que són:

- a) Amonestació verbal.
- b) Compareixença immediata davant del cap d'estudis o director/a.
- c) Amonestació per escrit.
- d) Retirada de telèfons mòbils, aparells de so o altres aparells electrònics.
- e) Privació de temps de recreació per un període màxim de cinc dies lectius.
- f) Incorporació a l'aula de convivència.
- g) Realització de tasques educadores per l'alumne/a en horari no lectiu.
- h) Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries que tinga programades el centre, durant els quinze dies següents.
- i) Suspensió del dret d'assistència a determinades classes, per un període no superior a cinc dies lectius.

Per a l'aplicació de les mesures educatives correctores, no serà necessària la instrucció prèvia d'expedient disciplinari; no obstant això, per a la imposició de les mesures educatives correctores dels apartats h), i) serà preceptiu el tràmit d'audiència a l'alumne o alumna, o als pares, mares, tutors o tutores en cas de ser menors d'edat, en un termini de deu dies hàbils. Les mesures educatives correctores que s'imposen seran immediatament executives.

Pel que respecta a les circumstàncies atenuants i agreujants podem considerar als efectes de gradació que seran atenuants les següents circumstàncies:

- a) El reconeixement espontani de la conducta incorrecta.
- b) La no comissió amb anterioritat d'accions contràries a les normes de convivència.
- c) La petició d'excuses en els casos d'injúries, ofenses i alteració del desenrotllament de les activitats del centre.
- d) L'oferiment d'actuacions compensadores del dany causat.
- e) La falta d'intencionalitat.
- f) El caràcter ocasional de l'acte en la conducta i el comportament habitual.
- g) La provocació suficient.

Pel contrari podem considerar com a circumstàncies agreujants les següents:

- a) La premeditació.
- b) La reiteració. Al respecte, aquest Pla considerarà que la repetició de tres incidències contràries a la convivència es convertiran en una conducta greument perjudicial, tipificada dins de l'apartat m) de l'Annex II.
- c) Qualsevol conducta discriminatòria per raó de naixement, raça, sexe, cultura, llengua, capacitat econòmica, nivell social, conviccions polítiques, morals o religioses, per discapacitats físiques, sensorials o psíquiques, o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- d) Quan la sostracció, agressió, injúria o ofensa es realitzi contra qui es trobe en situació d'inferior edat, minusvalidesa, recent incorporació al centre o situació d'indefensió.
- f) La publicitat, incloent-hi la realitzada a través de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.
- g) La realització de la conducta en grup o amb intenció d'emparar-se en l'anonimat.

- 5.1.1. Annex 0: “**Conductes contràries a la convivència**”

Pel que respecta a la manera de registrar la conducta i les mesures que acabem de descriure anteriorment, tenim a la nostra disposició un document anomenat **Annex 0**, que consta al final d'aquest pla de convivència. Una vegada emplenat, segellat i signat pel mestre/a i director/a, haurà de donar-se-li entrada en el llibre general de registre, preservant l'anonimat de l'alumne/a amb les inicials del mateix/a i una breu descripció de ressenya tal com consta a continuació:

“Registre d'incidència contrària a la convivència, _._._.”

- 5.2. Respecte a les conductes greument perjudicials:

A continuació es descriuen el procediments d'actuació per a cadascun dels Annexes:

- 5.2.1. Annex I: “Assetjament escolar i ciberassetjament”

L'assetjament escolar és entès com el maltractament psicològic, verbal o físic patit per un alumne o alumna en l'àmbit escolar, derivat de factors personals (físics, psicològics, d'orientació o d'identitat sexuals) o col·lectius (factors ètnics, grup social, religió) de forma reiterada i al llarg d'un període de temps determinat.

L'assetjament escolar pot adoptar distintes manifestacions: l'exclusió i la marginació socials, l'agressió verbal, les vexacions i humiliacions, l'agressió física indirecta, l'agressió física directa, la intimidació, les amenaces o el xantatge, entre d'altres.

És important no confondre este fenomen amb agressions esporàdiques entre l'alumnat i que seran ateses aplicant les mesures educatives que el centre tinga establides en el seu pla de convivència i en el reglament de règim intern.

Característiques:

a) Hi ha intencionalitat. S'expressa en una acció agressiva que genera en la víctima l'expectativa de ser blanc de futurs atacs.

b) Reiteració. Es repeteix en el temps. L'agressió produïda no és un fet aïllat i la víctima la pateix de manera continuada.

c) Hi ha desequilibri de poder. Es produïx una desigualtat de poder físic, psicològic o social, que genera un desequilibri de forces en les relacions interpersonals.

d) Es produïx indefensió i personalització. L'objectiu del maltractament sol ser un únic alumne o alumna, que és col·locat d'esta manera en una situació d'indefensió.

e) Ben sovint pot tindre un component col·lectiu o grupal. Normalment no hi ha un sol agressor o agressora, sinó diversos.

f) Normalment apareixen observadors passius. Les situacions d'assetjament usualment són conegudes per terceres persones que no fan prou perquè cesse l'agressió.

g) Esta situació d'invisibilitat sol passar desapercebuda moltes vegades per als adults.

El ciberassetjament:

Dins dels diferents tipus d'assetjament i les seues manifestacions, recentment els experts han elaborat un nou concepte d'assetjament, el que utilitza mitjans electrònics i rep el nom de ciberassetjament. Esta conducta es defineix com a assetjament entre iguals en l'entorn TIC i inclou actuacions de xantatge, vexacions i insults entre alumnes. Suposa difusió d'informació lesiva o difamatòria en format electrònic. Representa un fenomen de gran rellevància per la seua prevalença, la gravetat de les seues conseqüències i les dificultats que presenta per a ser previngut i tractat.

Característiques:

- a) Agressió repetida i mantinguda en el temps.
- b) Intenció de causar dany: no sempre es dona en els primers estadis del procés.
- c) Sol haver-hi contacte o relació prèvia en el món físic.
- d) Pot estar lligat o no a situacions d'assetjament en la vida real.
- e) Usa mitjans TIC: missatges de mòbil, adreça electrònica, telèfons mòbils, xarxes socials, blogs, fòrums, sales de xats, grups de distribució, missatgeria instantània, etc.

Protocol d'actuació, davant de l'assetjament i del ciberassetjament:

- ✓ 1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació d'assetjament o de ciberassetjament sobre algun alumne o alumna, ho comunicarà a un professor o professora, al tutor o tutora o a l'equip directiu. En tot cas, qui reba la informació sempre n'informarà l'equip directiu.

- ✓ 2. Primeres actuacions.

a) Equip directiu, que es posarà en contacte amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectats; estarà assessorat pels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, i arplegarà la informació per a analitzar i valorar la intervenció que calga.

b) L'equip d'intervenció, que planificarà de manera ràpida els recursos personals, materials i organitzatius, i el moment i el lloc de reunió amb els agressors, la víctima i els espectadors, sempre que siguin alumnes del centre.

c) En el ciberassetjament és important tindre informació de la intensitat, difusió i característiques del mitjà o dispositiu utilitzat. Si hi ha proves físiques, estes han de conservar-se (impressió de pantalla, còpia del missatge), sempre sense lesionar els drets de cap persona i respectant la confidencialitat de les actuacions.

- ✓ 3. Mesures d'urgència.

a) Augmentar la supervisió i vigilància del professorat i personal del centre durant els moments de descans i de pati; de l'estada al menjador, als banys i als vestidors, i de les entrades i eixides del centre.

b) Avisar les famílies de la víctima i dels assetjadors.

c) Explicar a l'alumne assetjat totes i cada una de les mesures que es prendran per a donar-li seguretat.

d) En cas de ciberassetjament, indicar a l'alumne, si és el cas, que canvie contrasenyes i revise les mesures de privacitat, i insistir-li en el fet que no faça desaparèixer les proves físiques que tinga.

e) Demanar a l'alumne assetjat que comuniqui a un adult qualsevol insult, ofensa o agressió que reba i oferir-li els mecanismes i les vies perquè ho faça amb la major discreció possible.

f) Una vegada oït l'alumne assetjador i analitzada la situació, la direcció del centre li aplicarà les mesures cautelars que considere necessàries seguint el procediment disciplinari, segons el Decret 39/2008.

g) Quan s'haja valorat la situació, la direcció del centre decidirà aplicar al cas, o no, les mesures educatives correctores i disciplinàries, i si s'inicia el procediment d'obertura d'expedient disciplinari, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril.

✓ 4. Comunicació de la incidència.

a) La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.

b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.

c) Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI, de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

✓ 5. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

a) La direcció del centre farà les entrevistes necessàries, preferentment de manera individual.

b) La direcció del centre informarà les famílies dels alumnes implicats en el conflicte de les mesures i actuacions de caràcter individual, així com les mesures de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell o centre educatiu.

c) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència o no de denunciar el cas a les Forces de Seguretat de l'Estat.

d) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en aquells supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que aquesta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill/a, ho tindrà que comunicar a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

- ✓ 6. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i Inspecció.

La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment del cas en què hagen intervingut.

- ✓ 7. Definició de mesures de tractament individualitzat amb la víctima i els agressors, i de sensibilització amb observadors, amb les famílies i amb la resta de l'alumnat.

a) Estes mesures i actuacions es referiran tant a les que s'apliquen en el centre i en l'aula, com a les que s'apliquen a l'alumnat en conflicte. Caldrà garantir el tractament individualitzat tant de la víctima i de les persones agressores com de l'alumnat espectador, i incloure actuacions específiques de sensibilització per a la resta de l'alumnat.

b) Amb caràcter orientatiu, en la web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport es proposen mesures i actuacions per a treballar l'assetjament escolar en les diferents tipologies que pot presentar, en l'enllaç següent:

<http://www.cece.gva.es/eva/val/previ.htm>.

- 5.2.2. Annex II: “**Conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident: insults, amenaces, agressions, baralles i/o vandalisme**”

Diferenciem el protocol d'intervenció davant d'estes situacions a escala general, del protocol d'actuació quan els alumnes que provoquen estos incidents manifesten problemes greus de conducta o trastorns.

- ✓ Alumnat sense trastorns de conducta, que altera greument la convivència

Es caracteritza per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència, que es manifesten per mitjà de conductes disruptives greus i reincidents, com ara insults, amenaces, agressions, baralles sobre algun alumne o alumna o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions. Són conductes, en general, que atempten contra la dignitat personal d'altres membres de la comunitat educativa.

A) PROCEDIMENT D'INTERVENCIÓ GENERAL:

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una situació de conductes disruptives molt greus, com ara insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme sobre algun alumne o alumna, o sobre el centre i les seues instal·lacions, o que les presencie, tractarà de conèixer els fets i la situació i ho comunicarà a la direcció del centre.

2. Primeres actuacions.

- a) La direcció arrebregarà i analitzarà la informació, i prendrà les mesures que considere necessàries.
- b) La direcció del centre, o la persona en qui delegue, comunicarà a les famílies la incidència produïda i els informarà de la situació.

3. Mesures d'intervenció general.

Mesures educatives correctores i disciplinàries. Les alteracions de conducta molt greus, com ara insults o injúries, amenaces, agressions, baralles entre alumnes o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions, es consideren conductes greument perjudicials per a la convivència del centre, i, per tant, s'actuarà aplicant mesures educatives correctores o disciplinàries, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril, que estaran especificades en el reglament de règim interior del centre i el Pla de Convivència del centre.

La direcció del centre arrebregarà la informació, i una vegada oïda la comissió de convivència proposarà mesures cautelars, que tindran un caràcter educatiu i recuperador de la convivència en el centre, fins que es puguin aplicar les mesures disciplinàries derivades de la resolució de l'expedient.

Si es proposen mesures educatives disciplinàries per alguna de les conductes tipificades com a greument perjudicials per a la convivència en l'article 42 del Decret 39/2008, s'ajustaran al que determina l'article 43 del decret.

En este sentit la tipificació de les conductes greument perjudicials és la següent:

- a) Els actes greus d'indisciplina i les injúries o ofenses contra membres de la comunitat educativa que sobrepassen la incorrecció o la desconsideració previstes en l'article 35 del present decret.
- b) L'agressió física o moral, les amenaces i coaccions i la discriminació greu a qualsevol membre de la comunitat educativa, així com la falta de respecte greu a la integritat i dignitat personal.
- c) Les vexacions i humiliacions a qualsevol membre de la comunitat escolar, particularment si tenen un component sexista o xenòfob, així com les que es realitzen contra els alumnes més vulnerables per les seues característiques personals, socials o educatives.
- d) L'assetjament escolar.
- e) La suplantació de personalitat en actes de la vida docent.
- f) La falsificació, el deteriorament o la sostracció de documentació acadèmica.

g) Els danys greus causats en els locals, materials o documents del centre o en els béns dels membres de la comunitat educativa.

h) Els actes injustificats que pertorben greument el normal desenvolupament de les activitats del centre.

i) Les actuacions que puguin perjudicar o perjudiquen greument la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.

j) La introducció en el centre d'objectes perillosos o substàncies perjudicials per a la salut i la integritat personal dels membres de la comunitat educativa.

k) Les conductes tipificades com a contràries a les normes de convivència del centre educatiu si concorren circumstàncies de col·lectivitat o publicitat intencionada per qualsevol mitjà.

l) La incitació o l'estímul a cometre una falta que afecte greument la convivència en el centre.

m) La negativa reiterada al compliment de les mesures educatives correctores adoptades davant de conductes contràries a les normes de convivència.

n) La negativa al compliment de les mesures disciplinàries adoptades davant de les faltes que afecten greument la convivència en el centre.

o) L'accés indegut o sense autorització a fitxers i servidors del centre.

p) Actes atemptatoris respecte al projecte educatiu, així com al caràcter propi del centre.

Aquestes mesures disciplinàries, que sempre requiraran obertura d'expedient, són diferents segons el tipus de conducta realitzada:

3.1) Mesures disciplinàries per incórrer en les conductes h), m), n) de l'article 43:

- Realització de tasques educadores per a l'alumne o l'alumna, en horari no lectiu, per un període superior a cinc dies lectius i igual o inferior a quinze dies lectius.
- Suspensió del dret a participar en les activitats extraescolars o complementàries que tinga programades el centre durant els trenta dies següents a la imposició de la mesura disciplinària.
- Canvi de grup o classe de l'alumne o l'alumna per un període superior a cinc dies lectius i igual o inferior a quinze dies lectius.
- Suspensió del dret d'assistència a determinades classes per un període comprés entre sis i quinze dies lectius.

En quant a l'apartat m), cal afegir que aquest Pla considerarà també que la reiteració de cinc faltes contràries a la convivència pot considerar-se com una falta greument perjudicial, que fa necessari un expedient disciplinari.

3.2) Mesures disciplinàries per incórrer en les conductes a), b), c), d), e), f), g), i), j), k), l), o), p) de l'article 43:

- Suspensió del dret d'assistència al centre educatiu durant un període comprés entre 1 i 5 dies lectius, quan la falta per incorrer en els apartats anteriors, no siga especialment greu o puga tindre associats els atenuants pertinents.
- Per a aquells casos especialment greus o reincidents, suspensió del dret d'assistència al centre educatiu durant un període comprés entre sis i trenta dies lectius. Quan es tracte de casos d'expulsió i per a evitar la interrupció en el seu procés formatiu, durant el temps que dure la suspensió, l'alumne o l'alumna haurà de realitzar els treballs acadèmics que determine el professorat que li impartix la seua docència.
- Canvi de centre educatiu. En cas d'aplicar esta mesura disciplinària, a l'alumnat que es trobe en edat d'escolaritat obligatòria, l'administració educativa li proporcionarà una plaça escolar en un altre centre docent sostingut amb fons públics, amb garantia dels servicis complementaris que siguen necessaris, condició sense la qual no es podrà dur a terme la dita mesura.

4. Mesures cautelars.

En incoar-se un expedient o en qualsevol moment de la instrucció, el director o directora del centre, per iniciativa pròpia o a proposta de l'instructor o instructora i oïda la comissió de convivència del consell escolar del centre, podrà adoptar la decisió d'aplicar mesures provisionals amb finalitats cautelars i educatives, si així fóra necessari per a garantir el normal desenrotllament de les activitats del centre.

Amb caràcter general, les mesures cautelars podran interposar-se per un màxim de 5 dies consecutius, però en determinats casos excepcionals, podran mantenir-se fins que hi haja una proposta de resolució de l'expedient disciplinari.

Aquestes mesures cautelars podran consistir en:

- Canvi provisional de grup.
- Suspensió provisional d'assistir a determinades classes.
- Suspensió provisional d'assistir a determinades activitats del centre.
- Suspensió provisional d'assistir al centre.
- Suspensió del dret d'esplai.

Aquesta última mesura és una aportació particular del nostre Pla de Convivència.

5. Mesures de suport.

La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar altres mesures de suport i col·laboració externes i recórrer als servicis d'unes altres administracions i institucions, entre d'altres, els servicis socials municipals, els servicis especialitzats

d'atenció a la família i la infància (SEAFI), les unitats de prevenció comunitàries (UPC), les unitats de conductes addictives (UCA), els centres de salut. En estos casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions que hi estiguen implicades.

✓ Alumnat amb alteracions greus de conducta, que altere greument la convivència

Les alteracions greus de conducta fan referència a un patró de comportament persistent, repetitiu i inadequat a l'edat del menor.

D'acord amb la Classificació Internacional de Malalties CIM-10, publicada per l'OMS, estes alteracions greus de conducta solen enquadrar-se com a comportament antisocial, comportaments oposicionistes desafiadors, trastorn d'ansietat, trastorn de dèficit d'atenció amb hiperactivitat o impulsivitat, trastorn dissociat en preadolescents i adolescents, trastorn explosiu intermitent, alteracions del son, conductes de risc per consum de substàncies tòxiques o alcohol, o alteracions de la conducta alimentària, entre d'altres.

Es caracteritzen per l'incompliment de les normes socials bàsiques de convivència i per l'oposició als requeriments a les figures d'autoritat, la qual cosa genera un deteriorament en les relacions familiars o socials. Este comportament té repercussions negatives per a l'alumnat que el patix i per al medi en què desenrotlla la seua vida: família, escola, oci... Els seus comportaments van més enllà dels límits tolerables i les conductes impediexen a la persona tindre un procés d'adaptació i desenrotllar tot el seu potencial adequadament.

En l'àmbit educatiu, estos alumnes presenten necessitats educatives específiques derivades de trastorns temporals o permanents de la personalitat o de la conducta, i requerixen aprenentatges i recursos excepcionals.

B) PROCEDIMENT D'INTERVENCIÓ ESPECÍFIC

1. Detectar i comunicar.

Davant d'un incident greu provocat per un alumne que presenta una alteració greu de la conducta, si és possible, i sempre que no estiguem a càrrec d'uns altres alumnes, serà acompanyat a la zona de despatxos i s'informarà del cas el director, el cap d'estudis o el cap de personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre. Sempre que siga possible, l'alumne quedarà sota la supervisió d'un adult.

2. Intervenció d'urgència.

Si la situació de crisi o descontrol continua, es cridarà en primer lloc la família perquè acudisquen al centre; si no s'obté resposta de la família, i en els supòsits de perill greu i imminent, es telefonarà al 112 per a sol·licitar ajuda.

3. Mesures d'intervenció específiques.

a) Comunicació de la intervenció a la família. La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà la realització o la revisió de l'avaluació sociopsicopedagògica de l'alumne.

b) Arreplega i anàlisi d'informació. L'equip directiu, junt amb el tutor o tutora de l'alumne, l'equip de professors i el personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, recopilarà informació sobre la intensitat, duració, freqüència i context en què apareixen estes conductes en l'alumne.

c) Avaluació psicopedagògica. Sempre es realitzarà o revisarà l'avaluació sociopsicopedagògica, en la qual haurà de constar la planificació de la intervenció, l'organització dels suports i les coordinacions externes necessàries.

d) Sol·licitud de mesures de suport. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre, entre d'altres, amb els servicis socials municipals, el servicis especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), la unitat de prevenció comunitàries (UPC), la unitat de conductes addictives (UCA), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), centres hospitalaris, associacions especialitzades.

e) Recursos complementaris. La direcció del centre podrà, a més, sol·licitar recursos extraordinaris en la convocatòria anual de recursos personals complementaris d'Educació Especial regulats en l'Orde de 16 de juliol de 2001 per a Educació Infantil i Primària, i en l'Orde del 14 de març de 2005 per a Educació Secundària.

f) Mesures educatives correctores i disciplinàries. La direcció del centre, una vegada analitzada la situació i valorat el pla d'intervenció proposat per a l'alumne, aplicarà les mesures correctores i disciplinàries que estime convenientes i respectarà la regulació del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

C) COMUNICACIÓ DE LES INCIDÈNCIES

a) La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.

b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.

c) Si la situació s'agreuja o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'ha d'informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament i la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent.

D) COMUNICACIÓ A LES FAMÍLIES I REPRESENTANTS LEGALS

a) S'informarà les famílies dels implicats de les mesures i actuacions de caràcter individual adoptades, així com de les de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell i centre educatiu, preservant sempre la confidencialitat absoluta en el tractament del cas.

b) Totes les mesures correctores i disciplinàries previstes en els articles 36 i 43 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, hauran de ser comunicades formalment als pares, mares, tutors o tutores de l'alumnat menor d'edat.

c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a Inspecció Educativa.

d) Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la inspecció del centre. La inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

- 5.2.3. Annex III: “**Maltractament infantil**”

El maltractament infantil es definix com qualsevol acció no accidental que comporta abús (emocional, físic o sexual) o descuit (emocional o físic) cap a un menor de díhuit anys, que és realitzada pel seu progenitor o cuidador principal, per una altra persona o per qualsevol institució, i que amence l'adequat desenrotllament del xiquet. Dins del maltractament considerem tant el maltractament actiu, entés com a abús físic, sexual i emocional, com els maltractaments passius, com ara la negligència física i emocional. El maltractament pot ser familiar o extrafamiliar.

Protocol d'actuació davant d'una situació de maltractaments i desprotecció del menor:

1. Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació de maltractament infantil ho comunicarà a l'equip directiu.

2. Actuacions immediates.

Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat i el personal dels servicis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament en el centre, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.

3. Notificació.

L'equip educatiu emplenarà el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i la Conselleria de Benestar Social. L'equip directiu podrà demanar l'assessorament del personal dels servicis psicopedagògics escolars o del personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu.

4. Comunicació de la situació.

a) La direcció del centre enviarà l'original del full de notificació als servicis socials municipals de la localitat on residix el menor, n'arxivarà una còpia en l'expedient de l'alumne i en remetrà una altra a la direcció general competent en matèria de protecció de menors de la Conselleria de Benestar Social.

b) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.

c) Si la situació s'agreuja i sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, se n'haurà d'informar la Inspecció Educativa, que sol·licitarà l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

d) La comunicació a la família es realitzarà una vegada informades les autoritats competents, i serà realitzada per la direcció del centre.

Procediment d'urgència:

1. Davant d'un alumne que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu o del personal docent en qui es delegue, l'acompanyarà al centre de salut o als servicis d'urgència de l'hospital més pròxim.

2. La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors. Per a la comunicació s'utilitzarà el full de notificació que apareix en l'Orde 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, que consta com a **Annex 10** al final d'aquest

document. Per a la comunicació a l'autoritat judicial i al ministeri fiscal s'utilitzarà el model que es troba com a **Annex VII** al peu d'aquest document.

- 5.2.4. Annex IV: “**Violència de gènere**”

S'entén per violència de gènere aquella que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels hòmens sobre les dones, s'exercix sobre ella pel fet de ser-ho. Esta violència comprén qualsevol acte de violència basada en el gènere que tinga com a conseqüència, o que tinga possibilitats de tindre com a conseqüència, perjudi o patiment en la salut física, sexual o psicològica de la dona.

Les amenaces, la pressió exercida sobre elles per a forçar la seua voluntat o la seua conducta, la privació arbitrària de la seua llibertat, tant si es produïxen en la vida pública com privada, són comportaments violents per raó de gènere.

Protocol d'actuació davant d'una situació de violència de gènere:

- ✓ Identificació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites de casos de violència de gènere ho notificarà a la direcció del centre.

a) Recollida d'informació. Després d'esta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat, amb els servicis psicopedagògics escolars o amb el personal que tinga atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu, per a recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que calga.

b) Actuació. En els supòsits de perill greu i imminent, i si la situació ho requerix, es telefonarà al 112 i es traslladarà la persona agredida a l'hospital de referència. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre.

Si es considerara necessari, s'establirà comunicació amb el servici especialitzat d'atenció a la família i la infància (SEAFI), els centres de salut, la unitat de salut mental infantil i juvenil (USMIJ), els hospitals més pròxims, els centres d'acollida i les entitats especialitzades.

c) Aplicació de mesures disciplinàries. En el cas que les persones agressores siguen alumnes del centre, oïda la comissió de convivència, s'actuarà tal com es regula en els articles 42 a 49 del Decret 39/2008, de 4 d'abril.

- ✓ 2. Comunicació de la situació.

a) La direcció del centre informarà la comissió de convivència de la situació i del pla d'intervenció.

b) En el cas que la incidència pugua ser constitutiva de delictes o de falta penal, la direcció del centre ho comunicarà per fax al ministeri fiscal utilitzant l'**annex VII** que figura al final d'aquest document.

Esta comunicació s'adreçarà a la sala de la Fiscalia que corresponga:

- Si els agressors i les víctimes són menors, a la Fiscalia de Menors.
- Si els agressors són majors d'edat i la víctima menor d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.
- Si els agressors i les víctimes són majors d'edat, a la Fiscalia de Violència de Gènere.

c) La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa, i podrà sol·licitar l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

✓ 3. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

a) La direcció informarà les famílies dels implicats del fet de violència i de les mesures i accions adoptades.

b) Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència de denunciar-lo a les forces de seguretat.

c) Tal com consta en l'article 41 del Decret 39/2008, en els casos reincidents i en els que el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o l'alumna i estos la rebutgen, l'Administració educativa, si considera que esta conducta causa un greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

✓ 4. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la Inspecció del centre. La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

• 5.2.5. Annex V: "**Agressions cap al professorat o personal PAS**"

Definició: es considera agressió al professorat qualsevol acció il·lícita que vaja en contra dels drets del personal docent o d'administració o servicis, tal com queden arrellegats en l'article 4 de la Llei 15/2010, d'Autoritat del Professorat, quant als drets del personal docent.

Destinatari: este protocol d'actuació està adreçat als equips docents, al personal d'administració i al personal que preste servicis en els centres docents públics o en els centres privats concertats no universitaris de la Comunitat Valenciana, en l'exercici de

les seues funcions. Protocol de protecció, assistència i suport al professorat davant d'agressions, com a conseqüència de l'exercici legítim de les seues funcions:

1. Detecció i comunicació de la incidència.

a) Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una agressió que tinga per objecte el personal docent, el d'administració o el de servicis, té l'obligació de comunicar-ho a la direcció del centre.

b) Així mateix, si els fets que són objecte de l'agressió poden ser constitutius de delictes o de falta, presentarà una denúncia davant del ministeri fiscal, del jutjat de guàrdia, o en qualsevol dependència de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat.

c) El professorat o el personal d'administració i servicis, si així ho estima oportú, sol·licitarà l'assistència jurídica de l'Advocacia General, tal com es disposa en l'article 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, perquè exercisca les accions legals que corresponguen. La sol·licitud serà remesa per la direcció del centre i s'enviarà a la direcció territorial, on l'inspector o inspectora de zona elaborarà un informe; posteriorment, tota la documentació es traslladarà al secretari territorial que dóna el vistiplau, qui l'eleva a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.

d) La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà la informació següent: dades personals de la persona interessada, telèfon de contacte, relat dels fets i tots els elements de prova de què es disposen i que servisquen per a confirmar aquells, amb citació de testimonis i, si és possible, dels seus relats dels fets. Així mateix, anirà acompanyada de la denúncia presentada, del comunicat d'assistència mèdica, si n'hi ha, i d'un certificat de la direcció que confirme si els fets denunciats estan relacionats amb l'exercici de la funció o càrrec de la persona sol·licitant.

e) El director o directora notificarà immediatament el fet denunciat a la Inspecció Educativa i ho comunicarà al Registre Central del PREVI.

f) La direcció del centre realitzarà tots els tràmits previstos en este protocol amb la màxima celeritat.

2. Intervenció de la Direcció General de Personal.

La Direcció General de Personal Docent, a la vista de la documentació remesa per qui sol·licite assistència jurídica, emetrà, com a superior jeràrquic, l'informe a què es referix l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat.

L'esmentat informe indicarà si es complixen els requisits previstos en la llei mencionada perquè la persona sol·licitant pugua rebre l'assistència de l'Advocacia General. La direcció general traslladarà totes les actuacions fetes i realitzarà les actuacions complementàries que considere necessàries.

3. Resolució.

L'advocat general de la Generalitat, de conformitat amb el que disposa l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'Assistència Jurídica a la Generalitat, prendrà l'acord que corresponga i el comunicarà a la persona interessada.

La facultat concedida a la persona interessada per este article no menyscaba el seu dret a designar advocat que l'assistisca o a sol·licitar que este li siga designat d'ofici, segons l'article 12.3 de l'esmentada Llei 10/2005.

- 5.2.6. Annex VI: “**Consideracions específiques davant de qualsevol de les situacions anteriors, si es produïxen fora del centre**”

Procediment d'actuació en una situació de violència de gènere fora del centre:

1. En el cas de violència de gènere fora del centre, se seguirà el procediment de l'annex IV d'esta orde. En este cas, si la persona que patix l'agressió és menor i es considera que hi ha desprotecció, es podran utilitzar l'**Annex 10** que figura al final d'aquest document.
2. Davant la situació descrita al punt anterior, la comunicació a la família es realitzarà després d'informar a les autoritats competents.

Si es tracta d'actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut, fora del centre es seguirà el procediment següent:

a) La direcció del centre realitzarà la comunicació de la situació d'agressió, baralles o vandalisme a les Forces de Seguretat de l'Estat competents.

b) Quan es produïska una situació de conflicte que estiga relacionada amb problemes de convivència o que atempte contra persones o instal·lacions en les proximitats del centre escolar, l'equip directiu arregarà les incidències en la fitxa de l'entorn escolar, anomenada **Annex XI**, que s'encontra al final d'aquest document, i la remetrà a la Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'adreça: <convivencia@gva.es>.

c) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística remetrà l'informe a la Delegació del Govern per mitjà de l'Àrea d'Alta Inspecció d'Educació. En l'acord de col·laboració esmentat, la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana es compromet a informar la direcció general que ha originat la comunicació de les accions que s'hagen realitzat en relació amb l'incident.

d) La Direcció General d'Ordenació, Innovació i Política Lingüística informarà el centre interessat i la respectiva direcció territorial d'Educació sobre els casos comunicats a la Delegació de Govern. Si no s'ha realitzat cap comunicació d'incidències, l'esmentada direcció general informarà també d'esta circumstància.

- 5.2.7. Annex VII: “**Model de comunicació al Ministeri Fiscal**”

Amb aquest full arreglegarem totes les comunicacions al Ministeri Fiscal, que han anat citant-se en els diferents Annexes anteriors.

- 5.3. Notificació d'incidències.
- 5.3.1. Annex VIII: “**Notificació de recepció als pares**”

Pel que respecta a la notificació als pares i mares, totes les mesures correctores previstes hauran de ser comunicades formalment en audiència oral amb els pares i mares. Per a tal fi, disposem de l'**Annex VIII**, que consta al final d'aquest document. L'esmentat document està conforme amb el que determina La Llei 30/1992, de 26 de novembre, sobre Règim Jurídic de les Administracions Públiques i de Procediment Administratiu Comú per a les notificacions als particulars. Una vegada llegit el relat dels fets i mesures correctores (**Annex 0**) davant dels pares, i amb presència del director o cap d'estudis i mestre/a involucrat, es facilitarà una còpia de la notificació (**Annex VIII**) als pares, sempre que aquestos hagen signat la recepció. En l'esmentada notificació haurà de constar preceptivament la data de signatura i el segell del centre. En cas de no estar conformes els pares i no voler signar la recepció, es donarà entrada igualment, al llibre de registre d'entrades del centre, amb la notació següent:

“Els pares no signen la recepció de la notificació”

- 5.3.2. Annex IX: “**Notificació a la Inspecció Educativa**”

Per als casos de no col·laboració, la normativa posa a l'abast de les direccions dels centres la possibilitat de comunicar per escrit a la Inspecció Educativa la no col·laboració de les famílies en el procés educatiu dels seus fills/es. Amb eixa finalitat, disposem del document anomenat **Annex IX**, que consta al final d'aquest pla de convivència. A l'esmentat Annex IX se li haurà de donar eixida, amb la descripció dels fets, la signatura del director/a, el segell i la data. En el llibre de registre d'eixides, s'haurà de fer constar una resenya com la següent:

“Comunicació de no col·laboració dels pares de __.__.__.”

Si la situació en que es notifica la incidència als pares hagués conclòs de manera no col·laborativa, es pot considerar el afegir una comunicació a les institucions pertinents, com ara Benestar Social, amb l'**Annex X**, per possible desprotecció infantil.

- 5.4. Les reunions amb els pares.

Si bé el procediment a seguir en les reunions amb els pares no ve descrit formalment en la normativa, resulta imprescindible establir un protocol mínim per tal de previndre possibles interpretacions errònies o malintencionades. En este sentit creiem convenient disposar de les següents consideracions alhora de fer les reunions:

- Presència del mestre/a implicat, algun dels testimonis, cap d'estudis i/o director i si és pertinent l'orientador/a.
- Conveniència de gravar, de mutu acord amb els pares, la reunió mantinguda.
- Aportar els documents legals oportuns, per si cal ofertar als pares, la comprovació d'allò que determina la normativa respecte a la incidència notificada.
- Alçar acta de la reunió mantinguda i adjuntar a la notificació realitzada.
- Si els pares no desitgen signar el rebut de la notificació, fer-ho constar amb la següent ressenya: "Els pares no signen la recepció de la notificació".

6.- DETECCIÓ DE NECESSITATS I PLANIFICACIÓ DE FORMACIÓ.

- 6.1. Taules, qüestionaris i sociogrames.

L'anàlisi de la situació general del centre i la concreció que es faça del Pla ens indicaran les fortaleses i debilitats de les estratègies que es desenvolupen i en funció de les mateixes, es podran determinar quines són les necessitats de formació i quins recursos es requereixen per a tal fi: materials, protocols d'actuació, instrument d'avaluació, formació, etc.

Realitzar una anàlisi de la realitat del centre educatiu en matèria de convivència ha de ser un dels elements essencials de tot Pla de Convivència. Dins de l'**Apèndix I** s'han inclòs dues taules, que aplicades de manera consecutiva, poden ajudar al centre en la realització de la fase d'anàlisi. El centre, en virtut de la seva autonomia pedagògica, establirà les vies organitzatives que considere pertinents i oportunes per a gestionar el procés d'elaboració i/o modificació del pla de convivència. Junt a les taules s'inclou un esquema gràfic, anomenat **Apèndix II** que indica les distintes etapes que s'han de seguir, una vegada treballades les taules, per a el·laborar la fase de diagnòstic.

Així mateix, i dins dels **Apèndixs III i IV**, s'han inclòs respectivament un qüestionari d'anàlisi del clima de convivència i un sociograma (sols el full de recollida de dades) per a esbrinar les relacions interpersonals i el lideratge dins de l'aula. El qüestionari ha estat treballat estretament amb la comissió de convivència, mentre que el sociograma és part del material que la Conselleria posa a l'abast dels centres per a la confecció dels plans de convivència, i una vegada emplenats els fulls de l'alumne, s'han de traslladar les dades a un full de càlcul, per a poder interpretar-los.

Tots els esmentats Apèndixs s'entornen ubicats al final d'aquest document.

- 6.2. La formació en centres.

La formació sobre la convivència i resolució de conflictes pensem que és imprescindible per a millorar les pautes d'actuació que potencien un clima favorable al Centre. És molt important una formació específica per atendre situacions relacionades amb la convivència i la conflictivitat. Es fa imprescindible la formació permanent del professorat (equip directiu, mestres, orientadors, etc.) per a contribuir a la millora de la convivència i a la prevenció de situacions en què aquesta es pugui veure afectada.

En eixe sentit, tenim que tindre clar, quin és el model de convivència que volem per al nostre col·legi, i en base al mateix establir una formació concreta, que fundamente la sol·licitud de programes, projectes, cursos, seminaris, tallers, etc.

El que defenem al nostre pla, és l'adopció d'un model integrador, que facilite un enfocament global de la regulació i gestió de la convivència. Els elements més destacables d'aquest model de gestió són:

1.- Disposar d'un sistema de normes elaborades participativament de tal manera que puguen ser interpretades pels seus usuaris com una mena de pacte de convivència d'aula i de centre (Allò que anomenaven més a dalt, com a decàleg de convivència)

2.- Comptar amb sistemes de diàleg i de tractament de conflictes, suficientment capacitats, dins de l'organització del centre.

3.- Crear un marc protector, mitjançant la introducció de canvis en el currículum escolar, fent-lo més inclusiu, dialogant i democràtic, afavorint la col·laboració de les famílies amb el centre educatiu, prenent mesures que afronten la influència del context social proper de l'alumnat, revisant el clima i les interaccions de l'aula (interacció verbal i no verbal, discurs docent, estil de motivació i reacció immediata a la disrupció), i disseny i desenvolupament de mesures organitzatives directament relacionades amb la millora de la convivència i, per tant, del clima d'aula i de centre.

4.- La comunitat educativa sap que davant dels conflictes s'està actuant, i a més a més, d'una manera responsable i formativa per als alumnes. El centre educatiu és actiu en el procés i atorga una autoritat més consistent i educativa, en el sentit de proporcionar legitimitat i estatus a estructures organitzatives que puguen dedicar-se a l'atenció i mediació de conflictes (comissió de convivència i consell escolar).

7.- PROMOCIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ.

- 7.1. La Comissió de Convivència: avaluació trimestral.

Al finalitzar cada trimestre la Comissió de Convivència del Consell Escolar elabora un informe que ha d'arreglar les incidències produïdes en aquest període, les actuacions dutes a terme i l'avaluació dels resultats aconseguits, prestant especial interès a l'adequació de les mesures imposades i la mediació dialogada que s'hagen fet, i en base als resultats observats, proposarà suggeriments de modificació.

- 7.2. El Consell Escolar: avaluació anual.

La Comissió també s'encarrega de fer un informe final de la situació del pla de convivència i és aquest informe el que s'ha de presentar al Consell Escolar.

En eixe sentit, el Consell és l'òrgan que dona el seu vist-i-plau a l'informe elaborat, que posteriorment serà aprovat pel director/a del centre, i incorporat a la redacció de la PGA del curs vinent, amb l'epígraf de "Modificacions del Pla de Convivència".

Per altra banda el Consell també participa en l'aprovació d'aquells projectes de formació que siguen de particular interès per a la convivència en el centre, una vegada vistes les necessitats derivades de l'avaluació anual.

8.- COL·LABORACIÓ AMB ALTRES ENTITATS I INSTITUCIONS.

El foment d'una bona convivència en els centres educatius s'ha d'entendre com la necessitat de millorar les relacions interpersonals, grupals, comunitàries i institucionals de la comunitat educativa i per tant de la societat.

El centre educatiu no sempre pot solucionar per si sol tots els problemes relacionats amb la convivència, pel que és totalment imprescindible la col·laboració amb agents externs (administracions locals, institucions públiques, organismes independents, forces de seguretat ...) que poden donar suport als centres educatius, tant en tasques preventives com en la intervenció directa davant els problemes de convivència. La eficaç coordinació entre els centres educatius i els agents externs és, doncs, un element bàsic a tenir en compte en la concepció del Pla de Convivència, per tal de garantir la millor de les solucions als problemes, des d'un enfocament multidisciplinari.

- 8.1. Benestar Social.

Representa l'organisme públic amb que mantenim una major col·laboració, ja que és en les reunions mensuals amb els seus representants on podem consensuar mesures per tal de tractar els casos d'absentisme, manca de llibres i possibles casos d'abandó infantil i/o desprotecció familiar.

Els indicadors que des de Benestar Social, ens suggereixen que s'han de valorar per a considerar un possible cas de desprotecció són els següents:

- Faltes d'assistència no justificades.
- Canvis bruscos en la continuïtat de l'escolaritat (llargues estades fora de l'escola)
- Manca de puntualitat reiterada i injustificada.
- Manca continuada d'higiene en l'alumne/a.
- Canvis bruscos de comportament, o d'estat d'ànim, o altres signes que puguin indicar un possible cas de maltractament o abandó familiar.

Si constatem qualsevol d'aquests indicadors, emplenarem l'**Annex 10** que hi ha al final d'aquest document i s'enviarà per fax al departament de Benestar Social.

- 8.2. Altres institucions.

Si bé no són tant representatives, també mantenim col·laboracions puntuals amb altres entitats i organismes tals com les següents:

- Apsa.
- Spe.
- Cdiat.
- Usmi.
- Càrites.
- Creu Roja.
- Cefire.
- Centre de Recursos Secanet.
- Policia local.
- Guardia Civil.
- Centre de Salut.
- Seafi.
- Gabinetes psicopedagògics.
- Altres que es consideren oportunes.

9.- SOBRE LA INCOACIÓ D'EXPEDIENT DISCIPLINARI.

- 9.1. Aplicació i procediments.

Tal com s'arregla en l'article 45 del Decret 39/2008, de 4 d'abril:

1. Les conductes greument perjudicials per a la convivència en el centre docent només podran ser objecte de mesura disciplinària amb la instrucció prèvia del corresponent expedient disciplinari.

2. Correspon al director o directora del centre incoar, per iniciativa pròpia o a proposta de qualsevol membre de la comunitat escolar, els esmentats expedients a l'alumnat.

3. L'acord sobre la iniciació de l'expedient disciplinari s'acordarà en el termini màxim de dos dies hàbils del coneixement dels fets.

4. El director o directora del centre farà constar per escrit l'obertura de l'expedient disciplinari, que haurà de contindre:

- a) El nom i els cognoms de l'alumne o alumna.
- b) Els fets imputats.
- c) La data en què es van produir.

- d) El nomenament de la persona instructora.
- e) El nomenament d'un secretari o secretària, si és procedent per la complexitat de l'expedient, per a auxiliar l'instructor o instructora.
- f) Les mesures de caràcter provisional que, si és el cas, haja acordat l'òrgan competent, sense perjudi de les que puguin adoptar-se durant el procediment.

5. L'acord d'iniciació de l'expedient disciplinari ha de notificar-se a la persona instructora, a l'alumne o alumna presumpte autor dels fets i als seus pares, mares, tutors o tutores, en el cas que l'alumne o alumna siga menor d'edat no emancipat. En la notificació s'advertirà els interessats que, si no fan al·legacions en el termini màxim de deu dies sobre el contingut de la iniciació del procediment, la iniciació podrà ser considerada proposta de resolució quan continga un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.

6. Només els qui tinguen la condició legal d'interessats en l'expedient tenen dret a conèixer-ne el contingut en qualsevol moment de la tramitació.

Al respecte de l'anterior punt 4, apartat d): "El director nomenarà al responsable de la instrucció", la llei no concreta de què manera precisa es produirà la designació i amb quins criteris, ja que sols concreta al respecte:

"En l'acord d'incoació es nomenarà l'instructor de l'expedient, que haurà de ser un funcionari públic pertanyent a un cos o escala d'igual o superior grau que l'imputat".

Al nostre Pla de Convivència, creiem que la manera més objectiva i rigurosa per nomenar instructor/a, i així respectar els drets d'imparcialitat i defensa de l'alumne/a implicat, al temps que evitem una possible recusació per part dels representants legals, és la que té en consideració les següents premisses:

- ✓ Si bé la figura del instructor/a no ha de recaure en la persona que comunica el fet d'indisciplina (tutor/a o especialista) ni en la persona encarregada d'iniciar-lo i finalitzar-lo (Director/a), també és convenient evitar, sempre que siga possible, als mestres que foren testimonis del fet, als membres de la resta de l'equip directiu i als mestres que formen part de l'òrgan que decidirà (Consell Escolar).
- ✓ D'entre els mestres restants, comprovarem que no hi haja cap persona que puga abstenir-se, per qualsevol dels punts de l'article 28.2, de la Llei 30/92, i a continuació elegirem, d'una manera neutral, i preferiblement per sorteig, al que actuarà d'instructor/a de l'expedient.

- 9.2. Instrucció i proposta de resolució.

Tal com s'arregla en l'article 46 del Decret 39/2008, de 4 d'abril:

- ✓ L'instructor/a de l'expedient, una vegada rebuda la notificació de nomenament i en el termini màxim de 10 dies hàbils, practicarà les actuacions que considere pertinents i sol·licitarà els informes que jutge oportuns, així com les proves que considere convenientes per a l'esclariment dels fets.
- ✓ Practicades les actuacions anteriors, l'instructor formularà proposta de resolució, que es notificarà per escrit i amb sobre tancat, a l'interessat o al seu pare/mare, tutor/a, si l'alumne/a és menor d'edat i se'ls concedirà audiència per un termini de 10 dies hàbils.

3. Es podrà prescindir del tràmit d'audiència quan no figuren en el procediment, ni siguin tinguts en compte en la resolució, altres fets ni altres al·legacions i proves que les adduïdes per l'interessat.

4. La proposta de resolució haurà de contindre:

- a) Els fets imputats a l'alumne o alumna en l'expedient.
- b) La tipificació que es pot atribuir a estos fets, segons l'article 42 d'este decret.
- c) La valoració de la responsabilitat de l'alumne o alumna que especifique, si és procedent, les circumstàncies que poden agreujar o atenuar la seua acció.
- d) La mesura educativa disciplinària aplicable entre les previstes en l'article 43 d'este decret.
- e) La competència del director o directora del centre per a resoldre.

5. Quan raons d'interès públic ho aconsellen, es podrà acordar, d'ofici o a petició de l'interessat, l'aplicació al procediment de la tramitació d'urgència, per la qual cosa es reduiran a la meitat els terminis establerts per al procediment ordinari.

- 9.3. Resolució i notificació.

Tal com s'arregla en l'article 47 del Decret 39/2008, de 4 d'abril:

1. El termini màxim per a la resolució de l'expedient disciplinari des de la incoació fins a la seua resolució, incloent-hi la notificació, no podrà excedir d'un mes.

2. La resolució, que haurà d'estar motivada, contindrà:

a) Els fets o les conductes que s'imputen a l'alumne o alumna.

b) Les circumstàncies atenuants o agreujants, si n'hi ha.

c) Els fonaments jurídics en què es basa la correcció imposada.

d) El contingut de la sanció i la data d'efecte d'esta.

e) L'òrgan davant del qual es pot interposar una reclamació i un termini.

3. La resolució de l'expedient per part del director o directora del centre públic posarà fi a la via administrativa, per la qual cosa la mesura disciplinària que s'impose serà immediatament executiva, excepte en el cas de la mesura correctora prevista en l'article 43.3.b) de la present norma contra la qual es podrà recórrer davant de la conselleria competent en matèria d'Educació.

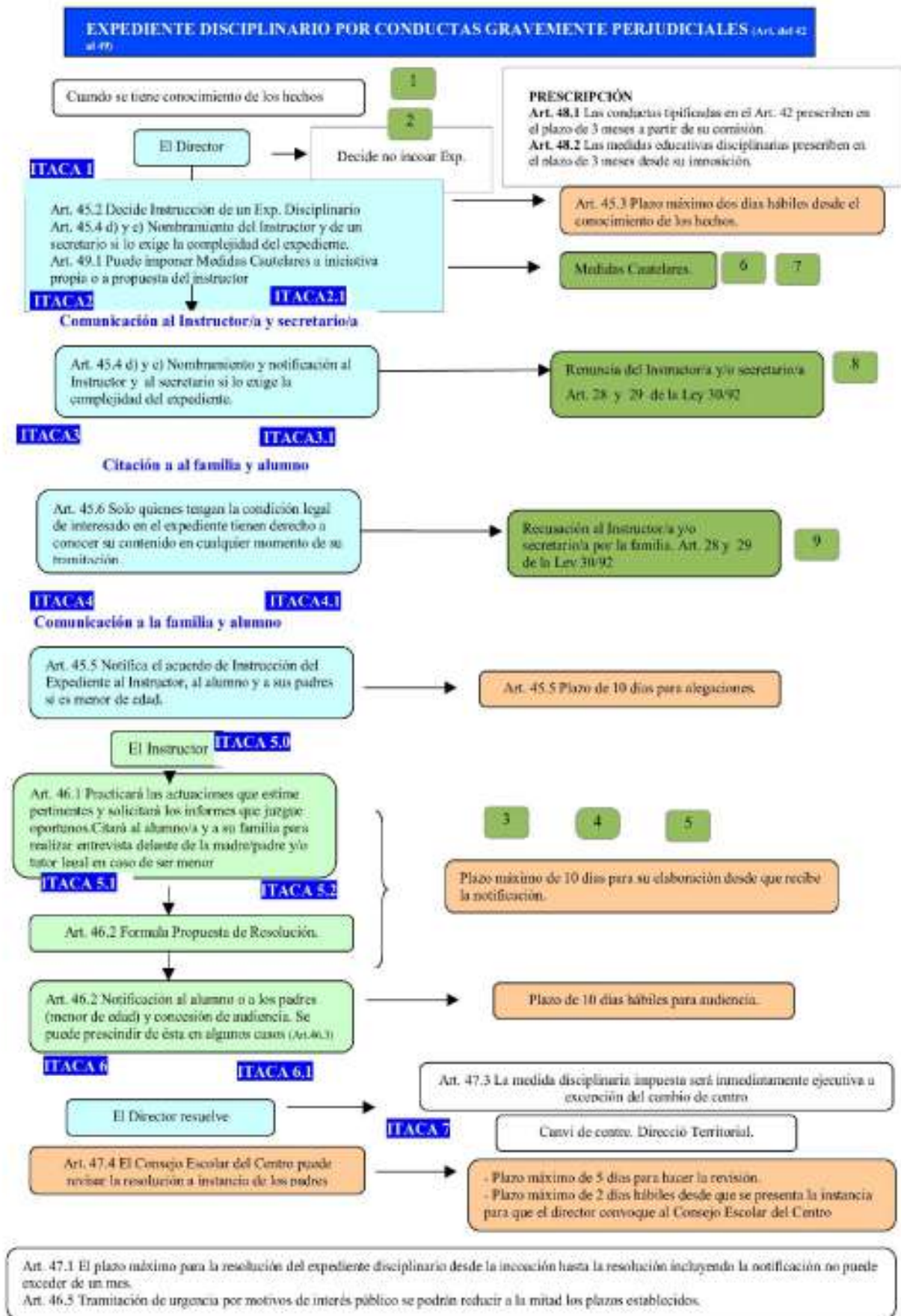
4. Les resolucions dels directors o les directores dels centres docents públics podran ser revisades en un termini màxim de cinc dies pel consell escolar del centre a instància dels pares, mares, tutors o tutores legals dels alumnes, d'acord amb el que diu l'article 127, apartat f), de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació. A este efecte, el director/a convocarà una sessió extraordinària del consell escolar en el termini màxim de dos dies hàbils, comptats a partir de la presentació de la instància d'al·legacions dels pares, perquè este òrgan procedisca a revisar, si és el cas, la decisió adoptada, i proposar, les mesures oportunes.

- 9.4. Prescripció.

Tal com s'arregla en l'article 48 del Decret 39/2008, de 4 d'abril:

1. Les conductes tipificades en l'article 42 d'aquet decret prescriuen en el transcurs del termini de tres mesos comptats a partir de la seua comissió.
2. Les mesures educatives disciplinàries prescriuran en el termini de tres mesos des de la seua imposició.

- 9.5. Protocol.

- 9.6. Models.

Els models de documents que ofereix la Conselleria d'Educació per a la tramitació d'un expedient disciplinari, ja confeccionats per a emplenar, i que s'adjunten al final d'aquest document són:

- Model d'obertura d'expedient: MODEL 1
- Model de declaracions dels testimonis: MODEL 2
- Model de notificació a l'instructor/a: MODEL 3
- Model de citació als pares per a la notificació: MODEL 4
- Model de notificació als pares: MODEL 5
- Model d'abstenció del instructor/a: MODEL 6
- Model de recusació de l'instructor/a: MODEL 7
- Model d'al·legacions dels pares: MODEL 8
- Model de resolució d'expedient: MODEL 9
- Model de revisió d'al·legacions pel Consell Escolar: MODEL 10